

Poate Ako 'a
e Siteiti Utah

Konga ki he
Ngaahi Tokoni
Fakaako Makehé

NGAAHI TOTONU FAKAAKO MAKEHE 'A E MĀTU'Á MO E FĀNAU AKÓ

FANONGONONGO 'O E NGAAHI FOUNGA MALU'Í

SANUALI 2023

FAKAHINOHINO KI HE TOKONI FAKATEKINIKALE E POATE AKO 'A E SITEITI
UTAH

FAKAHOKOHOKO ‘O E KANOTOHÍ

TALATEU	1
Ngaahi Fakamatala Fakanounou ‘Oku faka‘Aonga‘i ‘i he Fanongonongo ko ‘Eni ..	2
Fakamatala Fetu‘utaki	3
NGAAHI FOUNGA MALU‘Í MOE E FANONGONONGO	4
Fanongonongo Fakata‘u ‘a e Mātu‘á/Tauhi Fānaú.....	4
Kumi e Fānaú	4
Sikolasipi ki he Ngaahi Fie Ma‘u Makehe ki he Ngaahi Fie Ma‘u Fakaakó	4
Fanongonongo ‘o e Ngaahi Totonu Ki he Ako Fakafāmilí mo e Ngāue Fakafo‘ituituí (FERPA).....	5
Medicaid Fanongonongo Fakata‘u ‘i he 34 CFR § 300.154(d)(2)(iv).....	5
Utah Lesisita ‘o e Faingata‘a‘ia Faka‘atamai mo e Fakalalakaka Fakaesino (URADD) Fanongonongo	7
Fakamatala Fakalūkufuá	9
Fanongonongo ki Mu‘a Na‘e Hiki (34 CFR § 300.503; Ngaahi Lao IV.C.).....	9
Meili Faka‘ilekitulonika (34 CFR § 300.505; Ngaahi Lao IV.D.5.).....	10
Fakangofua ‘a e Mātu‘á (34 CFR § 300.300; Ngaahi Lao II.C.)	10
Faingamalie Fakaematu‘a ke Vakai‘i e Ngaahi Lekoti; Kau ‘a e Mātu‘á ‘i he Ngaahi Fakatahá (34 CFR § 300.501; Ngaahi Lao IV.A.)	15
Fakafuofua‘i ‘o e Ako Tau‘atāiná	16
Mātu‘a ‘e Tahá (34 CFR § 300.519; Ngaahi Lao IV.T.).....	18
Fe‘ave‘aki ‘o e Ngaahi Totonu ‘a e Mātu‘á ‘i he Ta‘u Lahi (34 CFR § 300.520; Ngaahi Lao IV.U.)	19
Tu‘unga ‘Ikai Fakahāhāholo ‘o e Fakamatalá.....	21
Tu‘unga ‘Ikai Fakahāhāholo ‘o e Fakamatalá (34 CFR § 300.610 – 300.626; Ngaahi Lao IV.V.; R277-487)	21
Fanongonongo ki he Mātu‘á pe Tokotaha Ako Lalahí (34 CFR § 300.612; Ngaahi Lao IV.V.3-4.).....	22
Totonu ke hū ki he Polokalamá (34 CFR § 300.613; Ngaahi Lao IV.V.5.).....	22
Fakalelei‘i ‘o e Ngaahi Lekōtí ‘i he Kole ‘a e Mātu‘á (34 CFR § 300.618; Ngaahi Lao IV.V.10.)	24
Faingamalie Ki Ha Fanongo (34 CFR § 300.619; Ngaahi Lao IV.V.11.).....	24

Ngaahi Malu‘í (34 CFR § 300.623; Ngaahi Lao IV.V.15.)	27
Faka‘auha ‘o E Fakamatalá (34 CFR § 300.624; Ngaahi Lao IV.V.16.)	27
Ngaahi Totonu ‘a E Fānau Akó (34 CFR § 300.625; Ngaahi Lao IV.V.17.)	28
Ko e Fanau Ako ‘Oku Faingata‘a‘ia Fakaesinó ‘Oku Lesisita ‘e He‘enau Mātu‘á ‘i he Ngaahi ‘apiako Fakatāutahá ‘i he Taimi ‘Oku ‘Ikai ke Fape Hoko Ai ‘i he Palopalema (34 CFR § 300.148; Ngaahi Lao VI.C.)	28
Ngaahi Foomu Sīpingá (34 CFR § 300.509; Ngaahi Lao IV.I.)	31
Ngaahi Founa ‘o E Launga ‘a E Siteiti (34 CFR §300.151–153; UCA 53E-7-208; Ngaahi Lao IV.E.).....	32
Ngaahi Founa Ngāue ‘a e Siteiti Fakalūkufuá	32
Faile ha Launga i he Siteiti (34 CFR § 300.153; Ngaahi Lao IV.E.)	33
Ngaahi Founa Ngaue Si‘isi‘i Taha ‘a e Siteiti (34 CFR § 300.152; Ngaahi Lao IV.E.)	34
Alea (34 CFR § 300.506; Ngaahi Lao IV.F.).....	38
Ngaahi Founa ‘o e Alea Fakalūkufuá.....	38
Ngaahi Fie ma‘u ki he Aleá.....	38
Taukapo‘i Fakamatoato ‘o e Fakalaloa	40
FOUNGA NGAUE KI HONO FAKAHOKO ‘O E LAUNGA	41
Faile Ha Founa Totonu ‘o e Launga (34 CFR § 300.507; UCA 53E-7-208; Ngaahi Lao IV.G.).....	41
Founa Totonu ‘o e Launga (34 CFR § 300.508; Ngaahi Lao IV.H.).....	42
Founa Fakalelei‘í (34 CFR § 300.510; Ngaahi Lao IV.J.).....	44
Ngaahi Hopo ‘i he Founa Totonu Launga	47
Taukapo‘i ‘o e Founa Totonu Ke Fanongo Ki Aí (34 CFR § 300.511; Ngaahi Lao IV.K.).....	47
Ngaahi Totonu Ki He Fanongó (34 CFR § 300.512; Ngaahi Lao IV.L.)	48
Ngaahi Fili Ke Fanongo Ki Aí (34 CFR § 300.513; Ngaahi Lao IV.M.).....	49
Faka‘osi ‘o e Filí (34 CFR § 300.514; Ngaahi Lao IV.N.)	50
Kau Polisi ‘o e Siteiti Ngaahi Me‘a Kehe (34 CFR § 300.537; Ngaahi Lao IV.O.) ..	50
Fakahokohoko mo e Faingamalie ‘o e Ngaahi Hopo (34 CFR § 300.515; Ngaahi Lao IV.P.)	50
Ngāue Fakapule‘angá (34 CFR § 300.516; Ngaahi Lao IV.Q.).....	51

Ngaahi Totongi ‘a e Kau Loea (34 CFR § 300.517; UCA 53E-7-208(4)(B); Ngaahi Lao IV.R.)	53
Tu‘unga ‘o e Fānau Akó Lolotonga e Ngaahi Ngāué (34 CFR § 300.518; Ngaahi Lao IV.S.).....	55
Ngaahi Founa Ngāue ‘i he Taimi ‘Oku Fakatonutonu ai e Fānau Ako ‘Oku Faingata‘a‘ia Fakaesin	56
Ma‘u Mafai ‘o e Kau Ngāue ‘i he Akó (34 CFR § 300.530; Ngaahi Lao V.A. – C.) .	56
Liliu ‘o e Tu‘unga Ke ‘i aí Koe‘uhí Ko Hono To‘o ‘o ha Fakatonutonu (34 CFR § 300.536; Ngaahi Lao V.D.)	58
Fakapapau ‘o e Fakahaa (34 CFR § 300.530; Ngaahi Lao V.E.)	59
Fakapapau‘i ‘o E ‘ātakáí (34 CFR § 300.531; Ngaahi Lao V.G.)	62
Tautapa ki he Mātu‘á, Fānau Ako ko ha Tokotaha Lahi, pe ‘Apiako (34 CFR § 300.532; Ngaahi Lao V.H.)	62
Tu‘u‘anga Lolotonga e Tautapa (34 CFR § 300.533; Ngaahi Lao V.I.).....	63
Ngaahi Malu‘i Ma‘á e Fānau Ako ‘Oku Te‘eki Fe‘unga Ki He Ako Makehé mo e Ngaahi Tokoni Fekau‘aki Mo lá (34 CFR § 300.534; Ngaahi Lao V.J.).....	64
Fakafetu‘utaki mo e Ngaue ‘a e Kau Polisi Lao mo e Kau Taki ‘o e Fakamaau‘anga (34 CFR § 300.535; Ngaahi Lao V.K.).....	65

TALATEU

Ko e Ni'ihi Fakafo'ituitui 'oku Faingata'a'ia Fakaesinó Ngāue Fakaako (IDEA), 'oku fie ma'u 'e he lao fakapule'anga fekau'aki mo hono ako'i 'o e fanau ako 'oku faingata'a'ia fakaesino, ha ngaahi 'apiako ke 'oange ha matu'a 'o ha fanau ako 'oku faingata'a'ia fakaesino pe ko ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino (tokotaha ako 'oku lahi) mo ha fanongonongo 'oku 'i ai hano fakamatala'i kakato 'o e ngaahi founga malu'i 'oku ma'u 'i he fakakaukau mo e U.S. Ngaahi tu'utu'uni 'a e Potungae Ako. Kuo pau ke 'oange ha tatau 'o e fanongonongó ni ki he mātu'á pe fānau ako 'oku taha lahi tu'o taha pē 'i he ta'u fakaako, tukukehe kapau kuo pau ke 'oange ha tatau ki he mātu'á pe ko ha tokotaha ako 'oku lahi:

1. 'I he fuofua fakafe'iloaki pe kole 'a e mātu'á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ke fakafuofua'í;
2. 'I he talitotongi 'o e 'uluaki launga 'a e Siteiti pea 'i he talitotongi 'o e 'uluaki launga 'i ha ta'u fakaako;
3. 'I he taimi 'oku fai ai ha tu'utu'uni ke fai ha tu'utu'uni fakatonutonu 'oku hoko ko ha liliu 'o e feitu'u 'oku tu'u aí; pea
4. 'I he mātu'á pe fānau ako ko ia 'oku kole 'e ha taha lahi (34 CFR § 300.504(a)).

'I ho'o hoko ko ha tokotaha ako 'oku lahi pe ko ha matu'a 'o e fanau ako 'oku nau ma'u ha ngaahi tokoni fakaako makehe, pe te nau lava 'o fe'unga ke ma'u ha ngaahi tokoni fakaako makehe, 'oku 'i ai ha'o ngaahi totonu pe founga malu'i pau 'i he malumalu 'o e ngaahi lao 'a e fetulolo mo e Siteiti. 'Oku hiki atu 'a e ngaahi totonu ko 'eni 'i he fanongonongo ki he ngaahi founga malu'i ko 'eni. Kuo pau ke 'oatu 'a e lisi ko 'eni 'o ho'o ngaahi totonu 'i ho'o lea fakafonua pe 'i ha founga fetu'utaki 'e lava ke mahino kiate koe. Kapau 'okú ke fie ma'u ke fakamatala'i fakaikiiki ange 'a e ngaahi totonu ko 'ení, kātaki 'o fetu'utaki ki he puleakó 'i he 'apiako 'a ho'o fānau akó, ko ha pule 'o e akó, talēkita makehe 'o e akó, pe ko e kongá 'o e Utah Poate Ako 'a e Siteití, Konga ki he Ngaahi Tokoni Fakaako Makehé. 'Oku ma'u ha fakamatala lahi ange 'i he [Utah Poate Ako 'a e Siteití, Ngaahi Tokoni Fakaako Makehe](https://schools.utah.gov/specialeducation) uepisaiti (<https://schools.utah.gov/specialeducation>).

'Okú ke fakatou 'inasi mo e 'apiakó 'i ho'o akó pe ko ho'o akó. Kapau 'oku 'i ai ha palopalema pe hoha'a 'a e mātu'á, tokotaha ako 'oku lahi, pe 'oku 'i ai ha hoha'a 'a e akó fekau'aki mo e ako 'a e fānau akó, 'oku totonu ke alea'i tau'atāina 'a e ngaahi me'á mo e faiako 'a e tokotaha akó. Kapau 'oku 'ikai fakafiemalie'i 'e he feportalanoa'aki mo e faiako 'a e ngaahi palopalema, 'oku poupu'i 'a e matu'a pe ko ha tokotaha ako 'oku fu'u lahi ke fetu'utaki ki he talekita makehe 'o e ako ma'a e 'apiako fakavahe/mape ako ke fakalelei'i fakalotofonua 'a e ngaahi palopalema.

NGAAHI FAKAMATALA FAKANOUNOU ‘OKU FAKA‘AONGA‘I ‘I HE FANONGONONGO KO ‘ENI

FAPE	Ako Ta‘etotongi ki he Kakaí
IDEA	Konga B ‘o e Ni‘ihi Fakafo‘ituitui ‘oku Faingata‘a‘ia Fakaesinó Ngāue ki he Akó
IEP	Polokalama Ako Fakafo‘ituituí
LEA	Tau‘ataina ke fili ki he ako fakalotofonua; ngaahi vahefonua ako Utah kotoa pe, ko e ngaahi ‘apiako Utah ma‘a e tuli mo e kui, pea mo e ngaahi ‘apiako Utah kotoa pe ‘oku fokotu‘u ‘i he lao ‘o e Siteiti ‘oku ‘ikai ko ha ngaahi ‘apiako ‘o ha LEA ‘i ha vahefonua ako
Ngaahi Lao	Poate Ako ‘a e Siteiti Utah Ngaahi Lao Makehe ki he Akó
USBE	Poate Ako ‘a e Siteiti Utah

‘Oku ‘uhinga ‘a e fo‘i lea "‘ahó" ki he tohi māhiná he ‘ahó, tuku kehe ‘o ka toki fakahā atu. ‘Oku ‘uhinga ‘a e fo‘i lea ko e "akó" ki he LEA, tuku kehe ‘o ka toki fakahā atu.

FAKAMATALA FETU‘UTAKI

Ko e Poate Ako ‘a e Siteiti Utah Konga ki he Ngaahi Tokoni Fakaako Makehé
250 E 500 S

PO Box 144200

Sōleki Siti, UT 84114-4200

801-538-7587

[Ngaahi Lao mo e Ngaahi Tu‘utu‘uni Makehe ki he Akó](https://schools.utah.gov/specialeducation/programs/rulespolicies)

(<https://schools.utah.gov/specialeducation/programs/rulespolicies>)

Ko e Senita Utah ‘o e Mātu‘a

5296 Commerce Dr

Suite 302

Murray, UT 84107

801-272-1051 or 1-800-468-1160 (Tā Ta‘etotongi)

[Senita Utah matu‘a](http://www.utahparentcenter.org)

(<http://www.utahparentcenter.org>)

Ko e Senitā Lao ki he Faingata‘a‘ia Fakaesinó

960 S Hala Lahí

Sōleki Siti, UT 84101

1-800-662-9080 (Le‘o)

[Ngaahi tokoni ki he hulu‘i ‘o e vitioo ‘o fakafou ‘i he Sorenson ngaahi vitiō ki he lele vitiō](https://apply.sorensonvrs.com/secured_ntouch_apply_form)

(https://apply.sorensonvrs.com/secured_ntouch_apply_form)

[Foomu Fetu‘utaki ‘i he ‘Initanetí](http://www.disabilitylawcenter.org/contact/)

(<http://www.disabilitylawcenter.org/contact/>)

[Senitā Lao ki he Faingata‘a‘ia Fakaesinó](http://www.disabilitylawcenter.org/)

(<http://www.disabilitylawcenter.org/>)

Senitā ki he Fakamatala mo e Ma‘u‘anga Tokoni ‘a e Mātu‘á

[Uepisaiti ‘a e Senitā ‘o e Mātu‘á](http://www.parentcenterhub.org)

(<http://www.parentcenterhub.org>)

NGAAHI FOUNGA MALU‘Í MOE E FANONGONONGO

FANONGONONGO FAKATA‘U ‘A E MĀTU‘Á/TAUHI FĀNAÚ

KUMI E FĀNAÚ

‘Oku feinga ‘a e Ngaahi Potungaue ako makehe ‘i he ngaahi kautaha ako fakalotofonua (LEAs) ‘i he Siteiti kotoa ke fetu‘utaki ki ha kakai ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ‘i he vaha‘a ‘o e ta‘u motu‘a ‘o e fa‘ele‘i mo e uofulu ma taha ‘o fakatatau mo e lao ‘a e fetulolo, ‘a ia mandates hono ‘omi ‘o e ngaahi polokalama ako ta‘etotongi mo e/pe ngaue ma‘a e fa‘ahinga kakai pehee. Kapau ‘oku faingata‘a‘ia lahi ha tokotaha ako ‘i he vīsoné, fanongó, leá, ‘ulungāangá, ‘okú ne a‘usia ha fakalalakaka māmālie ‘a ia ‘oku ‘ikai angamaheni ki he ta‘u motu‘a ‘o e fānau akó, faingata‘a‘ia fakaesino, pe faingata‘a‘ia fakaako, ‘e lava pē ke hoko ‘a e tamasi‘i akó ko ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino. Kapau ‘oku ke ‘ilo‘i ha taha ako ‘oku ke mahamahalo ‘e fe‘unga mo e ngaahi tokoni ko ‘eni, kau ai ‘a e kau ako ‘oku mahalo‘i ‘oku ‘i ai ha‘anau faingata‘a‘ia fakaesino, neongo ‘oku hiki ‘a e tokotaha ako mei he maaka ki he maaka, ‘oku ‘i ha ‘apiako fakatautaha, ‘oku ne a‘usia homelessness, pe migrant, kataki ‘o fetu‘utaki ki he puleako ‘o ho ‘apiako pe ‘ofisi ako makehe ma‘a e vahefonua ako ‘oku ke nofo ai.

SIKOLASIPI KI HE NGAABI FIE MA‘U MAKEHE KI HE NGAABI FIE MA‘U FAKAAKÓ

‘Oku ‘omi ‘e he Sikolasipi makehe ‘a e Carson Smith ha tokoni ki he ako ma‘a e fanau ako ‘oku fe‘unga mo e ngaahi faingata‘a‘ia fakaesino ‘oku lesisita ‘i he ngaahi ‘apiako fakatautaha ‘oku fe‘unga. Ko e sikolasipi ma‘a e fanau ako te nau fe‘unga ke ako makehe mo e ngaahi ngaue fekau‘aki mo ia ‘i he ngaahi ‘apiako fakapule‘anga, ako tokamu‘a ki he kalasi 12 (ta‘u 3–21), ‘a ia ‘oku fili ‘e he‘ene ongomatu‘a ha ‘apiako fakatautaha ‘oku fe‘unga mo ia.

Ko e polokalama sikolasipi ki he ngaahi fie ma‘u makehe ko ha sipinga ia ‘o e fili fakaako ma‘a e kakai ‘o Utah ‘oku nau fai ha tokoni ki he ako ma‘a e fanau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ‘oku ‘ikai lesisita ‘i he ako ‘a e pule‘anga. ‘Oku fakataumu‘a ia ma‘á e fānau ako te nau fe‘unga ke ma‘u ha ako makehe mo ha ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia ‘i he ngaahi ‘apiako fakapule‘angá, kindergarten mo e maaka 1 ki he 12 (ta‘u 5–21), ‘a ia ‘oku fili ‘e he‘enau matu‘a ha ‘apiako fakatautaha pe ngaahi fakamole kehe ‘oku fe‘unga mo ia.

‘E lava ke vakai ‘a e kau teuteu tohi kolé ki he fakamatala fakaikiiki ‘o e polokalamá ‘i he USBE [Ngaahi fie ma‘u makehe ki he ako makehe ‘oku fie ma‘u ki he sikolasipi](#)

[pa](https://www.schools.utah.gov/specialeducation/programs/specialneedsscholarshipgrants) (https://www.schools.utah.gov/specialeducation/programs/specialneedsscholarshipgrants).

FANONGONONGO ‘O E NGAahi Totonu Ki he Ako Fakafāmilí mo e Ngāue Fakafo‘ituituí (FERPA)

‘Oku ‘oange ‘e he Ngaahi Totonu ki he Ako Fakafāmilí mo e Ngāue Fakafo‘ituituí (FERPA) ki he mātu‘á mo e fānau ako ‘oku ta‘u 18 pe motu‘a ange ha ngaahi totonu pau fekau‘aki mo e ngaahi lekooti fakaako ‘a e tokotaha akó. ‘Oku kau ‘i he ngaahi totonu ko ‘ení ‘a e:

1. Ko e totonu ko ia ke sivi‘i mo toe vakai‘i ‘a e ngaahi lekooti fakaako ‘a e tokotaha ako ‘i loto ‘i he ‘aho ‘e 45 hili ‘a e ‘aho ‘oku ma‘u ai ‘e he LEA ha kole ke hu ki ai.
2. Ko e totonu ko ia ke kole hono fakalelei‘i ‘o e ngaahi lekooti ako ‘a e tokotaha ako ‘oku tui ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ‘oku fe‘unga ‘oku hala, takihala‘i, pe maumau‘i ‘a e ngaahi totonu fakafo‘ituitui ‘a e tokotaha ako ‘i he FERPA.
3. Ko e totonu ko ia ke fai ha tohi fakangofua kimu‘a ‘i he LEA ‘oku ne fakaha fakatautaha ‘a e fakamatala mei he ngaahi lekooti fakaako ‘a e tokotaha ako, tuku kehe pe ‘a e lahi ‘o hono fakamafai‘i ‘e FERPA ‘a e fakaha‘anga ta‘e ‘i ai ha fakangofua.
4. Ko e totonu ko ia ke faile ha launga mo e Potungāue Ako ‘a e ‘lunaiteti Siteiti fekau‘aki mo e ngaahi ta‘elavame‘a ‘a e LEA ke talangofua ki he ngaahi fie ma‘u ‘a FERPA. ‘E lava ke faile ‘e he ngaahi fa‘ahi ‘oku nau sai‘ia ai ha launga ‘i he <https://studentprivacy.ed.gov/file-a-complaint> (https://studentprivacy.ed.gov/file-a-complaint) pe meili‘i ‘a e launga ki he tu‘asila ko ‘eni:

Potungāue Ako ‘a e ‘lunaiteti Siteiti
‘Ōfisi ‘o e Tu‘utu‘uni Totonu Fakatāutaha ki he Fakamatala ‘
400 Maryland Avenue SW
Washington DC 20202-8520

MEDICAID FANONGONONGO FAKATA‘U ‘I HE 34 CFR § 300.154(d)(2)(iv)

‘Oku hanga ‘e he ngaahi tu‘utu‘uni ‘oku ne fakahoko ‘a e IDEA ‘o totongi ha ngaahi totonu pau ki he matu‘a ‘a e fanau ako ‘oku fe‘unga mo e fanau ako ‘oku nau fe‘unga mo e kakai lalahi ‘oku nau faka‘apa‘apa‘i ‘a e malava ko ia ‘e LEA ke hu ki ha malu‘i fakatautaha pe ngaahi monu‘ia fakapule‘anga, hange ko Medicaid, ke tokoni ‘i hono totongi ha ngaahi tokoni pau ‘oku ‘oatu ‘i he ako. Ko e ngaahi totonu ‘eni:

1. 'Oku ma'u 'e he mātu'á mo e fānau ako 'oku lalahi angé 'a e totonu ke fakatokanga'i 'i ha lea 'oku mahino. Kuo pau ke 'oatu 'e he LEA ha fanongonongo fakata'u 'o e ngaahi totonu ki he matu'a pe tokotaha ako ko ha taha lahi, 'a ia kuo pau ke tohi 'i he lea 'oku mahino ki he kakai fakalukufua; pea 'oatu foki ia 'i he lea fakafonua 'a e mātu'á pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi pe ko ha founa fetu'utaki kehe 'oku faka'aonga'i 'e he mātu'á pe fānau ako 'oku fu'u lahi, tukukehe kapau he 'ikai lava ke fai ia.
2. He 'ikai lava ke fakahā 'a e fakamatala 'oku 'ikai fakahāhāholo 'o e fānau akó ta'e ma'u ha fakangofua. Kuo pau ke ma'u 'a e mātu'á pe fānau ako ko ha fakangofua 'a e kakai lalahi 'i he malumalu 'o e ngaahi tu'utu'uni FERPA (34 CFR § 99) mo e ngaahi tu'utu'uni IDEA (34 CFR § 300.622) kimu'a pea fakaha 'a e LEA, ke ma'u ha ngaahi taumu'a, ko e fakamatala fakatautaha 'a e tokotaha ako (PII) ki he tau'atana ke fili 'oku ne tokanga'i hono pule'i 'o e ngaahi lelei pe polokalama malu'i 'a e Siteiti (e.g., Medicaid).
3. 'Oku ma'u 'e he fanau ako 'oku faingata'a'ia fakaesino ha totonu ki he ako makehe mo e ngaahi ngaue fekau'aki mo ia ta'e 'i ai ha fakamole. 'Oku 'uhinga 'eni, fekau'aki mo e ngaahi ngaue 'oku fie ma'u ke 'oatu ha FAPE ki ha tokotaha ako 'oku fe'unga 'i he IDEA, ko e LEA:
 - a. Mahalo he 'ikai fie ma'u 'a e matu'a pe tokotaha ako 'oku lahi ke ne fakamo'oni pe lesisita 'i he ngaahi lelei 'a e kakai pe ngaahi polokalama malu'i kae lava ke ma'u 'e he'enu fanau ako ha FAPE;
 - b. Mahalo he 'ikai fie ma'u 'a e matu'a pe tokotaha ako ko ha taha lahi ia ke ne fakatupu ha fakamole 'i tu'a hange ko hano totongi 'o ha pa'anga deductible pe kaunga-ngaue 'oku fai 'i hono faile ha totonu ki he ngaahi ngaue 'oku 'oatu 'o fakatatau mo e konga ko 'eni, ka te ne lava 'o totongi 'a e fakamole 'e fie ma'u ke totongi 'e he matu'a pe fanau ako 'oku 'ikai fie ma'u ke totongi;
 - c. Mahalo he 'ikai faka'aonga'i e ngaahi lelei 'a ha tokotaha ako 'i ha ngaahi monu'ia 'a e kakai pe polokalama malu'i kapau 'e faka'aonga'i ia:
 - i. Holoki 'a e tu'unga 'oku lava ke ma'u 'i he kotoa 'o e mo'uí pe ko ha toe fa'ahinga;
 - ii. Ko e ola 'o e totongi 'e he fāmilí 'a e ngaahi ngāue na'e mei fai 'e he kakaí pe polokalama malu'í pea 'oku fie ma'u ia ki he fānau ako mavahe mei he taimi 'oku 'i he akó ai 'a e fānau akó;
 - iii. Fakatupulaki 'a e ma'olunga pe fakaiku ki hono fakangata 'o e ngaahi lelei pe malu'i; pe

- iv. Mole ‘a e tu‘unga fakatu‘utamaki ‘o e fe‘unga ki ‘api mo e waivers ‘oku fakatefito ‘i he kolo, ‘o makatu‘unga ‘i aggregate ngaahi fakamole fekau‘aki mo e mo‘ui lelei.
- 4. ‘E lava ke to‘o ‘e he mātu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi ha fakangofua ‘i ha fa‘ahinga taimi pē. Ko ‘ene hoko pe ‘a e matu‘a pe ko ha tokotaha ako ko ha taha lahi kuo ne fakangofua ke fakaha‘anga ‘a e fakamatala ‘oku ‘ikai fakahahaholo fekau‘aki mo e tokotaha ako ki he tau‘ataina ke fili ‘oku ne tokanga‘i hono pule‘i ‘o e ngaahi lelei pe polokalama malu‘i ‘a e Siteiti (e.g., Medicaid), mātu‘a pe ko ha tokotaha ako ‘oku lahi ‘enau ma‘u ha totonu fakalao ‘i he malumalu ‘o e ngaahi tu‘utu‘uni FERPA ke to‘o ‘a e fakangofua ko iá ‘i ha taimi pē ‘oku nau fie ma‘u ai.
- 5. Kapau ‘oku fakafisinga‘i ‘e he mātu‘a pe tamasi‘i ako ko ha tokotaha lahi ‘a e fakangofuá, pe to‘o ‘a e fakangofuá, ‘oku kei fie ma‘u pē ke fakahoko ta‘etotongi ‘e he LEA ‘a e ngaahi tokoni ‘oku fie ma‘ú. Kapau ‘oku fakafisi ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi ke fai ha fakangofua ki hono fakaha‘anga ‘o ha fakamatala fakatautaha ki he tau‘ataina ke fili ‘oku ne tokanga‘i hono pule‘i ‘o e ngaahi lelei pe polokalama malu‘i ‘a e Siteiti (e.g., Medicaid), pe, kapau ‘e fakangofua ‘e he mātu‘a pe fānau ako ko ha tokotaha lahi, ka ‘e toki to‘o ‘a e fakangofuá ‘amuiange, ‘a ia ‘oku ‘ikai ke ne fakafiemālie‘i ‘a e LEA ‘o hono fatongiá ke fakapapau‘i ‘oku fakahoko ta‘etotongi ‘a e ngaahi tokoni kotoa pē ki he mātu‘á pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi.

UTAH LESISITA ‘O E FAINGATA‘A‘IA FAKA‘ATAMAI MO E FAKALAKALAKA FAKAESINO (URADD) FANONGONONGO

Ko e fanongonongo ko ‘eni ke fakaha atu kiate koe ‘a e me‘a ‘e lava ke fakakau ‘e ho‘o fanau ‘i he lesisita Utah ‘o e faingata‘a‘ia faka‘atamai mo e fakalalakaka fakaesino (URADD) mo e Ngaahi Senita ‘o e Mapule‘i ‘o e Mahaki mo e Faka‘ehi‘ehi (CDC) Utah faingata‘a‘ia faka‘atamai mo e fakalalakaka fakaesino ‘i hono vakai‘i ‘o e netiueka (UT-ADDM). ‘Oku ‘ikai ko e fakamatala ho‘o fanau ako, pea he ‘ikai teitei vahevahe ia, mo e kau ngaue ‘oku ‘ikai URADD pe ko e CDC.

‘I ho‘o hoko ko ha tokotaha ako lalahi pe ko ha matu‘a ‘a ha fanau ‘oku fe‘unga ke ma‘u ha ngaahi tokoni fakaako makehe, ‘oku ‘i ai ho‘o totonu ke ta‘ofi mei he URADD mo e UT-ADDM ngaahi fakamatala fakaako ‘i ha fa‘ahinga taimi pe. Kapau ‘okú ke fie kole ke ‘oua na‘a vahevahe e fakamatala ‘a e tokotaha akó, kātaki ‘o fakahā ki he talēkita makehe ‘o ho‘o LEA ‘i loto ‘i ha ‘aho ‘e 30 mei hono ma‘u ‘o e fanongonongó ni. Kapau, ‘i ha ‘aho ‘amuiange, te ke fie ma‘u ke tāmāte‘i e fakamatala ho‘o fānau akó, fetu‘utaki ki he talēkita ako makehe ho‘o LEA.

Fakamatala lahi ange fekau‘aki mo e [ADDM Kulupu Fengaue‘aki](https://www.cdc.gov/ncbddd/autism/addm.html), ‘e lava ke ma‘u ‘i he uepisaiti ‘a e CDC (https://www.cdc.gov/ncbddd/autism/addm.html).

Fakamatala lahi ange fekau‘aki mo e [URADD](https://medicine.utah.edu/psychiatry/research/labs/uradd/), ‘e lava ke ma‘u ‘i he uepisaiti ‘a e ‘Univesiti ‘o Utah ‘apiako fakafaito‘o (https://medicine.utah.edu/psychiatry/research/labs/uradd/).

FAKAMATALA FAKALŪKUFUÁ

FANONGONONGO KI MU'A NA'E HIKI (34 CFR § 300.503; NGAHI LAO IV.C.)

FANONGONONGO

Kuo pau ke 'oange ha fanongonongo kimu'a ki ha mātu'a 'a ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino pe fānau ako 'oku lahi 'i ha taimi lelei kimu'a 'i he akó:

1. Fokotu'u ke kamata pe liliu 'a e id, fakafuofua'í, pe tu'unga fakaako 'o e tokotaha akó pe ko hono fokotu'u 'o ha ako ta'etotongi ki he kakaí (FAPE) ki he tokotaha akó; pe
2. Fakafisi ke kamata pe liliu 'a e id, fakafuofua'í, pe tu'unga fakaako 'o e tokotaha ako pe ko hono 'omi 'o ha FAPE ki he tokotaha ako.

KAKANO 'O E FANONGONONGÓ

Kuo pau ke kau 'i he fanongonongó a e:

1. Ko ha fakamatala 'o e ngaue na'e fokotu'u pe fakafisinga'i 'e he 'apiako;
2. Ha fakamatala ki he 'uhinga 'oku fokotu'u pe fakafisi ai 'a e 'apiako ke fai e ngaue;
3. Ha fakamatala 'o e founa fakafuofua'i takitaha, fakafuofua'í, lekōtí, pe lipooti 'a e 'apiako na'e faka'aonga'í ko ha makatu'unga ki he ngāue na'e fokotu'u pe 'ikai tali ke faí;
4. Ko ha fakamatala 'oku malu'i 'e he matu'a 'a ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino pe tokotaha ako 'oku hoko ko ha taha lahi 'a e malu'i 'i he malumalu 'o e ngaahi founa malu'i 'o e IIDEA, pea kapau 'oku 'ikai ko ha fuofua founa ke vakai'i 'aki e fanongonongo ko 'eni, ko e founa 'e lava ke ma'u ai ha tatau 'o hano fakamatala'i 'o e ngaahi founa malu'í;
5. Ngaahi ma'u'anga tokoni ma'á e mātu'á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ke fetu'utaki ki ai ke ma'u ha tokoni ke mahino 'a e ngaahi nāunau 'o e IDEA;
6. Ko hano fakamatala'i 'o ha ngaahi fili kehe na'e fakakaukau'i 'e he timi IEP pea mo e ngaahi 'uhinga na'e 'ikai tali ai 'a e ngaahi fili ko ia; pea mo
7. Ko hano fakamatala'i 'o ha ngaahi me'a kehe 'oku fekau'aki mo e fokotu'u pe fakafisi 'a e 'apiako.

FAKATOKANGA'I 'I HE LEA FAKAFONUÁ 'OKU LAVA KE MAHINÓ

Ko e fanongonongó kuo pau ke:

1. Tohi 'i he lea fakafonuá ke mahino ki he kakaí fakalūkufua; pea

2. ‘Oku ma‘u ia ‘i he lea fakafonua ‘a e mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi pe founa fetu‘utaki kehe ‘oku faka‘aonga‘i ‘e he mātu‘á pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi, tukukehe kapau he ‘ikai lava ke fai ia.

Kapau ko e lea tu‘ufonua pe founa fetu‘utaki kehe ‘a e mātu‘á pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi ‘oku ‘ikai ko ha lea kuo tohi, kuo pau ke fakahoko ‘e he akó ha ngaahi sitepu ke fakapapau‘i ‘oku:

1. ‘Oku liliu pe ‘a e fanongonongó ‘i ha founa kehe ki he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ‘i he lea fakafonua ‘a e mātu‘á pe tokotaha ako lalahí pe founa fetu‘utaki kehé;
2. ‘Oku mahino ki he mātu‘a pe tokotaha ako ‘oku fu‘u lahi ‘a e kakano ‘o e fanongonongó; pea mo
3. ‘Oku ‘i ai ha fakamo‘oni kuo ‘osi fakakakato ‘a e ngaahi fie ma‘u.

LEA TU‘UFONU (34 CFR § 300.29; NGAHI LAO I.E.34.)

‘Oku ‘uhinga ‘a e lea tu‘ufonua, ‘i he taimi ‘oku faka‘aonga‘i ai ‘i he faka‘apa‘apa ki ha taha ‘oku fakangatangata ‘ene poto‘i lea faka-Pilitania (LEP), ki he ngaahi me‘a ko ‘eni:

1. Ko e lea ‘oku angamaheni ‘aki hono faka‘aonga‘i ‘e he tokotaha ko iá; pe, kapau ‘oku ‘i ai ha tokotaha ako ‘oku ‘ikai ko ha taha lahi, ‘a e lea fakafonua ‘oku angamaheni ‘aki hono faka‘aonga‘i ‘e he matu‘a ‘a e tokotaha ako ‘i he fetu‘utaki fakahangatonu kotoa pe mo ha tokotaha ako (kau ai hono fakafuofua‘i ‘o e tokotaha ako), ‘a e lea fakafonua ‘oku angamaheni ‘aki hono faka‘aonga‘i ‘e he tokotaha ako ‘i ‘api pe ‘ataakai ‘o e ako.
2. Ki ha taha ‘oku tuli pe kui, pe ki ha taha ‘oku ‘ikai ha‘ane lea kuo tohi, ko e founa fetu‘utaki ko ia ‘oku angamaheni ‘aki hono faka‘aonga‘i ‘e he tokotaha fakafo‘ituitui (hange ko e talanoa faka‘ilonga nima, talanoa ma‘a e kakai kui, pe fetu‘utaki ‘oku ‘ikai tohi).

MEILI FAKA‘ILEKITULONIKA (34 CFR § 300.505; NGAHI LAO IV.D.5.)

‘E lava ke fili ha mātu‘a ‘a ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi ke ne ma‘u ha fanongonongo kuo ‘osi tohi, fanongonongo ‘o e ngaahi founa malu‘í, pea mo ha fanongonongo ne hiki kimu‘a hili ha launga ‘oku fie ma‘u ki he ngaahi lao IV.H.6 ‘aki ha fetu‘utaki faka‘ilekitulonika, ‘o kapau ‘e lava ke ma‘u ‘e he ‘apiako ‘a e fili ko ia.

FAKANGOFUA ‘A E MĀTU‘Á (34 CFR § 300.300; NGAHI LAO II.C.)

FAKA‘UHINGA‘I ‘O E FAKANGOFUA ‘A E MĀTU‘Á

‘Oku ‘uhinga ‘a e *Fakangofua* (34 CFR § 300.9; Ngaahi Lao I.E.9.):

1. Kuo ma‘u ‘e he mātu‘a pe tamasi‘i ako ko ha tokotaha lahi angé ‘a e fakamatala ‘oku fie ma‘u ke mahino ‘a e ‘ekitivitī ‘oku kole ke fakangofuá, ‘i he lea fakafonua ‘a e mātu‘á pe fānau akó pe ‘i ha founga kehe ‘o e fetu‘utakí.
2. ‘Oku mahino ki he mātu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi ia pea ‘okú ne loto ke fai ha tohi ki hono fakahoko ‘o e ‘ekitivitī ‘a e mātu‘á pe fānau akó, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, loto ki ai, pea ‘oku fakamatala‘i ‘e he fakangofuá ‘a e ‘ekitivitī ko iá mo hiki ‘a e ngaahi lekōtí (kapau ‘oku ‘i ai) ‘e tukuange pea mo hai.
3. ‘Oku mahino ki he mātu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi ia ko hono foaki ‘o e fakangofuá ‘oku fai ta‘e fakakouna‘i ia ‘i he tafa‘aki ‘a e mātu‘á pe fānau ako ‘oku fu‘u lahí pea ‘e lava ke fakata‘e‘aonga‘i ia ‘i ha fa‘ahinga taimi pē. Kapau ‘e to‘o ‘e ha matu‘a pe tokotaha ako lalahi ‘enau fakangofua, he ‘ikai toe foki taimi totonu (i.e., ‘oku ‘ikai ke ne to‘o ‘a e ngaue na‘e hoko hili hono fai ‘o e fakangofua pea kimu‘a pea toe fakata‘e‘aonga‘i ‘a e fakangofua).
4. Kapau ‘oku fakata‘e‘aonga‘i ‘e he mātu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi ‘a e fakangofua ‘i he tohi ma‘á e talitotongi ‘a e fānau akó ki he ako makehé mo e ngaahi ngāue ‘oku fekau‘aki mo iá, ‘oku ‘ikai fie ma‘u ‘a e akó ia ke ne liliu ‘a e ngaahi lekooti fakaako ‘a e tokotaha akó ke to‘o ha fa‘ahinga fakamo‘oni fakafolofola ki he talitotongi ‘o e ako makehé mo e ngaahi ngāue fekau‘aki mo iá koe‘uhí ko hono toe fakalelei‘i ‘o e fakangofuá.

FAKANGOFUA KE ‘ULUAKI FAKAFUOFUA‘Í

Ko e fokotu‘u ko ia ‘a e ‘apiako ke fakahoko ha ‘uluaki fakafuofua‘i ke fakapapau‘i pe ‘oku fe‘unga ha tokotaha ako ‘oku ‘i ai ha‘ane faingata‘a‘ia fakaesino ‘i he IDEA kuo pau, hili ia ha‘ane fai ha tohi kimu‘a ki he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi, ma‘u ha fakangofua (‘o hangē ko hono fakamatala‘i ‘i lalo ‘i he ‘ulu‘i tohi Fanongonongo Kuo Tohi Kimu‘á mo e Faka‘uhinga‘i ‘o e Fakangofua ‘a e Mātu‘á) mei he mātu‘a ‘a e tokotaha akó pe ko e tokotaha ako ‘oku lahi kimu‘a peá ne toki fakahoko ‘a e fakafuofua‘í.

Kuo pau ke ‘oua na‘a lau ‘a e fakangofua mei ha matu‘a pe tokotaha ako ‘oku hoko ko ha taha lahi ki hono fakafuofua‘i ‘o e ‘uluaki fakafuofua‘i ko ha fakangofua ki hono ‘uluaki fakahoko ‘o e ako makehe mo e ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia.

Kuo pau ke fai ‘e he ‘apiakó ha ngaahi ngāue lelei ke ma‘u ha fakangofua mei he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ia ki he ‘uluaki fakafuofua‘i ke fakapapau‘i pe ko ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino.

‘I he taimi ‘oku fakahoko ai ‘a e ngaahi fakafuofua‘i faka‘atamai, kuo pau ke fakahoko ‘e he ‘apiako ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ko ha ngaahi fie ma‘u

fakangofua ‘a e kakai lalahi ki he UCA 53E-9-203 (Malu‘i Fakafo‘ituitui mo e Malu‘i ‘o e Fakamatala ‘a e Tokotaha Akó).

Kapau ‘oku ‘ikai fakangofua ‘e he mātu‘a ‘a ha fānau ako pe fānau ako ‘a ia ko ha tokotaha lahi ‘oku lesisita ‘i he ako pule‘angá pe feinga ke hū ki he ako pule‘angá ha fakangofua ki he ‘uluaki fakafuofua‘í pe ‘ikai tali ha kole ke fai ha fakangofua, ‘e lava pe ‘a e ‘apiako, ka ‘oku ‘ikai fie ma‘u ia ke ne feinga ke fakahoko ha ‘uluaki fakafuofua‘i ‘o e tokotaha ako ‘aki hono faka‘aonga‘i ‘a e alea ‘a e IDEA pe ko e launga totonu, fakataha fakalelei‘i, mo impartial founa ke fanongo ai ki he ngaahi founa ngaue. ‘Oku ‘ikai maumau‘i ‘e he ‘apiako hono ngaahi fatongia ke kumi, ‘ilo‘i, mo fakafuofua‘i ‘a e tokotaha ako kapau he ‘ikai ke ne fai hano fakafuofua‘i ‘o e tokotaha ako ‘i he ngaahi tukunga ko ‘eni.

NGAAHI LAO MAKEHE KI HONO FAKAFUOFUA‘I ‘O E NGAAHI UOOTI ‘O E SITEITI

Ki he ngaahi ‘uluaki fakafuofua‘í pē, kapau ko e tokotaha akó ko ha uooti ‘o e Siteiti pea ‘oku ‘ikai nofo mo e (kau) mātu‘a ‘a e fānau akó, ‘oku ‘ikai fie ma‘u ‘a e akó ia ke ne ma‘u ha fakangofua mei he mātu‘á kapau:

1. Neongo e ngaahi feinga lelei ke fai iá, ka he ‘ikai lava ‘e he akó ‘o fakapapau‘i ‘a e feitu‘u ‘oku ‘i ai e mātu‘á ‘o e tamasi‘i akó;
2. Kuo fakangata ‘a e ngaahi totonu ‘a e matu‘a ‘a e tokotaha ako ‘o fakatatau mo e lao ‘a e Siteiti; pe
3. Kuo fetongi ‘e ha fakamaau ‘a e ngaahi totonu ‘a e matu‘a ke fai ha ngaahi tu‘utu‘uni fakaako ‘o fakatatau mo e lao ‘o e Siteiti mo e fakangofua ki ha ‘uluaki fakafuofua‘i kuo foaki ‘e ha tokotaha fakafo‘ituitui kuo fili ‘e he fakamau ke fakafofonga‘i ‘a e tokotaha ako.

FAKANGOFUA ‘A E MĀTU‘Á KI HE NGAAHI NGĀU

Kuo pau ke ma‘u ‘e ha ‘apiako ‘oku ne fatongia ‘aki hono faka‘ata ha FAPE ki ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ke ne ma‘u ha fakangofua mei he matu‘a ‘a e tokotaha ako pe tokotaha ako ‘oku hoko ko ha taha lahi kimu‘a pea toki fakahoko ‘a e ako makehe mo e ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia ki he tokotaha ako.

Kuo pau ke feinga lelei ha ‘apiako ke ma‘u ha fakangofua mei he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ki hono ‘uluaki fakahoko ‘o e ako makehé mo e ngaahi ngāue fekau‘aki mo iá ki he tokotaha akó.

Kapau ‘oku ‘ikai tali ‘e he mātu‘a ‘a ha tokotaha ako pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi ha kole, pe fakafisi ke loto ki ai, ‘a hono ‘uluaki fakahoko ‘o e ako makehé mo e ngaahi tokoni fekau‘aki mo iá, ‘a e ‘apiakó:

1. ‘Oua na‘a faka‘aonga‘i ‘a e ngaahi founa malu‘i (i.e., alea‘í, founa totonu ‘o e launga, fakataha fakalelei‘i, pe taukapo‘i fakamatoato founa totonu ‘o e

fanongo) kae lava ke ma‘u ha aleapau pe ko ha pule ‘e lava ke ‘oatu ‘a e ngaahi ouau ki he tokotaha ako;

2. He ‘ikai lau ia ‘oku maumau‘i ‘a e fie ma‘u ke faka‘ata ha FAPE ki he tokotaha ako koe‘uhi ko e ‘ikai ke ‘oange ki he tokotaha ako ‘a e ako makehe mo e ngaahi ngaue fekau‘aki mo ia ‘oku kole ke fakangofua ‘e he ‘apiako; pea mo
3. ‘Oku ‘ikai fie ma‘u ia ke fakahoko ha fakataha ‘a e timi IEP pe fakatupulaki ha IEP ma‘a e tokotaha ako ki he ako makehe mo e ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia ‘oku kole ‘e he ‘apiako ke fakangofua.

Kapau, ‘i ha fa‘ahinga taimi pe kimui ange ai ‘i he ‘uluaki fakahoko ‘o e ako makehe mo e ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia, ‘oku hanga ‘e he matu‘a ‘a ha tokotaha ako pe fanau ako ‘oku ne ta‘ofi ‘a e fakangofua ‘i he tohi ki he hokohoko atu hono fakahoko ‘o e ako makehe mo e ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia, ‘a e ‘apiako:

1. He ‘ikai hokohoko atu hono fai ha ako makehe mo ha ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia ki he tokotaha ako ka kuo pau ke ne fai ha tohi ki mu‘a, ‘o hange ko hono fakamatala‘i ‘i he ‘ulu‘i tohi Fanongonongo Kimu‘a, kimu‘a pea toki tuku hono fakahoko ‘o e ako makehe mo e ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia;
2. He ‘ikai lava ke faka‘aonga‘i ‘a e ngaahi founa malu‘i (i.e., alea‘í, founa totonu ‘o e launga, fakataha fakalelei‘i, pe ko ha founa taukapo‘i fakamatoato totonu ke fanongo ki ai) kae lava ke ma‘u ha aleapau pe ko ha pule ‘e lava ke ‘oatu ‘a e ngaahi ouau ki he tokotaha ako;
3. He ‘ikai lau ia ‘oku maumau‘i ‘a e ngaahi fie ma‘u ke faka‘ata ‘a e FAPE ki he tokotaha ako ‘i he ‘ikai ke ne lava ‘o ‘oange ki he tokotaha ako ha ako makehe mo ha ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia ‘a ia ‘oku kole ‘e he ‘apiako ke fakangofua; pea mo
4. ‘Oku ‘ikai fie ma‘u ia ke fakahoko ha fakataha ‘a e timi IEP pe fakatupulaki ha IEP ma‘a e tokotaha ako ke toe fai ha ako makehe mo ha ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia ‘oku kole ‘e he ‘apiako ke fakangofua.

FAKANGOFUA ‘A E MĀTU‘Á KE TOE FAKAFUOFUA‘I

Kuo pau ke ma‘u ‘e he ‘apiako takitaha ha fakangofua mei he mātu‘á pe fānau ako ‘oku fakangofua ‘e he kakai lalahí kimu‘a pea toki fakahoko hano toe fakafuofua‘i ‘o ha fānau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino.

Kapau ‘oku fakafisi ‘a e mātu‘a pe tamasi‘i ako ko ha tokotaha lahi ke fakangofua ki hono toe fakafuofua‘í, ‘e lava pē ke hoko atu ‘a e akó, ka ‘oku ‘ikai fie ma‘u ke ne toe vakai‘i ‘a e me‘a ‘oku toe vakai‘i ‘e he tokotaha akó ‘aki hono faka‘aonga‘i ‘o e aleá, founa totonu ‘o e launga, fakataha fakalelei‘i, mo taukapo‘i fakamatoato founa totonu ‘o e fanongo ki he ngaahi founa ke feinga ke liliu ‘a e matu‘a pe

tokotaha ako, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, fakafisi ke fakangofua ki he toe fakafuofua‘i ‘a e tokotaha ako.

‘Oku ‘ikai maumau‘i ‘e he ‘apiako hono ngaahi fatongia ke kumi, ‘ilo‘i, mo fakafuofua‘i ‘a e tokotaha ako kapau ‘oku ‘ikai ke ne tali ke toe fakafuofua‘i.

‘Oku ‘ikai fie ma‘u ke ma‘u ‘a e mātu‘a pe tamasi‘i ako ‘oku fakangofua ‘e he kakai lalahí kapau ‘e lava ke fakahaa‘i ia ‘e he ‘apiakó:

1. Na‘e feinga lelei ke ma‘u ha fa‘ahinga fakangofua pehē; pea
2. Na‘e ‘ikai ke tali ‘e he mātu‘a ‘a e tokotaha akó pe tokotaha ako ‘oku lahi ‘ene leá.

FAKAMATALA FAKAPEPA ‘O E NGAahi NGĀUE LELEI KE MA‘U E FAKANGOFUA ‘A E MĀTU‘Á

Kuo pau ke tauhi ‘e he akó ‘a e ngaahi fakamatala fakapepa ‘o e ngaahi ngāue lelei ke lava ‘o ‘ilo‘i ai ‘a e mātu‘á pe fānau ako ‘oku fakangofua ‘e he kakai lalahí ki he ‘uluaki fakafuofua‘í, ko e fuofua taimi ‘eni ke fai ai ha ako makehe mo ha ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia, ke toe fakafuofua‘i, pea ke kumi ‘a e matu‘a ‘a e ngaahi uooti ‘o e Siteiti ke ‘uluaki fakafuofua‘i.

Kuo pau ke kau ‘i he fakamatala fakapepá ha lekooti ‘o e feinga ‘a e ‘apiakó ‘i he ngaahi tafa‘aki ko ‘ení hangē ko e:

1. Ngaahi lekooti fakaikiiki ‘o e telefoni na‘e faí pe feinga ke faí pea mo e ola ‘o e ngaahi uiui‘i ko iá;
2. Ngaahi tatau ‘o e ngaahi fetohi‘aki na‘e ‘ave ki he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi pea mo ha fa‘ahinga tali pē na‘e ma‘u; pea
3. Ngaahi lekooti fakaikiiki ‘o e ngaahi ‘a‘ahi na‘e fai ki he mātu‘á pe fānau akó, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, ‘api pe feitu‘u ‘o e ngāue ma‘u‘anga mo‘uí pea mo e ola ‘o e ngaahi ‘a‘ahi ko iá.

NGAAHI FIE MA‘U KE FAKANGOFUA KEHÉ

‘Oku ‘ikai fie ma‘u ‘a e fakangofua ‘a e mātu‘á pe fānau ako ‘oku fakangofua ‘e he kakai lalahí kimu‘a:

1. Toe vakai‘i ‘a e fakamatala ‘oku lolotonga ma‘u ko ha kongá ‘o hano fakafuofua‘i pe toe fakafuofua‘i; pe
2. Fakahoko ha sivi pe fakafuofua‘i kehe ‘oku fakahoko ki he fānau ako kotoa pē tuku kehe kapau ‘oku fie ma‘u ha fakangofua ki he fānau ako kotoa kimu‘a pea toki fakahoko ‘a e sivi pe fakafuofua‘i ko iá.

He ‘ikai faka‘aonga‘i ‘e ha ‘apiako ha fānau ako ‘a e mātu‘á pe fānau akó, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, ‘oku fakafisi ke loto ki ha ngāue tokoni pe ‘ekitivitī ‘e taha ‘i he Ngaahi Lao II.C.1.–3. (i.e., fakangofua ‘a e mātu‘á ke ‘uluaki fakafuofua‘í, fakangofua

‘a e mātu‘á ki he ngāue tokoní, pe fakangofua ‘a e mātu‘á ke toe fakafuofua‘i) ke faka‘ikai‘i ‘a e mātu‘á pe fānau akó ‘i ha toe fa‘ahinga ngāue kehe, ‘aonga, pe ‘ekitivitī ‘a e akó, tuku kehe ‘o ka fie ma‘u ‘e he Ngaahi Lao II.C.

Kapau ‘oku ‘i ai ha mātu‘a ‘a ha tokotaha ako pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ‘oku ako pe tuku ‘i ha ‘apiako fakatāutaha ‘a e mātu‘á pe fānau ako ‘oku lahi ‘i he‘enau fakamolé, ‘oku ‘ikai ke ne ‘omi ha fakangofua ki he ‘uluaki fakafuofua‘í pe toe fakafuofua‘í, pe ko e matu‘a pe tokotaha ako ‘oku ‘ikai ke ne lava ‘o tali ha kole ke fai ha fakangofua, he ‘ikai faka‘aonga‘i ‘e he ‘apiako ‘ene ngaahi founa fakalelei‘i (i.e., Fakalelei, founa totonu ‘o e launga, fakataha fakalelei‘i, pe ko ha founa impartial totonu ke fanongo ki ai) ke liliu ‘a e ngaahi founa ngaue ki he fakangofua pea ‘oku ‘ikai fie ma‘u ia ke fakakaukau‘i ‘a e tokotaha ako ‘oku fe‘unga ke ma‘u equitable ngaahi tokoni (ngaahi ouau ‘oku faka‘ata ki ha fanau ako fakatautaha ‘e ni‘ihi ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino).

Kapau he ‘ikai ke to‘o ‘e he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ia ‘a e fakangofua ki he ako makehé mo e ngaahi ngāue ‘oku fekau‘aki mo iá pe fakafisinga‘i ha fakangofua ki he kamata‘anga ‘o e feitu‘u ke kamata aí, ‘Oku totonu ke fakalelei‘i ‘a e ngaahi ta‘efelotoi fekau‘aki mo e tokoni ‘a e IEP ‘e he timi IEP pea iku ki ha IEP kuo ‘osi fakakakato ‘a ia ‘oku kau ai ‘a e ngaahi kongā kotoa pe ‘oku fie ma‘u ki hono tokoni‘i ‘o FAPE.

FAINGAMALIE FAKAEMATU‘A KE VAKAI‘I E NGAHI LEKOTI; KAU ‘A E MĀTU‘Á ‘I HE NGAHI FAKATAHÁ (34 CFR § 300.501; NGAHI LAO IV.A)

FAINGAMALIE FAKAEMATU‘A KE VAKAI‘I E NGAHI LEKOTI

Kuo pau ke foaki ki he mātu‘a ‘a ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi, ‘o fakatatau mo e Ngaahi Laó, ko ha faingamālie ke sivi mo toe vakai‘i ‘a e ngaahi lekooti fakaako kotoa pē ‘o faka‘apa‘apa‘i ‘a e id, fakafuofua‘i, mo e tu‘unga fakaako ‘o e tokotaha akó pea mo hono ‘omi ‘o ha FAPE ki he tokotaha akó.

KAU ‘A E MĀTU‘Á ‘I HE NGAHI FAKATAHÁ

Kuo pau ke ‘oange ha faingamālie ki he mātu‘a ‘a ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino pe ko ha tokotaha ako ‘oku lahi ha faingamālie ke kau ‘i he ngaahi fakatahá ‘o faka‘apa‘apa‘i ‘a e ID, fakafuofua‘i, mo e tu‘unga fakaako ‘o e tokotaha akó mo e tokoni‘i ‘o ha FAPE ki he tokotaha akó.

Kuo pau ke ‘omi ‘e he ‘apiako takitaha ha fakatokanga, ‘o fenāpasi mo e Ngaahi Laó, ke fakapapau‘i ‘oku ma‘u ‘e he mātu‘a ‘a e fānau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesinó pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi ‘a e faingamālie ke kau ‘i he ngaahi fakatahá.

‘Oku ‘ikai kau ‘i he fakatahá ha ngaahi fepōtalanóa‘aki angamaheni pe ‘ikai fakataimi-tēpile‘i kau ai ‘a e kau ngāue he akó mo e ngaahi fetalanoa‘aki ‘i he ngaahi me‘a hangē ko e founa fakafaiakó, palani ‘o e ngaahi lēsoní, pe fakafekau‘aki ‘o e ngāue tokoní. ‘Oku ‘ikai foki ke kau ‘i ha fakatahá ha ngaahi ‘ekitivitī teuteu ‘e fai ‘e he kau ngāue ‘o e akó ke fa‘ufa‘u ha fokotu‘u pe ko ha tali ki ha mātu‘a pe fānau ako ‘oku ‘i ai ha‘ane fokotu‘u ki ha kakai lalahi ‘e alea‘i ‘i ha fakatahá ‘amui ange.

Kuo pau ke fakapapau‘i ‘e he ‘apiako takitaha ko e mātu‘a ‘a e tokotaha ako kotoa pē ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino pe fānau ako ‘oku lahi, ko ha mēmipa ia ‘o ha fa‘ahinga kulupu ‘okú ne fai ha ngaahi tu‘utu‘uni ki he feitu‘u fakaako ‘o e tokotaha akó (34 CFR § 300.327), kau ai hono fakahā ki he mātu‘á pe fānau ako ‘oku lahi fe‘unga ‘a e fakatahá ke fakapapau‘i te nau ma‘u ha faingamālie ke kau mai mo fakataimi-tēpile‘i ‘a e fakatahá ‘i ha felotoi ‘i he taimi mo e feitu‘u totonu (34 CFR § 300.322(a)).

Kuo pau ke fakahaa‘i mai ‘e he fanongonongo ‘o e fakatahá ‘a e (ngaahi) taumu‘á, taimí, mo e feitu‘u ‘o e fakatahá, ‘a ia ‘e kau mai ki aí, pea fakahā ki he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ‘enau totonu ke ‘omi ha ni‘ihi fakafo‘ituitui kehe ‘oku nau ma‘u ha ‘ilo pe taukei makehe fekau‘aki mo e tokotaha akó (34 CFR § 300.322(b)).

Kapau ‘oku ‘ikai lava ke kau ‘a e mātu‘á pe tokotaha ako ‘oku fu‘u lahi ‘i ha fakatahá kuo pau ke fai ai ha tu‘utu‘uni fekau‘aki mo e tu‘unga fakaako ‘o e tokotaha akó, kuo pau ke faka‘aonga‘i ‘e he ‘apiakó ha ngaahi founa kehe ke fakapapau‘i ‘enau kau maí, kau ai e telefoni fakafo‘ituituí pe konifelenisí, pe konifelenisí, pe konifelenisi vitiō.

‘E lava ke fai ha tu‘utu‘uni ki he feitu‘u ‘e tu‘u aí ‘e ha kulupu ta‘e kau ai ha mātu‘a pe fānau ako ‘oku lahi kapau ‘oku ‘ikai lava ke ma‘u ‘e he ‘apiakó ‘a e tu‘utu‘uni ‘a e mātu‘á pe fānau akó, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, ‘oku kau ‘i he tu‘utu‘uní. ‘I he me‘a ni, kuo pau ke ma‘u ‘e he ‘apiako ha lekooti ‘o ‘ene feinga ke fakapapau‘i ‘oku nau kau.

FAKAFUOFUA‘I ‘O E AKO TAU‘ATĀINÁ

‘A e konga ko ‘eni iterates ngaahi faka‘uhinga‘í mo e he ngaahi fie ma‘ú hono fakafuofua‘i tau‘atāina ‘o e akó si‘i hifo he 34 CFR § 300.502 mo e Ngaahi Lao IV.B.

NGAAHI FAKA‘UHINGA KI HONO FAKAFUOFUA‘I TAU‘ATĀINA ‘O E AKÓ

Fakafuofua‘i ‘o e ako tau‘ataina (IEE) ki ha fakafuofua‘i na‘e fakahoko ‘e ha examiner fe‘unga ‘oku ‘ikai faka‘aonga‘i ‘e he ‘apiako ‘oku ne tokanga‘i ‘a e ako ‘a e tokotaha ako.

Fakamole ki he kakai‘oku ‘uhinga ia ‘oku totongi kakato ‘e he ‘apiako ‘a e totongi ‘o e fakafuofua‘i pe fakapapau‘i ‘oku ‘ikai totongi ‘a e fakafuofua‘i ta‘etotongi ki he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi.

TOTONU KE FAKAFUOFUA‘I ‘I HE FAKAMOLE ‘A E KAKAI

‘Oku ma‘u ‘e he matu‘a ‘a ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino pe tokotaha ako ‘oku ‘i ai ‘ene totonu ke ma‘u ha IEE ‘o e tokotaha ako ‘i he fakamole ‘a e kakai kapau ‘oku ‘ikai ke nau tui ki ha fakafuofua‘i na‘e ma‘u ‘e he ‘apiako.

Ka kole ha IEE, kuo pau ke ‘oange ‘e he ‘apiakó ki he mātu‘á pe fānau ako ko ha taha lahi, ha fakamatala fekau‘aki mo e feitu‘u ‘e lava ke ma‘u ai ha IEE pea mo e tu‘unga fakaako ‘oku fekau‘aki mo e IEEs.

Kapau ‘oku kole ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi ha IEE ‘i he fakamole ‘a e kakai, kuo pau ke faile ‘e he ‘apiako, ‘o ‘ikai toe toloi, ha launga mo kole ke fanongo ke fakahaa‘i ‘oku fe‘unga hono fakafuofua‘i, pe fakapapau‘i ‘oku ‘oatu ha IEE ‘i he fakamole ki he kakai, tuku kehe kapau ‘oku faka‘ali‘ali ‘e he ‘apiako ‘i ha‘ane fanongo ko e fakafuofua ko ia na‘e ma‘u ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi na‘e ‘ikai ke ne a‘usia ‘a e tu‘unga ‘o e LEA.

Kapau ‘oku faile ‘e he ‘apiako ha launga ‘i he founga totonu mo e kole ke fanongo mo e fili faka‘osi, ‘oku taau ‘a e fakafuofua‘i ‘o e ‘apiako, ‘oku kei ma‘u pe ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku hoko ko ha taha lahi ‘a e totonu ki ha IEE, kae ‘ikai ko e fakamole ‘a e kakai.

Kapau ‘oku kole ‘e he mātu‘a pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ha IEE, ‘e lava ke ‘eke ‘e he ‘apiakó ‘a e ‘uhinga ‘a e mātu‘á pe fānau akó ki he ‘uhinga ‘oku nau fakataumu‘a ai ki hono fakafuofua‘i ‘o e kakai. Neongo ia, mahalo he ‘ikai fie ma‘u ‘a e fakamatala ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi, pea mahalo he ‘ikai toe toloi ‘e he ‘apiako ‘a hono ‘omi ‘o e IEE ‘i he fakamole ‘a e kakai pe kole ha founga totonu ke fanongo ai ke malu‘i e fakafuofua‘i ‘o e kakai.

‘Oku ‘i ai e totonu ‘a e mātu‘a pe fānau ako ‘oku fu‘u lahí ki he toko taha pē ko e IEE ‘i he fakamole ‘a e kakai ‘i he taimi kotoa pē ‘oku fakahoko ai ‘e he akó ha fakafuofua‘i ‘a ia ‘oku ta‘efelotoi ai ‘a e mātu‘á pe fānau ako ‘oku ‘ikai ke nau tui tataú.

‘Oku hoko ‘a e IEE ‘oku fakahoko ‘i he fakamole ‘a e kakai ko e koloa ‘o e LEA, ‘i hono kakato.

FAKAFUOFUA‘I ‘O E MĀTU‘Ā

Kapau ‘oku ma‘u ‘e he mātu‘a pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ha IEE ‘i he fakamole ‘a e kakaí pe vahevahe mo e ‘apiakó ha fakafuofua‘i na‘e ma‘u ‘i he fakamole fakatāutahá, ‘a e ngaahi ola ‘o e fakafuofua‘í:

1. Kuo pau ke fakakaukau‘i ia ‘e he ‘apiako, ‘i ha fa‘ahinga tu‘utu‘uni pe ‘oku fai fekau‘aki mo hono ‘omi ‘o ha FAPE ki he tokotaha ako ke feau ‘e he IEE ‘a e tu‘unga fakaako, pea
2. ‘E lava ke ‘oatu ia ‘e ha fa‘ahinga fa‘ahi pe ko ha fakamo‘oni ‘i ha fanongo ki ha launga ‘i ha founa totonu fekau‘aki mo e tokotaha ako ko ia.

NGAAHI KOLE KE FAKAFUOFUA‘I ‘E HE KAU ‘ŌFISÁ

Kapau ‘oku kole ‘e ha ‘ofisa fanongo ha IEE ko ha kongá ‘o ha founa totonu ke fanongo ki ai, kuo pau ke ‘i he fakamole ki he kakai ‘a e totongi ‘o e fakafuofua‘i.

TU‘UNGA ‘O E AKÓ

Kapau ‘oku ‘i ai ha IEE ‘i he fakamole ‘a e kakai, ko e tu‘unga ‘oku ma‘u ai ‘a e fakafuofua‘i, kau ai ‘a e tu‘u‘anga ‘o e fakafuofua‘i mo e ngaahi fie ma‘u ‘a e examiner, kuo pau ke tatau pe mo e tu‘unga ‘oku faka‘aonga‘i ‘e he ‘apiako ‘i he taimi ‘oku ne kamata ai hano fakafuofua‘i, ‘o a‘u ki he tu‘unga ‘oku fenapasi ai e ngaahi fie ma‘u ko ia mo e tu‘unga ‘o e matu‘a pe fānau ako, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, totonu ki ha IEE.

Tuku kehe ‘a e tu‘unga ‘oku fakamatala‘i atu ‘i ‘olunga, he ‘ikai lava ‘e ha LEA ‘o fakamalohi‘i ha ngaahi tu‘unga kehe pe timelines fekau‘aki mo hono ma‘u ‘o ha IEE ‘i he fakamole ‘a e kakai.

MĀTU‘A ‘E TAHÁ (34 CFR § 300.519; NGAahi LAO IV.T.)

Kuo pau ke fakapapau‘i ‘e he ‘apiako takitaha ‘oku malu‘i e ngaahi totonu ‘a ha tokotaha ako ‘i he taimi:

1. He ‘ikai lava ke ‘ilo‘i ha mātu‘a ma‘á e fānau ako ‘oku si‘i hifo he ta‘u motu‘á;
2. He ‘ikai lava ke ma‘u ‘e he ‘apiakó, hili ha‘ane feinga lelei, ha mātu‘a ma‘á ha tokotaha ako ‘oku si‘i hifo he ta‘u motu‘á;
3. Ko e tamasi‘i ako ko ha uooti ia ‘o e Siteiti ‘i he malumalu ‘o e ngaahi lao ‘o ‘Utah; pe
4. Ko e tokotaha ako ko ha to‘u tupu ta‘eme‘alea fakataha ‘oku nau a‘usia tukuhusia ‘i he ta‘u motu‘a.

‘Oku kau ‘i he ngaahi fatongia ‘o ha ‘apiako ‘a e ngāue ‘a ha tokotaha fakafo‘ituitui ke hoko ko ha tokotaha kehe ma‘á e mātu‘á ki ha tokotaha ako ‘oku si‘i hifo he ta‘u motu‘á. Kuo pau ke kau heni ha founa ki hono fakapapau‘i pe ‘oku fie ma‘u ‘e ha tokotaha ako ‘oku si‘i hifo he ta‘u motu‘á ha mātu‘a ‘e taha pea mo hono vahe ha mātu‘a ‘e taha ki he tokotaha akó.

Ka ‘i ai ha tokotaha ako ko ha uooti ‘o e Siteiti, ‘e lava ke fokotu‘u ‘a e matu‘a ‘e taha ‘e he fakamau ‘oku ne tokanga‘i ‘a e tu‘unga ‘o e tokotaha ako, ‘o kapau ‘e feau ‘e he tokotaha ‘e taha ‘a e ngaahi fie ma‘u.

‘E lava ke fili ‘e he ‘apiako ha matu‘a ‘e taha ‘i ha fa‘ahinga founa pe ‘oku fakangofua ‘i he lao ‘o e Siteiti. Kuo pau ke fakapapau‘i ‘e he ngaahi ‘apiakó ko e tokotaha kuo fili ko ha mātu‘a ‘e tahá:

1. ‘Oku ‘ikai ko ha tokotaha ngaue ‘a e USBE, ‘apiako, pe ko ha toe tau‘ataina ke fili ‘oku kau ‘i he ako pe tokanga‘i ‘o e tokotaha ako;
2. ‘Oku ‘ikai ha tokanga fakafo‘ituitui pe fakapalofesinale ‘oku fepaki mo e tokanga ‘a e tokotaha ako ‘oku fakafofonga‘i ‘e he matu‘a ‘e taha; pea mo
3. Ma‘u ha ‘ilo mo ha ngaahi poto‘i ngāue te ne fakapapau‘i ‘oku fe‘unga hono fakafofonga‘i ‘o e tokotaha akó.

‘Oku ‘ikai ko ha tokotaha ngāue ‘ata‘atā pē ‘a e tokotaha ‘oku fe‘unga ke hoko ko ha mātu‘a ‘e tahá koe‘uhí pē he ‘oku totongi ‘e he ‘apiakó ‘a e tokotahá ke hoko ko ha mātu‘a ‘e taha.

‘I ha fanau ako ‘oku ta‘eme‘alea fakataha to‘u tupu ‘oku nau a‘usia homelessness, kau ngaue totonu ‘o e ngaahi fale fakatu‘upakee, ‘e lava ke fokotu‘u ‘a e ngaahi fale fetongi, ngaahi polokalama mo‘ui tau‘atāiná, mo e ngaahi polokalama tokoni ki he halá ke fakataimi pē, kae ‘oua kuo lava ‘o fokotu‘u ha fale ‘e taha ke ne feau kotoa e ngaahi fie ma‘ú.

‘E lava ke fakafofonga‘i ‘e he mātu‘a ‘e tahá ‘a e tokotaha akó ‘i he ngaahi me‘a kotoa pē fekau‘aki mo e id, fakafuofua‘i, mo e tu‘unga fakaako ‘o e tokotaha akó, pea mo hono ‘omi ‘o ha FAPE ki he tokotaha akó.

Kuo pau ke fai ‘e he kau ngāue ‘o e USBE mo e akó ha ngaahi ngāue lelei ke fakapapau‘i ‘oku ‘ikai laka hake he ‘aho ‘e 30 mei he ‘osi ‘a e akó ‘o fakapapau‘i ‘oku fie ma‘u ‘e he tamasi‘i akó ha tohi māhina ‘e taha.

FE‘AVE‘AKI ‘O E NGAHI TOTONU ‘A E MĀTU‘Á ‘I HE TA‘U LAHI (34 CFR § 300.520; NGAHI LAO IV.U.)

‘I he taimi ‘oku a‘u ai ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ki he ta‘u motu‘a ‘o e tokolahi ‘i he lao ‘o e Siteiti (i.e., ta‘u 18) ‘oku fekau‘aki mo e fanau ako kotoa pe, tuku kehe pe ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ‘a ia kuo fakapapau‘i

te ne ta'e poto 'i he lao 'o e Siteiti, pe 'e mali 'a e tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino pe hoko ko ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino:

1. Kuo pau ke fai 'e he akó ha fa'ahinga fanongonongo 'oku fie ma'u 'e he FAKAKAUKAU' ki he fakafo'ituitui mo e mātu'á fakatou'osi;
2. Ko e ngaahi totonu kehe kotoa pe na'e fakatatau ki he matu'a 'i he malumalu 'o e idea transfer ki he tokotaha ako; pea mo
3. Ko e ngaahi totonu kotoa pe 'oku fakatatau ki he matu'a 'i he fe'ave'aki 'o e fakakaukau ki he fanau ako 'oku fakahu popula 'i ha kakai lalahi pe fakakauleka Siteiti pe kautaha fakatonutonu fakaloto fonua; pea mo
4. 'I he taimi kotoa pe 'oku fe'ave'aki ai ha ngaahi totonu ki he Siteiti, kuo pau ke fakaha 'e he 'apiako ki he tokotaha fakafo'ituitui mo e matu'a 'a hono fe'ave'aki 'o e ngaahi totonu 'i ha taimi fe'unga.

TU‘UNGA ‘IKAI FAKAHĀHĀHOLO ‘O E FAKAMATALÁ

TU‘UNGA ‘IKAI FAKAHĀHĀHOLO ‘O E FAKAMATALÁ (34 CFR § 300.610 – 300.626; NGAahi LAO IV.V.; R277-487)

‘Oku fakahoko ‘e he kau ngāue mo e ngaahi ‘apiako USBE ha ngaahi sitepu fe‘unga ke fakapapau‘i ‘oku malu‘i ‘a e tu‘unga ‘ikai fakahāhāholo ‘o ha fa‘ahinga fakamatala, fakamatala, mo e ngaahi lekooti na‘e tānaki pe tauhi ‘e he kau ngāue ‘o e USBE mo e ngaahi ‘apiako ‘oku fekau‘aki mo e IIDEA mo e Utah Lao Fakataki R277-487.

NGAAHI FAKA‘UHINGA ‘OKU ‘IKAI FAKAHĀHĀHOLO (34 CFR § 300.611; NGAahi LAO IV.V.2.)

‘Oku ‘uhinga ‘a e *Faka‘auhá* ki he faka‘auha fakaesinó pe to‘o ha ni‘ihi fakafo‘ituitui mei ha fakamatala koe‘uhí ke ‘oua na‘a toe lava ‘o ‘ilo‘i fakatāutaha ‘a e fakamatalá.

‘Oku ‘uhinga ‘a e *ngaahi lekooti fakaako* ki he fa‘ahinga lekooti ‘oku fakamatala‘i ‘i he ‘uhinga ‘o e "ngaahi lekooti fakaako" ‘i he 34 CFR §99, fakahoko e ngaahi tu‘utu‘uni ‘o e ngaahi totonu ki he ako fakafamili mo e ngaue fakafo‘ituitui ‘o e 1974, 20 USC §1232g (FERPA).

Kau ‘i he tau‘atāina ke filí ‘uhinga ki ha ako‘anga, tau‘atāina ke filí, pe kautaha ‘okú ne tānaki, tauhi, pe faka‘aonga‘i ha fakamatala fakatāutaha, pe ko e fē ‘a e fakamatala ‘oku ma‘u mei aí, ‘i he IDEA.

FAKAMATALA ‘E ALA ‘ILO‘I FAKATĀUTAHÁ (34 CFR § 300.32; NGAahi LAO I.E.37.)

Fakamatala ‘e Ala ‘ilo‘i Fakatāutahá (PII) ‘oku ‘uhinga ia ki he fakamatala kuo pau ke tauhi malu pea kau ai mo e:

1. Hingoa ‘o e tokotaha akó, mātu‘a ‘a e tokotaha akó, pe mēmipa kehe ‘o e fāmílí;
2. Ko e tu‘asila ‘o e tokotaha akó;
3. Ko ha tokotaha ‘ilo‘i fakatautaha, hange ko e fika malu‘i fakasosiale ‘a e tokotaha ako pe fika ‘o e tokotaha ako; pe
4. Ha lisi ‘o e ngaahi ‘ulungāanga fakatāutahá pe fakamatala kehe te ne fakafaingamālie‘i ‘a e tokotaha akó ‘i he ‘ilo‘i fakapapau.

FANONGONONGO KI HE MĀTU‘Á PE TOKOTAHA AKO LALAHÍ (34 CFR § 300.612; NGAARI LAO IV.V.3-4.)

Kuo pau ke fakatokanga‘i ‘e he USBE mo e ako ‘oku fe‘unga ke fakaha kakato ki he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi, kau ai ‘a e:

1. Ko hano fakamatala‘i ‘o e lahi ‘o e fanongonongo ‘oku fai ia ‘i he ngaahi lea fakafonua ‘a e ngaahi kulupu kakai kehekehe ‘i he Siteiti;
2. Ko ha fakamatala ‘o e fanau ako ‘oku tauhi ai ‘a e PII, fa‘ahinga fakamatala ‘oku fekumi ki ai, ngaahi founa ‘oku fakataumu‘a ‘a e USBE ke faka‘aonga‘i ‘i hono tanaki ‘o e fakamatala (kau ai ‘a e ngaahi ma‘u‘anga tokoni ‘oku tanaki mei ai ‘a e fakamatala), pea mo hono faka‘aonga‘i ke fai ‘aki e fakamatala;
3. Ko hano fakamatala‘i fakanounou ‘o e ngaahi tu‘utu‘uni mo e founa ngaue kuo pau ke muimui ki ai ‘a e ngaahi ‘apiako fekau‘aki mo e tuku‘anga koloa, fakaha‘anga ki he fa‘ahi hono tolu, pukepuke, mo e faka‘auha ‘o PII; pea mo
4. Ko hano fakamatala‘i ‘o e ngaahi totonu kotoa ‘a e mātu‘á mo e fānau akó fekau‘aki mo e fakamatala ko ‘ení, kau ai ‘a e ngaahi totonu ‘i he FERPA.

Kimu‘a ‘i ha fa‘ahinga ‘ilo lahi, feitu‘u, pe ‘ekitiviti fakafuofua‘i, kuo pau ke pulusi pe fanongonongo ‘a e fanongonongó ‘i he nusipepá, pe ‘i ha mītia kehe, pe fakatou‘osi, ‘i he fetafeaki fe‘unga ke fakaha ki he matu‘a pe fanau ako lalahi ‘i he Siteiti mo e ngaahi ‘apiako ‘o e ‘ekitiviti.

TOTONU KE HŪ KI HE POLOKALAMÁ (34 CFR § 300.613; NGAARI LAO IV.V.5.)

Kuo pau ke fakangofua ‘e he ‘apiako takitaha ‘a e mātu‘a pe fānau ako ‘oku lahi ke ne sivi mo toe vakai‘i ha ngaahi lekooti fakaako ‘oku fekau‘aki mo ‘enau fānau akó pe ko kinautolu pē ‘oku tānakí, tauhi, pe faka‘aonga‘i ‘e he ‘apiakó. Kuo pau ke talangofua ‘a e ‘apiako ki ha kole ‘o ‘ikai toe toloi pea kimu‘a ‘i ha fa‘ahinga fakataha fekau‘aki mo ha IEP, pe ha fakataha fanongo pe fakalelei‘i, pea ‘oku ‘ikai laka hake ‘i he ‘aho ‘e 45 hili hono fai ‘o e kole.

‘Oku kau ‘i he totonu ke sivi‘i mo vakai‘i ‘a e ngaahi lekooti fakaako ‘i he kongā ko ‘ení ‘a e:

1. Ko e totonu ke ma‘u ha tali mei he ‘apiakó ki ha ngaahi kole fe‘unga ke ma‘u ha fakamatala mo e faka‘uhinga‘i ‘o e ngaahi lekōtí;
2. ‘E hanga ‘e he totonu ko ia ke kole ke ‘omi ‘e he ‘apiako ha tatau ‘o e ngaahi lekooti ‘oku ‘i ai e fakamatala kapau he ‘ikai ke ‘omi e ngaahi tatau ko ia, te

ne ta'ofi lelei ai e matu'a pe tokotaha ako 'oku lahi mei he'ene ngaue 'aki e totonu ke sivi mo toe vakai'i e ngaahi lekoti; pea

3. Ko e totonu ke 'i ai ha fakafofonga 'o e mātu'á pe fānau ako 'oku lahi hono sivi mo toe vakai'i e ngaahi lekōtí.

Mahalo 'e pehē 'e ha 'apiako 'oku ma'u 'e he mātu'a pe fānau ako 'oku fu'u lahi 'a e mafai ke sivi mo toe vakai'i 'a e ngaahi lekooti 'oku fekau'aki mo e tokotaha akó tuku kehe kapau kuo 'osi fale'i ki he 'apiakó 'oku 'ikai ma'u 'e he mātu'á 'a e mafai 'i he malumalu 'o e lao 'o e Siteití 'okú ne pule'i 'a e ngaahi me'a hangē ko e tauhi fānaú, mavahé, mo e vete malí.

LEKOOTI 'O E HŪ KI AÍ (34 CFR § 300.614; NGAHI LAO IV.V.6.)

Kuo pau ke tauhi 'e he 'apiako takitaha ha lekooti 'o ha ngaahi fakafiefia 'oku nau lava 'o ma'u 'a e ngaahi lekooti fakaako kuo tñaki, tauhi, pe faka'aonga'i 'i he IDEA mo e Ngaahi Laó (tuku kehe pē 'a e hū 'a e mātu'á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi mo ha kau ngāue kuo fakamafai'i 'o e akó), kau ai 'a e hingoa 'o e pati, 'aho na'e faka'ata ai 'a e 'aho ke hu ki ai, pea mo e taumu'a 'oku fakamafai'i ai 'a e pati ke faka'aonga'i 'a e ngaahi lekoti.

NGAAHI LEKOOTI 'O HA TOKOTAHA AKO 'E TOKO TAHA TUPU (34 CFR § 300.615; NGAHI LAO IV.V.7.)

Kapau 'oku 'i ai ha fa'ahinga lekooti fakaako 'oku kau ai ha fakamatala ki ha fānau ako 'e toko taha pe lahi ange, 'oku ma'u 'e he mātu'a 'a e fānau ako ko iá pe ko e tokotaha ako ko iá 'a e totonu ke sivi mo toe vakai'i pē 'a e fakamatala fekau'aki mo 'enau fānau akó pe ko kinautolú pe ke fakahā kiate kinautolu 'a e fakamatala pau ko iá.

LISI 'O E NGAHI FA'AHINGA MO E FEITU'U 'O E FAKAMATALÁ (34 CFR § 300.616; NGAHI LAO IV.V.8.)

Fekau'aki mo ha kole, kuo pau ke 'oange 'e he 'apiakó ki he mātu'á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ia ha lisi 'o e fa'ahinga mo e feitu'u 'o e ngaahi lekooti fakaako kuo tñaki, tauhi, pe faka'aonga'i 'e he 'apiakó.

NGAAHI TOTONGÍ (34 CFR § 300.617; NGAHI LAO IV.V.9.)

'E lava ke totongi 'e he kau ngāue 'a e USBE mo e 'apiako takitaha ha totongi ki ha ngaahi tatau 'o e ngaahi lekooti 'oku fai ma'á e mātu'á pe fānau ako 'oku hoko ko ha taha lahi 'i he IDEA kapau 'oku 'ikai ta'ofi lelei 'e he totongi ko iá 'a e mātu'á pe fānau ako 'oku lahi mei hono faka'aonga'i 'enau totonu ke sivi'i mo vakai'i e ngaahi lekooti ko iá.

Mahalo he ‘ikai totongi ‘e he kau ngaue USBE mo ha ‘apiako ha totongi ke kumi pe ‘omi ha fakamatala ‘i lalo he IDEA.

FAKALELEI‘I ‘O E NGAAHI LEKŌTÍ‘I HE KOLE ‘A E MĀTU‘Á (34 CFR § 300.618; NGAAHI LAO IV.V.10.)

‘E ala kole ‘e he mātu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi ‘oku tui ko e fakamatala ‘i he ngaahi lekooti fakaako ‘oku tānakí, tauhi, pe faka‘aonga‘i ‘i he IDEA pe ko e Ngaahi Laó ‘oku hala pe taki hala‘i pe maumau‘i ‘a e totonu fakafo‘ituituí pe ngaahi totonu kehe ‘a e tokotaha akó ki he ‘apiako ‘okú ne pukepuke ‘a e fakamatala ke liliu ‘aki ‘a e fakamatalá.

Kuo pau ke fili ‘e he ‘apiakó pe te ne liliu ‘a e fakamatalá ‘o fakatatau mo e kolé ‘i loto ‘i ha vaha‘ataimi fe‘unga ‘o e talitotongi ‘o e kolé.

Kapau ‘oku fili ‘a e ‘apiakó ke fakafisi ke liliu ‘a e fakamatalá ‘o fakatatau mo e kolé, kuo pau ke ne fakahā ki he mātu‘á pe fānau akó ‘a ia ko ha tokotaha lahi ‘a e fakafisi ke fakafisi mo fale‘i ‘a e mātu‘á pe fānau ako ‘oku lahi ‘ene totonu ke fanongo ki he me‘a ko iá.

FAINGAMALIE KI HA FANONGO (34 CFR § 300.619; NGAAHI LAO IV.V.11.)

Kuo pau ke ‘omi ‘e he ‘apiako, ‘i ha kole, ha faingamalie ke fanongo ai ke fakafepaki‘i e fakamatala ‘i he ngaahi lekooti fakaako ke fakapapau‘i ‘oku ‘ikai hala, takihala‘i, pe maumau‘i e totonu fakafo‘ituitui pe ngaahi totonu kehe ‘a e tokotaha ako. Ko e fanongo ko ‘eni ‘oku ‘ikai ko ha launga IDEA totonu pe kole ke fanongo.

OLA ‘O E FANONGÓ (34 CFR § 300.620; NGAAHI LAO IV.V.12.)

Kapau, ko e ola ‘o e fanongo, ‘oku fakakaukau ‘a e ‘apiako ‘oku hala, takihala‘i, pe maumau‘i ‘a e totonu fakafo‘ituitui pe ngaahi totonu kehe ‘a e tokotaha ako, kuo pau ke ne liliu ‘a e fakamatala ‘o fakatatau mo ia pea fakaha ki he matu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi ‘i he tohi.

Kapau, ko e ola ‘o e fanongo, ‘oku fakakaukau ‘a e ‘apiako ‘oku ‘ikai hala, takihala‘i, pe maumau‘i ‘a e totonu fakafo‘ituitui pe ngaahi totonu kehe ‘a e tokotaha ako, kuo pau ke ne fakahā ki he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ia ‘a e totonu ke fokotu‘u ‘i he ngaahi lekōtí ‘okú ne tauhi ‘i he tokotaha akó ha fakamatala fekau‘aki mo e fakamatalá pe fokotu‘u ha fa‘ahinga ‘uhinga ke ‘ikai felotoi ai mo e tu‘utu‘uni ‘a e ‘apiakó.

Ka ‘i ai ha fa‘ahinga fakamatala ‘i he ngaahi lekooti ‘a e tokotaha ako ‘i lalo he kongá ko ‘ení, kuo pau ke:

1. Tokanga'i 'e he 'api akó ko ha kongā ia 'o e ngaahi lekooti 'a e tokotaha akó, kehe pē ke tauhi 'e he 'apiakó 'a e lekōtí pe kongā na'e sivi'i; pea mo
2. Kapau 'oku fakahaa'i 'e he 'apiako ki ha fa'ahinga fa'ahi pe 'a e ngaahi lekooti 'o e tokotaha ako pe ko e kongā na'e sivi'i, kuo pau ke fakaha foki 'a e fakamatala ki he pati.

NGAAHI FOUNGA 'O E FANONGÓ (34 CFR § 300.621; NGAahi LAO IV.V.13.)

Ko ha fanongo 'oku faingata'a'ia 'i he ngaahi lekooti fakaako kuo pau ke fakahoko 'o fakatatau ki he ngaahi founga ngaue 'i he 34 CFR § 99.22 'o hange ko hono fakamatala'i 'i lalo. Ko e si'isi'i taha, kuo pau ke muimui 'a e ngaahi founga fanongo 'a e 'apiako ki he ngaahi fie ma'u ko 'eni:

1. 'E fakahoko 'e he akó ha fanongo 'i loto 'i ha vaha'ataimi fe'unga hili hono ma'u 'e he 'apiakó 'a e kolé, pea 'e fakatokanga'i 'e he mātu'a 'a e tokotaha akó pe fānau ako 'oku fu'u lahi 'a e 'ahó, feitu'ú, mo e taimí kimu'a pea toki fanongó.
2. 'E lava ke fakahoko 'a e fanongo 'e ha taha fakafo'ituitui, kau ai ha tokotaha faka'ofisiale 'o e 'apiako, 'a ia 'oku 'ikai ke ne tokanga fakahangatonu ki he ola 'o e fanongó.
3. 'E foaki ha faingamālie kakato mo lelei ki he mātu'a 'a e fānau ako pe fānau ako 'oku fu'u lahi ke ne fai ha fakamo'oni 'oku fekau'aki mo e ngaahi me'a 'oku 'ohake pea 'e lava ke tokoni'i pe fakafofonga'i ia 'e he ni'ihi fakafo'ituitui 'o e mātu'á pe fānau akó, 'a ia ko ha tokotaha lahi, fili 'i he'enu fakamolé, kau ai ha loea.
4. 'E fai 'e he 'apiako 'ene tu'utu'uni 'i he tohi 'i ha vaha'ataimi fe'unga hili e faka'osinga 'o e fanongo.
5. Fakamatala Nounou'E fakatefito pē 'a e tu'utu'uni 'a e akó 'i he fakamo'oni 'oku 'oatu 'i he fanongó pea 'e kau ai ha fakamatala fakanounou 'o e fakamo'oní mo e ngaahi 'uhinga ki he tu'utu'uní.

FAKANGOFUA KI HONO FAKAHA'ANGA 'O E FAKAMATALA FAKATAUTAHA 'OKU LAVA KE 'ILO'I (34 CFR § 300.622; NGAahi LAO IV.V.14.)

Tuku kehe pe 'a e disclosures lea ki he kau polisi mo e ngaue 'a e kau polisi mo e kau ma'u mafai 'o e fakamaau'anga, 'a ia 'oku 'ikai fie ma'u ki ai 'a e fakangofua 'a e matu'a 'e 34 CFR § 99, kuo pau ke ma'u 'a e matu'a pe tokotaha ako 'oku fakangofua 'e he kakai lalahi kimu'a 'i PII:

1. Fakahā ki ha taha kehe mei he kau 'ōfisa 'o e ngaahi kautaha 'oku kau maí hono tānaki pe faka'aonga'i 'o e fakamatalá 'i lalo 'i he IDEA pe ko e Ngaahi Laó, pe
2. Faka'aonga'i ki ha fa'ahinga taumu'a kehe mei hono feau ha fie ma'u 'o e IDEA pe ko e Ngaahi Laó.

He 'ikai lava 'e ha 'apiako 'o tukuange ha fakamatala mei he ngaahi lekooti fakaako ki he ngaahi kautaha 'oku 'ikai fakangofua 'e he matu'a pe fanau ako lalahi kae 'oua kuo fakamafai'i ke fai ia 'e he 34 CFR §§ 99.31 mo e 99.34 (FERPA):

1. 34 CFR § 99.31 faka'ata ha 'apiako ke fakaha PII mei he ngaahi lekooti fakaako 'a ha tokotaha ako ta'e kau ai e tohi fakangofua 'a e matu'a 'a e tokotaha ako pe tokotaha ako 'oku lahi kapau ko e fakaha'anga:
 - a. Ki he kau 'ofisa kehe 'o e ako, kau ai 'a e kau faiako 'i he 'apiako kuo fakapapau'i 'e he 'apiako ke nau ma'u ha ngaahi fie ma'u fakaako fakalao.
 - b. Ki he kau 'ofisa 'o ha feitu'u ako pe feitu'u fakaako 'e taha 'a ia 'oku feinga pe fakataumu'a ki ai 'a e tokotaha ako ke lesisita, 'o fakatatau mo e ngaahi fie ma'u 'oku fokotu'u 'i he 34 CFR § 99.34, 'i lalo.
2. 34 CFR § 99.34 'oku fie ma'u ke 'ave 'e ha 'apiako 'a e ngaahi lekooti fakaako 'o ha tokotaha ako 'oku fekau'aki mo e 34 CFR § 99.34 'i 'olunga te ne fai ha feinga lelei ke fakaha ki he matu'a 'a e tokotaha ako pe tokotaha ako ko ha taha lahi 'i hono 'ave 'o e ngaahi lekoti 'i he tu'asila fakamuimitaha 'o e matu'a pe tokotaha ako ko ha taha lahi, tuku kehe kapau 'oku 'ikai fie ma'u ke toe fai 'e he 'apiakó ha toe fanongonongo ki hono fe'ave'aki 'o e ngaahi lekōtí 'i he taimi:
 - a. 'Oku kamata 'a e fe'ave'akí 'e he mātu'á(ngaahi) pe fānau ako ko ha tokotaha lahi 'i hono 'ave 'o e akó.
 - b. 'Oku kau 'i he 'apiako 'i he'ene fanongonongo fakata'u 'o e ngaahi founa malu'i, ko e tu'utu'uni ia 'a e 'apiako ke 'unuaki'i ki mu'a 'a e ngaahi lekooti fakaako 'i ha kole ki ha 'apiako 'oku feinga pe fakataumu'a 'a e tokotaha ako ke lesisita.
 - c. Kuo pau ke tauhi 'e he 'apiako 'oku ne 'ave 'a e ngaahi lekoti ha tatau 'o e ngaahi lekoti 'i ha ta'u 'e tolu hili 'a e fe'ave'aki pa'anga.

'E lava 'e ha 'apiako 'oku ma'u PII mei ha tau'ataina ke fili pe kautaha fakaako 'e taha 'o toe fakaha'anga lahi ange 'a e fakamatala 'o fakafofonga'i 'a e 'apiako ta'e kau ai ha tohi fakangofua kimu'a 'a e matu'a pe tokotaha ako 'oku hoko ko ha taha lahi kapau 'oku feau e ngaahi tukunga 'o e 34 CFR §§ 99.31 mo e 99.34 'oku ha atu 'i 'olunga, pea kapau 'e fakaha 'e he tau'ataina ke fili ki he ako 'a e pati 'a ia 'oku fai ki ai 'a e fakaha'anga 'o e ngaahi fie ma'u ko 'eni.

Kapau 'oku fakafisinga'i 'e he matu'a pe tokotaha ako ko ha taha lahi 'a e fakangofua ki hono tukuange 'o PII ki ha fa'ahi hono tolu, pea 'e lava ke hoko atu 'a e pati ko ia 'i he ngaahi founa statutory 'i he feinga ke ma'u 'a e fakamatala 'oku fie ma'u.

Hange ko hono fakamafai'i 'i he 34 CFR § 99.31 (FERPA), Utah LEA 'oku kau 'i he ngaahi founa malu'i fakata'u fakatokanga'i ko 'enau tu'utu'uni ke 'ave 'a e ngaahi lekooti fakaako 'o ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino ta'e 'i ai ha matu'a pe tokotaha ako 'oku ne fakangofua pe fakatokanga'i ha kau 'ofisa 'o ha 'apiako pe vahefonua ako kehe 'a ia 'oku feinga ai ha tokotaha ako pe fakataumu'a ke lesisita.

NGAAHI MALU'Í (34 CFR § 300.623; NGAahi LAO IV.V.15.)

Kuo pau ke malu'i 'e he 'apiako takitaha 'a e tu'unga 'ikai fakahahaholo 'o e PII 'i he ngaahi me'a kuo tatanaki, tuku'anga koloa, fakaha'anga, mo e ngaahi tu'unga faka'auha.

Kuo pau ke fatongia 'aki 'e ha tokotaha faka'ofisiale 'i he 'apiako takitaha 'a hono fakapapau'i 'oku 'ikai fakahahaholo ha FA'ahinga PII.

Kuo pau ke ma'u 'e he kakai kotoa pe 'oku nau tanaki pe faka'aonga'i 'a e PII ha ako pe fakahinohino fekau'aki mo e ngaahi tu'utu'uni mo e ngaahi founa ngaue 'a e Siteiti 'i he kongá ko 'eni mo e 34 CFR § 99.

Kuo pau ke tauhi 'e he 'apiako takitaha, ke sivi 'a e kakai, ha lisi lolotonga 'o e ngaahi hingoá mo e tu'unga 'o e kau ngaue ko ia 'i he 'apiako 'a ia 'e lava ke nau ma'u PII ma'a e fanau ako 'oku faingata'a'ia fakaesino.

FAKA'AUHA 'O E FAKAMATALÁ (34 CFR § 300.624; NGAahi LAO IV.V.16.)

Kuo pau ke fakaha 'e ha 'apiako ki he matu'a pe tokotaha ako 'a ia ko ha taha lahi 'i he taimi 'oku tanaki, tauhi, pe faka'aonga'i ai 'a e IDEA pea 'oku 'ikai toe fie ma'u 'a e ngaahi lao ke fai ha tokoni fakaako ki he tokotaha ako.

Kuo pau ke faka'auha 'a e fakamatala 'oku 'ikai toe fie ma'u 'i ha kole 'a e mātu'á pe fānau ako 'oku matu'otu'a angé. Neongo ia, 'e lava ke tauhi ha lekooti tu'uma'u 'o e hingoá 'o e fānau akó, tu'asilá, fika telefoní, maaka 'o e fānau akó, lekooti 'o e ma'u kalasí, ma'u kalasí, kakato e lēvolo 'o e māká, mo e ta'u kuo fakakakató ta'e fakangatangata ki he taimí.

'E lava ke lau 'a e ngaahi lekooti 'a e tokotaha ako takitaha "'oku 'ikai toe fie ma'u ke fai ha tokoni fakaako" pea 'e lava ke faka'auha ia hili ha ta'u 'e tolu mei he 'osi 'a e fanau ako pe ta'u 'e tolu hili e ta'u 22 'a e tokotaha ako 'i he IDEA. 'Oku fie ma'u

‘e Medicaid ke tauhi ‘a e ngaahi lekoti ‘o ‘ikai toe si‘i hifo he ta‘u ‘e nima hili hono fakahoko ‘o e ngaahi ngaue.

NGAAHI TOTONU ‘A E FĀNAU AKÓ (34 CFR § 300.625; NGAABI LAO IV.V.17.)

‘Oku ‘ave ‘a e ngaahi totonu ‘o e totonu fakafo‘ituitui ‘oku foaki ki he matu‘a ki he tokotaha ako ‘oku a‘u ki he ta‘u 18, ‘o kapau na‘e ‘ikai fakaha ‘a e tokotaha ako ‘oku ‘ikai ke poto ‘i ha fakamaau‘anga pe kuo mali pe hoko ‘a e tokotaha ako ko e emancipated.

‘I he malumalu ‘o e ngaahi tu‘utu‘uni ki he FERPA ‘i he 34 CFR § 99.5 (a), ‘oku ‘ave ‘a e ngaahi totonu ‘a e matu‘a fekau‘aki mo e ngaahi lekooti fakaako ki he tokotaha ako ‘i hono ta‘u 18, ‘o kapau kuo te‘eki ai fakaha ‘a e tokotaha ako ‘oku ‘ikai ke poto ‘i ha fakamaau‘anga pe kuo mali pe fakatau‘ataina‘i ‘a e tokotaha ako.

Koe‘uhi ‘oku ‘ave ‘a e ngaahi totonu na‘e ma‘u ‘e he matu‘a ‘i he malumalu ‘o e IDEA ki ha tokotaha ako ‘oku a‘u ki he ta‘u 18, ‘o kapau kuo te‘eki ai ke fakaha ‘oku ‘ikai poto ‘a e tokotaha ako ‘i ha fakamaau‘anga pe kuo ‘osi mali ‘a e tokotaha ako pe hoko ko ha tokotaha ako, kuo pau ke ‘ave foki mo e ngaahi totonu fekau‘aki mo e ngaahi lekooti fakaako ki he tokotaha ako. Neongo ia, kuo pau ke fai ‘e he ‘apiako ha fa‘ahinga fanongonongo pe ‘oku fie ma‘u ‘i he kongā 615 ‘o e IDEA ki he tokotaha ako mo e matu‘a.

KO E FĀNAU AKO ‘OKU FAINGATA‘A‘IA FAKAESINÓ ‘OKO LESISITA ‘E HE‘ENAU MĀTU‘Á ‘I HE NGAABI ‘APIAKO FAKATĀUTAHÁ ‘I HE TAIMI ‘OKU ‘IKAI KE FAPE HOKO AI ‘I HE PALOPALEMA (34 CFR § 300.148; NGAABI LAO VI.C.)

NGAAHI FOUNGA FAKALŪKUFUA KI HONO KUMI ‘O HA AKO FAKATĀUTAHÁ ‘I HE TAIMI ‘OKU MA‘U AI ‘A E FAPE ‘I HE HOKO AI ‘AE

‘Oku ‘ikai fie ma‘u ‘e he IDEA ia ha ‘apiako pe ‘apiako Utah ma‘a e tuli mo e kui (USDB) ke totongi ‘aki e fakamole ki he ako, kau ai ‘a e ako makehe mo e ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia, ‘o ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ‘i ha ‘apiako pe fale fakatautaha kapau na‘e faka‘ata ‘e he ‘apiako pe USDB ha FAPE ki he tokotaha ako mo e matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha ako kuo fili ke ne fokotu‘u ‘a e tokotaha ako ‘i ha ‘apiako pe fale fakatautaha. Neongo ia, kuo pau ke fakakau ‘e he ‘apiako pe USDB ‘a e tokotaha ako ko ia ‘i he tokolahi ‘o e fanau ako

fakafo'ituitui 'oku alea'i 'enau ngaahi fie ma'u 'i ha founga 'oku fenapasi mo e ngaahi Lao VI.B.

KO E FANAU AKO 'OKU FAINGATA'A'IA FAKAESINO 'OKU LESISITA 'E HE'ENAU MATU'A 'I HE NGAahi 'APIAKO FAKATAUTAHA 'I HE TAIMI 'OKU 'IKAI KE FAPE AI 'I HE PALOPALEMA (FEITU'U FAKATAFA'AKI 'E TAHA)

Ko e ngaahi ta'efelotoi 'i he vaha'a 'o e mātu'á pe fānau ako ko ha taha lahi mo ha 'apiako pe USDB fekau'aki mo e lava ke ma'u ha polokalama 'oku fe'unga mo e fānau akó, pea mo e fehu'i 'o e totongi fakafoki fakapa'angá, 'oku mo'ulalao ia ki he lāunga 'a e Siteití mo e founga totonu 'i he Ngaahi Lao IV.E.-U.

TOTONGI FAKAFOKI 'O E FEITU'U 'OKU 'I AI E AKO FAKATĀUTAH

Kapau ko e matu'a 'a ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino pe fanau ako ko ha tokotaha lahi, 'a ia na'a ne ma'u kimu'a ha ako makehe mo ha ngaahi ngaue fekau'aki mo ia 'i he malumalu 'o e mafai 'o ha 'apiako pe USDB, lesisita 'a e tokotaha ako 'i ha ki'i ako fakatautaha, lautohi si'í, pe ako mā'olungá ta'e loto ki ai pe fakangofua 'e he akó pe USDB, 'e ala fie ma'u 'e ha fakamaau'anga pe ko ha 'ofisa fanongo 'a e 'apiako pe USDB ke totongi fakafoki ki he matu'a pe tokotaha ako ko ha taha lahi 'a e fakamole ki he lesisita ko ia kapau 'e 'ilo 'e he fakamaau'anga pe fanongo na'e 'ikai ma'u 'e he 'apiako pe USDB ha FAPE ki he tokotaha akó 'i ha founga taimi totonu kimu'a he lesisitá pea 'oku taau 'a e feitu'u fakafo'ituitui. 'E lava ke ma'u ha feitu'u 'o e matu'a 'oku fe'unga mo ha 'ofisa fanongo pe ko ha fakamaau'anga neongo 'oku 'ikai ke ne a'usia 'a e ngaahi tu'unga mo'ui 'o e Siteiti 'oku fekau'aki mo e ako 'oku 'omi 'e he USDB mo e ngaahi 'apiako.

NGAAHI FAKANGATANGATA KI HE TOTONGÍ

'E lava ke fakasi'isi'i pe 'ikai tali 'a e totongi 'o e totongi fakafoki 'oku fakamatala'i 'i he palakalafi 'i 'olungá kapau:

1. 'I he fakataha fakamuimui taha 'a e timi IEP na'e 'alu ki ai 'a e matu'a pe fanau ako ko ha tokotaha lahi kimu'a pea toki to'o 'a e tokotaha ako mei he 'apiako fakapule'anga, na'e 'ikai fakaha 'e he matu'a pe tamasi'i ako ko ha taha lahi ki he timi IEP na'a nau fakafisinga'i 'a e fokotu'u na'e fokotu'u 'e he 'apiako pe USDB ke 'oange ha FAPE ki he tokotaha ako, kau ai hono fakaha'i e ngaahi me'a 'oku nau hoha'a ki ai mo 'enau taumu'a ke lesisita e tokotaha ako 'i ha 'apiako fakatautaha 'i he fakamole ki he kakai; pe
2. 'Oua na'a toe si'i hifo he 'aho pisinisi 'e hongofulu (kau ai ha ngaahi 'aho malolo 'oku hoko 'i ha 'aho ngaue) kimu'a pea to'o 'a e fanau ako mei he 'apiako fakapule'anga, na'e 'ikai ke fai 'e he matu'a pe tamasi'i ako 'oku lahi

ha fanongonongo ki he ‘apiako pe USDB ‘o e fakamatala ‘oku fakamatala‘i ‘i ‘olunga;

3. Kimu‘a ‘i he fānau ako ‘a e mātu‘á pe fānau akó, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, to‘o ‘a e fānau akó mei he ‘apiako fakapule‘angá, na‘e fakahā ‘e he ‘apiakó pe USDB ki he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi, ‘o fakafou ‘i he ngaahi fie ma‘u ki he fakatokanga kimu‘a ‘o ‘ene taumu‘a ke fakafuofua‘i ‘a e tokotaha ako (kau ai ha fakamatala ‘o e taumu‘a ‘o e fakafuofua‘i na‘e fe‘unga mo ‘uhinga lelei), ka na‘e ‘ikai ‘ai ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi ke ‘ata ‘a e tokotaha ako ki he fakafuofua‘i; pe
4. ‘I hono kumi ‘e he fakamaau‘anga ‘a e ta‘efakapotopoto mo e faka‘apa‘apa ki he ngaahi ngaue na‘e fai ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi.

Neongo ‘a e ngaahi fie ma‘u ‘a e mātu‘á pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi ke ne fai ha fanongonongo ki he ‘apiakó pe USDB kimu‘a pea toki to‘o ‘a e tokotaha akó, ‘a e totongi ‘o e totongi fakafoki:

1. Kuo pau ke ‘oua na‘a fakasi‘isi‘i pe ta‘ofi koe‘uhí ko e ‘ikai lava ke ‘omi ‘a e fanongonongó kapau:
 - a. Na‘e ta‘ofi ‘e he ‘apiakó ‘a e mātu‘a pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi mei hono fai ‘o e fanongonongó;
 - b. Na‘e te‘eki ke ma‘u ‘e he mātu‘a pe tamasi‘i ako ko ha taha lahi ha tohi fakatokanga kimu‘a ‘o honau fatongia ke fai ‘a e fanongonongo ‘oku fakamatala‘i atu ‘i ‘olungá; pe
 - c. ‘Oku ngalingali ‘e hoko ha maumau fakatu‘asino ki he tokotaha ako ke talangofua ki he ngaahi fie ma‘u fakatokanga ‘i ‘olunga; pea mo
2. Me, ‘i he fakakaukau lelei ‘a e fakamaau‘anga pe ko ha ‘ofisa fanongo, ‘ikai fakasi‘isi‘i pe faka‘ikai‘i koe‘uhí ko e ‘ikai ke lava ‘o ‘omi ‘a e fakatokanga ko ‘ení kapau:
 - a. Ko e mātu‘a pe fānau ako ko ha taha lahi ‘oku ‘ikai ke ne ‘ilo pe ‘ikai lava ‘o tohi ‘i he lea faka-Pilitāniá; pe
 - b. ‘Oku ngalingali ‘e hoko ha maumau lahi fakaeloto ki he tokotaha ako ke talangofua ki he fakangatangata ‘i ‘olunga ‘i he fie ma‘u totongi fakafoki.

NGAAHI FOOMU SĪPINGÁ (34 CFR § 300.509; NGAahi LAO IV.I.)

Kuo fa‘ufa‘u ‘e he kau ngaue USBE ha ngaahi foomu sipinga ke tokoni ki he matu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi ‘i hono faile ha launga ‘a e Siteiti, ko ha founa totonu ke fanongo ai ki he launga, mo kole ha Fakalelei. ‘Oku ma‘u ‘a e ngaahi foomu ko ‘ení ‘i he [USBE uepisaiti](https://www.schools.utah.gov/specialeducation/programs/studentparentrights): <https://www.schools.utah.gov/specialeducation/programs/studentparentrights>

‘Oku ‘ikai fie ma‘u ke faka‘aonga‘i ‘e he ngaahi fakafiefiá ‘a e ngaahi foomu sĪpinga ‘o e USBE. ‘E lava ke faka‘aonga‘i ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi, ngaahi kautaha fakapule‘anga, mo ha ngaahi fa‘ahi kehe ‘a e foomu sipinga totonu ‘o e Siteiti pe ko ha fa‘ahinga foomu kehe pe, kehe pe ke fakataha ‘a e fomu pe fakamatala ‘oku faka‘aonga‘i, ‘o ka fe‘unga, ‘a e ngaahi fie ma‘u ki hono faile ha launga ‘i he founa totonu pe ko e ngaahi fie ma‘u ki hono faile ha launga ‘a e Siteiti.

NGAAHI FOUNGA ‘O E LAUNGA ‘A E SITEITI (34 CFR §300.151–153; UCA 53E-7-208; NGAahi LAO IV.E.)

NGAAHI FOUNGA NGĀUE ‘A E SITEITI FAKALŪKUFUÁ

Kuo ohi mai ‘e he USBE ha ngaahi founga ke fakalelei‘i ‘aki ha launga ‘a e Siteiti ‘i he IDEA, kau ai ha launga na‘e faile ‘e ha kautaha pe tokotaha fakafo‘ituitui mei ha siteiti kehe.

1. Kuo pau ke faile ‘a e launga mo e talekita ‘o e Siteiti ‘o e USBE ‘o e ako makehe, fai ‘e he U.S. Meilí, pe ‘i he Fax, pea fakakau ai e hingoa ‘o e vahefonua fakaako, ‘apiako mape, pe ko ha tau‘ataina ke fili kehe ‘a e kakai ‘i he Siteiti ‘oku ne ‘omi ha ako makehe mo ha ngaahi tokoni fekau‘aki mo e fanau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ("ako pe tau‘ataina ke fili ‘a e kakai") ‘a ia ne hoko ai ‘a e maumau‘i fakamahamahalalo.
2. Kuo pau foki ke ‘ave ‘e he pati ‘a e launga ki he ‘apiako pe tau‘ataina ke fili kehe ki he kakai.
3. Kapau ‘oku ‘ikai lava ‘a e tokotaha fakakovi ‘o fai ha tohi, te na lava ‘o fetu‘utaki ki he ‘apiako pe ko ha kautaha kehe ki he kakai pe Talekita ‘o e Ako Makehe ke ma‘u ha tokoni.
4. ‘I he talitotongi ‘o ha launga ‘a e Siteiti ‘e he ‘apiako pe tau‘ataina ke fili ‘a e kakai pe ko e talekita ‘o e ako makehe, ‘e fakaha ‘e he paati ‘oku ma‘u ‘a e tau‘ataina ke fili ‘i ha ‘aho ngaue ‘e taha, ke fakapapau‘i ‘oku fakafekau‘aki ‘a e founga mo e ngaahi tatau na‘e ma‘u ‘e he ongo me‘a ni fakatou‘osi.
5. ‘Oku kamata ‘a e fakahokohoko ‘o e launga ‘a e Siteiti ‘i he taimi kuo ma‘u ai ‘e he ongo fa‘ahi fakatou‘osi ha tatau.
 - a. Ka ‘i ai ha launga ‘a e Siteiti na‘e fakahu ‘i ha faka‘osinga ‘o e uike, ‘aho maloloo, pe ha ‘aho kehe ‘oku ‘ikai ke ‘i ai ha pisinisi, ‘e fai ha ngaue ki ai pea fakakaukau‘i ke ma‘u ‘a e ‘aho ngaue ko ‘eni.
 - b. Ka ‘i ai ha launga ‘a e Siteiti na‘e ma‘u hili e 5:00 pm taimi ‘o e mo‘unga ‘i ha ‘aho ngaue ‘e fai pea fakakaukau‘i ‘oku ma‘u ‘i he ‘aho ngaue hono hoko.
6. Kapau ‘oku faile ha launga ‘a ha Siteiti ‘e ha kautaha pe fakafo‘ituitui kehe mei ha matu‘a pe tokotaha ako lalahi ma‘anautolu, kuo pau ke ma‘u ha fakangofua mei ha matu‘a pe tokotaha ako lalahi kimu‘a pea toki lava ke ‘omi ‘e he USBE ha fakamatala fakatautaha fekau‘aki mo ha tokotaha ako ‘oku ‘ikai ko ha matu‘a pe tokotaha ako ‘oku ‘ikai ko ha tokotaha ako tukuaki‘i ko ha konga ‘o e tu‘utu‘uni ‘o e launga ‘a e Siteiti. Kuo pau ke tohi ‘a e fakangofuá, faka‘ahó, pea fakamo‘oni hingoa ki ai ha mātu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi. 34 CFR §§ 99.30 and 300.622.

- a. Kapau ‘e lava, ‘e redacted ‘a PII mo ha fakamatala kehe fekau‘aki mo ha fanau ako pau kimu‘a pea toki fai ha tu‘utu‘uni ki he fakakovi ‘oku ‘ikai ko ha matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi kae ‘oua kuo ma‘u ‘e USBE ha tohi fakangofua ke vahevahe ‘a e fakamatala ko ia ‘o fakatatau mo e ngaahi Lao.
- b. Koe‘uhi ‘oku ngalingali ‘e kau ‘i he fakalelei‘i ‘o e launga ‘a e Siteiti ‘a e PII ‘a ha tokotaha ako, mahalo he ‘ikai malava ke ‘oatu ‘a e launga ‘a e Siteiti ‘o e USBE ki ha fakakovi ‘oku ‘ikai ko ha matu‘a kapau ‘oku ‘ikai ke USBE ma‘u ha fakangofua mei he matu‘a ke vahevahe ‘a e fa‘ahinga fakamatala pehee. ‘E fai ‘e he USBE ‘a e loto fakapapau ko ‘eni ‘i ha tu‘unga ‘oku ‘ikai ke ‘i ai hano makatu‘unga ka he ‘ikai ke ne ta‘ofi ‘a e fakamatala ‘oku ‘ikai ke ‘ilo‘i fakatautaha mei ha fakakovi fekau‘aki mo e ngaahi ola ‘o hono fakalelei‘i ‘o e launga ‘a e Siteiti USBE.
- c. Tatau ai pe kapau ‘oku ‘ikai lava ‘e he USBE ‘o fai ha fili kuo tohi ki ha fakakovi koe‘uhi ko hono natula fakatautaha, kuo pau ke USBE kei fakapapau‘i pe ‘oku ne fakalelei‘i ‘a e launga ‘a e Siteiti, fai ha fili kuo tohi ki he matu‘a ‘a e tokotaha ako ‘i he fehu‘i pe ko e tokotaha ako ko ha tokotaha lahi ‘oku lea ki he allegation takitaha ‘i he launga ‘a e Siteiti, pea fakapapau‘i hono fakahoko taimi totonu ‘o ‘ene tu‘utu‘uni kuo tohi, kau ai, kapau ‘e fe‘unga, ha ngaahi fakatonotonu ke fai ke a‘usia ‘a e talangofua mo e fulifulihi ki hono faka‘ikai‘i ‘o e ngaahi tokoni totonu. 34 CFR §§ 300.152(b)(2) pea mo 300.151(b).

FAILE HA LAUNGA I HE SITEITI (34 CFR § 300.153; NGAHI LAO IV.E)

Kuo pau ke kau ‘i he launga ‘a e Siteiti ‘a e ngaahi me‘a ni:

1. Ko ha fakamatala kuo maumau‘i ‘e he ako pe tau‘ataina ke fili kehe ‘a e kakai ha fie ma‘u ‘o e fakakaukau pe ko e ngaahi Lao;
2. Ko e ngaahi mo‘oni‘i me‘a ‘oku makatu‘unga ai ‘a e fakamatala;
3. Fakamo‘oni hingoa mo e fakamatala ki he tokotaha ‘oku fakakovi;
4. Kapau ‘oku nau launga‘i ‘oku maumau‘i e ngaahi me‘a fekau‘aki mo ha tokotaha ako pau:
 - a. Ko e hingoa mo e tu‘asila ‘o e nofo‘anga ‘o e tokotaha ako;
 - b. Ko e hingoa ‘o e ‘apiako ‘oku ako ai e tokotaha ako;
 - c. Ka ‘i ai ha tokotaha ako ‘oku ne a‘usia ‘a e tukuhausia, ‘e lava ke ma‘u ‘a e fakamatala fetu‘utaki ki he tokotaha ako pea mo e hingoa ‘o e ‘apiako ‘oku ako ai ‘a e tokotaha ako;
 - d. Ha fakamatala ki he natula ‘o e palopalema ‘a e tokotaha akó, kau ai e ngaahi mo‘oni‘i me‘a fekau‘aki mo e palopalemá; pea mo

- e. Ko hano fakalelei'i 'o e palopalema 'oku fokotu'u atu ki he lahi taha 'oku 'ilo'i mo 'ata ki he pati 'i he taimi 'oku ma'u ai 'a e launga, 'o hange ko hono fakamatala'i 'i he Ngaahi Lao IV.E.2.

Kuo pau ke allege 'e he launga 'a e Siteiti ha maumau na'e hoko 'o 'ikai laka hake 'i he ta'u 'e taha kimu'a he 'aho 'oku ma'u ai 'a e launga 'a e Siteiti.

'Oku 'ikai ha me'a 'i he launga 'a e Siteiti 'oku ne fakangatangata 'a e malava 'e he 'apiako pe tau'ataina ke fili 'a e kakai ke feinga ke fakalelei'i 'a e maumau'i fakahangatonu 'o e complainant; neongo ia, 'e kei hokohoko atu pe 'a e ngaue 'a e USBE 'i he launga 'a e Siteiti kuo fakahu mai kae 'oua kuo foaki ha lipooti pe to'o 'a e launga.

'E lava ke tukuange 'e he USBE ha purporting tukulolo ke hoko ko ha launga 'a e Siteiti 'a ia 'oku 'ikai kau kotoa ai 'a e ngaahi me'a 'oku fie ma'u 'i 'olunga (Ngaahi Lao IV.3.a.-d.). 'I he me'a ko ia 'oku tukuange ai 'e he USBE ha purporting tukulolo ke hoko ko ha launga 'a e Siteiti, 'e fakaha 'e he USBE ki he fakakovi, lea pe ko e tau'ataina ke fili 'a e kakai, mo e matu'a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi (kapau 'oku 'ikai lava ke ma'u 'a e fakakovi mo e fetu'utaki) 'i ha fanongonongo 'i loto 'i ha 'aho fakapisinisi 'e nima 'o e talitotongi 'o e fakahuu. 'E tohi 'a e fanongonongo pea 'ave 'o fakafou 'i he meili 'a e U.S. 'E 'ilo'i pau 'e he fanongonongo kuo tohi 'a e ngaahi me'a 'oku pulia pea 'oku 'i ai ha fakamatala 'oku 'ikai ta'ofi 'e he fanongonongo kuo tohi 'a e fakakovi mei hono fakahu ha launga 'a e Siteiti 'i he kaha'u 'oku ne feau 'a e ngaahi fie ma'u 'a e kongā B 'o e IDEA pe ko e ngaahi lao ko 'eni.

He 'ikai hoko 'a e si'isi'i hono fakalelei'i 'o e USBE ko ha kelekele ke li'aki ai ha launga 'a e Siteiti 'oku ne feau 'a e ngaahi fie ma'u 'o hange ko hono fakamatala'i 'i he ngaahi lao ko 'eni.

NGAAHI FOUNGA NGAUE SI'ISI'I TAHA 'A E SITEITI (34 CFR § 300.152; NGAHI LAO IV.E.)

FAKANGATANGATA 'O E TAIMÍ MO E VA'INGÁ; NGAHI FOUNGA NGĀUE SI'ISI'I TAHÁ; FAKAHOKO

'E fakalelei'i 'e he talekita 'o e ako makehe 'a e launga 'a e Siteiti 'i loto 'i ha 'aho 'e 60 mei he 'aho 'i he taimi kuo fakatou ma'u ai 'e he USBE mo e ako pe ko e tau'ataina ke fili kehe kae 'oua kuo 'i ai ha ngaahi tukunga makehe. Kapau 'oku fie ma'u ha fakalahi, 'e fakaha ki he tokotaha fakakovi mo e 'apiako pe tau'ataina ke fili ki he kakai, 'i ha tohi, 'e he kongā 'o e USBE Ngaahi Tokoni Fakaako Makehe. 'I he taimi ko 'ení, 'e hanga 'e he Talēkita 'o e Ako Makehé 'o:

1. Fakahoko ha fakatotolo tau‘ataina ‘i he saiti, kapau ‘oku fakapapau‘i ‘e he talekita ‘o e Siteiti ‘o e ako makehe ‘oku fie ma‘u ha fakatotolo pehe.
2. ‘Oange ki he complainant ‘a e faingamalie ke fakahu ai ha fakamatala lahi ange, pe ‘i he tohi, fekau‘aki mo e allegations ‘i he launga ‘a e Siteiti.
3. ‘Oange ki he ‘apiako pe tau‘ataina ke fili kehe ‘a e kakai ha faingamalie ke tali ‘a e launga ‘a e Siteiti, kau ai, ‘i he si‘isi‘i taha:
 - a. Fakatatau mo e fakakaukau lelei ‘a e tau‘ataina ke fili, ko ha fokotu‘u ke fakalelei‘i ‘a e launga ‘a e Siteiti; pea mo
 - b. Ko ha faingamālie ki he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi kuó ne fai ha lāunga mo e tau‘atāina ke filí ke kau loto fiemālie ki he aleá (Ngaahi Lao IV.H.).
4. Toe vakai‘i ‘a e fakamatala kotoa pē ‘oku mahu‘ingá pea fakapapau‘i pe ‘oku maumau‘i ‘e he akó pe tau‘atāina ke fili ‘a e kakai ha fie ma‘u ‘o e IDEA pe ko e Ngaahi Laó.
5. Fai ha tu‘utu‘uni kuo tohi ki he fakakovi pea, matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi (kapau ‘oku ‘ikai ma‘u ‘a e fakamatala fakakovi mo e fetu‘utaki), mo ha tatau na‘e ‘ave ki he talekita LEA ‘o e ako makehe pea mo e supiliniteni fakavahefonua ‘o e ako pe pule ‘o e ako mape, ‘a ia ‘oku lea ki he allegation takitaha ‘i he launga pea ‘oku ‘i ai:
 - a. Ma‘u ‘o e ngaahi mo‘oni mo e aofangatuku; pea mo
 - b. Ko e ngaahi ‘uhinga ki he fili faka‘osi ‘a e USBE.
6. Fakangofua ha fakalahi ‘o e taimi fakangatangata ‘i he ngaahi Ngaahi Lao IV.E.6. ‘o kapau pē:
 - a. ‘Oku ‘i ai ha ngaahi tukunga makehe ‘oku fekau‘aki mo ha launga ‘a ha Siteiti pau ‘o hange ko hono fakapapau‘i ‘i ha tu‘unga fakatu‘unga; pe
 - b. Ko e mātu‘á, tokotaha ako ‘oku lahi, pe fakakovi (kapau ‘oku ‘ikai ko e matu‘a) pea mo e ako pe tau‘ataina ke fili ‘a e kakai ke fakaloloa e taimi ke fai ai ha alea, pe kau ‘i ha founga kehe ‘e taha ‘o e fakakikihi ‘oku lava ke fakalelei‘i ‘i he Siteiti.
 - i. Tukuaki‘i ‘oku ‘ikai ko ha mātu‘a pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi mahalo he ‘ikai ke ne kole ha alea.
 - c. ‘E fakangofua ‘e he USBE ha taimi lahi ange ‘i he faitohi ki he fakakovi (kapau ‘oku ‘ikai ko e matu‘a), matu‘a pe tokotaha ako ‘oku fu‘u lahi, pea mo e LEA pe tau‘ataina ke fili kehe ‘a e kakai. ‘E fokotu‘u ‘a e fakalahi ki ha ‘aho pau pea ‘e hiki ia ‘i he tu‘utu‘uni ‘o e launga ‘a e Siteiti (kapau ‘oku ‘i ai).
7. Fakapapau‘i ‘a e ngaahi founga ngāue ki hono fakahoko lelei ‘o e tu‘utu‘uni faka‘osi ‘a e USBE, ‘o ka fie ma‘u, kau ai ‘a e ngaahi ‘ekititivī tokoni

fakatekinikale, ngaahi alea, mo e ngaahi ngāue fakatonutonu ke a'usia 'a e talangofua ki a'í.

FILI FAKA'OSÍ

Ko e fili 'o e launga 'a e Siteiti na'e fai 'e he USBE ko e ngaue faka'osi ia pea 'oku 'ikai mo'ulaloa ia ki ha kole. 'I he me'a na'e hoko 'oku fakakikihi'i ai 'e ha taha 'a e launga 'a e Siteiti, ko 'enau faito'o ke faile ha launga 'i he founga totonu mo e fanongo ki he kole ke 'omi 'e he paati aggrieved 'a e totonu ke faile ha launga 'i he me'a 'oku feke'ike'i ai 'a e pati.

FULIFULIHI KE FAKA'IKAI'I 'A E NGAAHI TOKONI 'OKU FE'UNGÁ

'I hono fakalelei'i ha launga 'a e Siteiti 'a ia kuo 'ikai ke ne lava ai 'o fai ha ngaahi tokoni 'oku fe'unga, kuo pau ke lea 'a e USBE:

1. Founga hono toe fakahā 'o e faka'ikai'i 'o e ngaahi tokoni ko iá, kau ai, 'o ka fe'unga, hono foaki 'o e totongi fakafoki fakapa'angá pe ngaahi fakatonutonu kehe 'oku fe'unga mo e ngaahi fie ma'u 'a e tokotaha akó.
2. Tokoni fe'unga 'i he kaha'ú ma'á e fānau ako kotoa pē 'oku faingata'a'ia fakaesinó.

NGAAHI LAUNGA 'A E SITEITI MO E FOUNGA TOTONU

Kapau 'oku ma'u ha launga 'a e Siteiti ko e kaveinga foki ia 'o ha founga totonu ke fanongo ki ai 'o fakatatau mo e ngaahi tu'utu'uni, pe 'oku 'i ai ha ngaahi me'a lahi 'oku kau ki ai ha taha pe lahi ange 'o e fanongo ko ia, kuo pau ke tuku mavahe 'e he USBE ha kongá 'o e launga 'a e Siteiti 'oku fakamatala'i 'i he founga totonu 'o a'u ki hono aofangatuku. Ka 'i ai ha fa'ahinga me'a 'i he launga 'a e Siteiti 'oku 'ikai ko ha kongá ia 'o e founga totonu 'o e fanongo kuo pau ke fakalelei'i 'o faka'aonga'i 'a e taimi fakangatangata mo e ngaahi founga launga 'a e Siteiti 'oku fakamatala'i 'i he kongá ko 'eni.

1. 'I he me'a ko ia 'oku hoko, 'oku tuku ai ha launga 'a e Siteiti pe ko ha kongá 'o ha launga 'a e Siteiti ki he ola 'o ha founga totonu ke fanongo ki ai 'o hange ko hono fakamatala'i 'i 'olunga, ko e fakahokohoko 'o e tohi mahina 'e 60 'oku fakamatala'i 'i he Lao IV.E.6. 'e ki'i malolo 'i he 'aho 'oku fakatou ma'u ai 'e he USBE mo e LEA pe ko e tau'ataina ke fili kehe 'a e kakai ha tatau 'o e launga totonu pea kole ke fanongo.
2. 'I he me'a na'e hoko, 'oku to'o ai ha founga totonu 'o e fanongo pe tukuange ta'e 'i ai ha laulanu, 'e toe fakatukupaa'i 'a e taimi 'o e tohi mahina 'e 60 'i he 'aho ngaue ko 'eni, pea 'e fakatotolo'i mo fakalelei'i 'a e launga 'a e Siteiti pe ngaahi me'a ne tuku ki mu'a 'i he 'aho 'o e tohi mahina 'e 60 ko 'eni.

Kapau ‘oku ohi hake ha palopalema ‘i ha launga ‘a e Siteiti ‘oku faile ‘i he ngaahi Lao IV.E. ‘a ia kuo ‘osi fili kimu‘a ‘i ha founa totonu ke fanongo ai ki he ngaahi fa‘ahi tatau, pea ‘oku ha‘i leva ‘a e fili ‘o e fanongo ‘i he me‘a ko ia. Kuo pau ke fakaha ‘e he USBE ki he ongo fa‘ahi fakatou‘osi ‘a e fo‘i mo‘oni ko ‘eni. Neongo ia, kuo pau ke fakahu fakahangatonu ha launga ‘a e Siteiti ‘oku nau launga‘i ha ‘apiako pe ko e tau‘ataina ke fili ‘a e kakai ke fakahoko ha tu‘utu‘uni totonu, ki he talekita ‘o e ako makehe ‘a e Siteiti pea fakalelei‘i ‘e he USBE.

Mātu‘a pe fānau ako ko ha kakai lalahi mo ha ni‘ihi fakafo‘ituitui kehe ‘oku nau mahu‘inga‘ia aí, kau ai ‘a e ngaahi senitā ako ki he mātu‘á mo e fakamatalá, ngaahi senitā mo‘ui tau‘atāinā, ngaahi kautaha malu‘í, ngaahi kautaha fakapalofesinalé, mo e ngaahi kautaha kehe ‘oku fe‘ungá, ‘e fakahā atu ‘o kau ki he ngaahi founa ko ‘ení ‘o fakafou ‘i he:

1. Fakatokanga ki he ngaahi founa malu‘i ‘oku ‘omi ‘e he akó.
2. Ngaahi fakamatala mo e ngaahi ako kehe na‘e fai ‘e he kau ngāue ‘o e USBE na‘e fakahoko ‘i he Siteití kotoa.
3. Tokoni fakatekinikale ‘oku ‘oatu ki he kakai fakafo‘ituituí, īmeilí, pe fu‘u mama‘o ki he mātu‘á, fānau ako ko e kakai lalahi, mo e ni‘ihi fakafo‘ituitui mo e ngaahi kautaha kehe ‘oku nau sai‘ia aí.

ALEA (34 CFR § 300.506; NGAHI LAO IV.F.)

NGAAHI FOUNGA ‘O E ALEA FAKALŪKUFUÁ

‘I he ‘apiako takitaha, USBE, pe ko ha tau‘ataina ke fili ‘a e kakai kehe ‘a ia ‘oku ‘i ai hono fatongia ki hono ako‘i ‘o e fanau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino kuo pau ke nau fakapapau‘i ‘oku fokotu‘u mo fakahoko ‘a e ngaahi founga ngaue ke faka‘ata ‘a e ngaahi fakafiefia ke fakalelei‘i ha ngaahi fakakikihi ‘oku kau ki ha fa‘ahinga me‘a pe ‘i lalo ‘i he IDEA mo e Ngaahi Lao, kau ai ‘a e ngaahi me‘a ‘oku tu‘u hake kimu‘a ‘i hono faile ‘o ha launga ‘i he founga totonu, ke fakalelei‘i e ngaahi fakakikihi ‘i ha founga alea.

‘E lava ke kau ‘i he ngaahi fa‘ahi ki ha alea ‘a e LEA pe tau‘ataina ke fili ‘a e kakai mo ha matu‘a pe ko ha tokotaha ako ‘oku lahi ke fakalelei‘i ha ngaahi fakakikihi ‘oku kau ai ha fa‘ahinga me‘a pe ‘i he konga B ‘o e IDEA pe ko e Ngaahi Lao ko ‘eni kau ai ‘a e ngaahi me‘a ‘oku tu‘u hake kimu‘a pe fakataha mo hono faile ‘o ha launga ‘a e Siteiti pe ko ha founga ke fanongo ki ai.

‘I hono ma‘u ko ia ‘o ha kole ke fai ha alea ‘e he USBE, ‘e kamata leva ‘e he USBE ha ngaahi ngaue tokoni ke fakaha ki he paati ‘oku ‘ikai fakahu mai ‘a e kole ‘i loto ‘i ha ‘aho pisinisi ‘e tolu.

1. ‘E fai ha fa‘ahinga kole ke fai ha alea ‘i he faka‘osinga ‘o e uike, ‘aho maloloo, pe ha toe ‘aho ngaue kehe pe pea fakakaukau‘i ke ma‘u ‘a e ‘aho ngaue ko ‘eni.
2. ‘E fai ha fa‘ahinga kole ki ha alea na‘e ma‘u hili ‘a e 5:00 pm mountain Time ‘i ha ‘aho pisinisi pea fakakaukau‘i ‘oku ma‘u ‘i he ‘aho ngaue ko ‘eni.
3. ‘I he me‘a ko ia ‘oku fakatou loto ‘a e ongo fa‘ahi ke fai ha alea, te USBE vahe ha Fakalaloa ‘i loto ‘i ha ‘aho pisinisi ‘e nima ‘o e aleapau ke fai ha alea.

NGAAHI FIE MA‘U KI HE ALEÁ

Kuo pau ke fakapapau‘i ‘e he ngaahi founga ngaue ko e founga hono alea‘i:

1. ‘Oku loto tau‘atāina ‘i he ngaahi fa‘ahí;
2. ‘Oku ‘ikai faka‘aonga‘i ia ke faka‘ikai‘i pe fakatoloi ha taha ‘o e matu‘a pe fanau ako, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, totonu ke fanongo ki he fanongo ‘a e matu‘a pe fanau ako, ‘a ia ko ha taha lahi, launga ‘i he founga totonu, pe faka‘ikai‘i ha toe totonu ‘oku foaki ‘i he IDEA; pea mo
3. ‘Oku tataki ia ‘e ha fakalaloa ‘oku fe‘unga mo taukapo‘i fakamatoato ‘a ia ‘oku ako‘i ‘i ha ngaahi founga alea lelei.

‘E lava ke fokotu‘u ‘e ha ‘apiako ha ngaahi founga ngāue ke fai ki he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi mo ha ngaahi ‘apiako ‘oku nau fili ke ‘oua te nau

faka'aonga'i 'a e founa alea'i ko ha faingamālie ke nau fakataha ai. 'Oku totonu ke hoko 'a e fakataha ko 'eni ko e:

1. 'I ha taimi mo ha feitu'u 'oku faingamālie ki he mātu'á pe fānau ako 'oku fu'u lahi;
2. 'I ha paati 'oku 'ikai ke nau mahu'inga'ia ai:
 - a. Ko hai 'oku aleapau mo ha fakakikihi fe'unga ke fakalelei'i 'a e kautaha; pe
 - b. Ko ha senitā ako mo e fakamatala ki he mātu'á pe senitā ma'u'anga tokoni 'a e mātu'á 'i he Siteiti; pea mo
 - c. Ko hai te ne fakamatala'i 'a e ngaahi lelei 'o e, pea poupou'i hono faka'aonga'i 'o e, founa alea ki he matu'a pe tokotaha ako 'oku fu'u lahi.

Ko e negotiator ko ha tokotaha fe'unga mo taukapo'i fakamatoato fakafo'ituitui 'oku ne fakafaingofua'i 'a e ngaahi fealelea'aki 'oku 'ikai fakahahaholo ke a'usia hano fakalelei'i 'o e fakakikihi 'oku felotoi mo e ongo fa'ahi. 'Oku tauhi 'e he Talēkita 'o e Siteiti 'o e Ako Makehé pe tokotaha 'oku fie ma'ú ha lisi 'o e ni'ihī fakafo'ituitui 'a ia 'oku nau fe'unga mo e kau fakalaloá mo 'ilo lahi ki he Ngaahi Lao mo e ngaahi tu'utu'uni fekau'aki mo hono fakahoko 'o e ako makehé mo e ngaahi ngāue 'oku fekau'aki mo iá. 'Ikai ngata aí:

1. 'Oku fili 'e he talekita 'o e Siteiti 'o e ako makehe pe kau fa'ufa'u 'a e kau taukapo 'i ha tu'unga noa'ia, vilo, pe taukapo'i fakamatoato kehe.
2. 'Oku fai 'e he USBE 'a e totongi 'o e founa alea, kau ai 'a e fakamole ki he ngaahi fakataha 'oku fakamatala'i 'i he konga ko 'eni.
3. Kuo pau ke fakataimi-tēpile'i 'a e fakataha takitaha 'i he founa alea 'i ha founa 'oku taimi totonu pea kuo pau ke fai ia 'i ha feitu'u 'e faingamālie ki he ngaahi fa'ahí ki he fakakikihi.

Ko e ngaahi fealelea'aki 'oku hoko lolotonga e founa alea kuo pau ke 'oua na'a fakahahaholo pea he 'ikai lava ke faka'aonga'i ia ko ha fakamo'oni 'i ha fa'ahinga founa pe 'e hoko ai e fanongo, launga 'a e Siteiti, pe hoko atu fakapule'anga 'i ha mala'e fakapule'anga pe mala'e fakapule'anga.

1. Ko e tu'unga 'ikai fakahāhāholó 'oku 'otomētiki pea he 'ikai lava ke liliu pe liliu ia 'e ha ngaahi fa'ahi ki ha alea na'e fai 'i he Konga B 'o e IDEA pe ko e Ngaahi Lao ko 'eni.
2. 'Oku faka'aonga'i 'a e fie ma'u ko 'eni 'oku 'ikai fakahahaholo 'o tatau ai pe 'oku fakalelei'i 'e he ongo fa'ahi ha fakakikihi 'i he founa hono alea'i.

Kapau 'e fakalelei'i 'e he ongo fa'ahi ha fakakikihi 'i he founa alea, kuo pau ke fai 'e he ongo fa'ahi ha aleapau fakalao 'oku ne fokotu'u 'a e tukupa ko ia pea:

1. 'Oku ne fokotu'u mai 'a e tukupa ko ia pea 'oku pehe ai ko e ngaahi fealelea'aki kotoa pe na'e hoko lolotonga e founa alea he 'ikai ke fakahahaholo pea he 'ikai lava ke faka'aonga'i ia ko ha fakamo'oni 'i ha fa'ahinga founa pe 'e hoko atu mei ai 'a e fakakikihi ko ia; pea mo
2. 'Oku fakamo'oni hingoa ki ai 'a e mātu'á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi mo ha fakafofonga 'o e 'apiakó 'okú ne ma'u 'a e mafai ke ha'i 'a e fa'ahinga tau'atāina ko iá.

'Oku fakamalohi'i ha aleapau Fakalelei kuo tohi 'i lalo 'i he palakalafi ko 'eni 'i ha fa'ahinga fakamaau'anga pe 'i ha mala'e fakavahe 'o e 'lunaiteti Siteiti.

TAUKAPO'I FAKAMATOATO 'O E FAKALALOA

Ko ha tokotaha fakafo'ituitui 'oku hoko ko ha fakalaloa:

1. Mahalo he 'ikai ko ha tokotaha ngaue 'i he USBE pe ko e 'apiako 'oku kau 'i he ako pe tokanga'i 'o e tokotaha ako; pea mo
2. Kuo pau ke 'oua na'a 'i ai ha'ane tokanga fakatautaha pe fakapalofesinale 'oku fepaki mo e taumu'a 'a e tokotaha.

Ko e tokotaha ko ia 'okú ne fakafe'unga'i ia ke hoko ko ha fakalaloá 'oku 'ikai ko ha tokotaha ngāue ia 'i ha 'apiako pe ko e USBE 'ata'atā pē koe'uhí he 'oku totongi 'a e tokotahá 'e he tau'atāina ke filí ke hoko ko ha fakalaloa.

FOUNGA NGAUE KI HONO FAKAHOKO ‘O E LAUNGA

FAILE HA FOUNGA TOTONU ‘O E LAUNGA (34 CFR § 300.507; UCA 53E-7-208; NGAHI LAO IV.G.)

FOUNGA NGAUE FAKALUKUFUA KI HONO FAILE ‘O E LAUNGA

‘Oku ‘ilo ‘e he Falealea Utah ‘oku ‘i he tokanga lelei taha ‘a e fanau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ke ma‘u ha ngaahi fakakikihi ‘e ala hoko ‘i he ngaahi polokalama fakaako mo e totonu mo e fatongia ‘o e fanau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino, ‘enau matu‘a, mo e ngaahi ‘apiako fakapule‘anga (UCA 53E-7-208(1)).

‘E lava ke faile ha launga ‘i he founga totonu (‘oku toe ‘uhinga foki ki ai ‘i he ngaahi founga malu‘i ko ‘eni mo e Ngaahi Lao ko ha "founga totonu ke fanongo ki ai") ki he ngaahi me‘a fekau‘aki mo e Id, fakafuofua‘i pe tu‘unga fakaako ‘o ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino pe ko hono ‘omi ‘o e FAPE ki he tokotaha ako.

Ko e mātu‘á, fānau ako ko ha tokotaha lahi, pe ‘e lava ke faile ‘e he ako ha launga ‘i he founga totonu fekau‘aki mo ha ngaahi me‘a fekau‘aki mo ha fokotu‘u pe fakafisi ke liliu ‘a e Id, fakafuofua‘i pe feitu‘u fakaako ‘o ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino, pe ko hono ‘omi ‘o e FAPE ki he tokotaha ako.

Kuo pau ke allege ‘e he launga totonu ha maumau na‘e hoko ‘o ‘ikai laka hake ‘i he ta‘u ‘e ua kimu‘a ‘i he ‘aho na‘e ‘ilo‘i ai ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi pe ako pe na‘e totonu ke ne ‘ilo fekau‘aki mo e ngaue fakamahamahalō ‘oku ne fa‘u ‘a e makatu‘unga ‘o e launga totonu, tuku kehe pe:

1. Kapau na‘e ta‘ofi ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi mei hono faile ha launga ‘i he founga totonu koe‘uhi ko ha ngaahi me‘a pau na‘e fai ‘e he ‘apiako na‘a ne fakalelei‘i ‘a e palopalema ‘o fa‘u ai ‘a e fakava‘e ‘o e launga ‘i he founga totonu; pe
2. Na‘e ta‘ofi ‘e he ‘apiako ha fakamatala mei he matu‘a pe fanau ako ‘a ia ko ha taha lahi na‘e fie ma‘u ‘i he IDEA ke ‘oatu ki he matu‘a.

POUPOU MO E FAKAFOFONGA FAKALAO

Ko e ni‘ihi ko ia ‘oku ‘i ai ha‘anau taukei makehé, kau ai hono taukapo‘í, ‘e lava ke nau tokoni pe ‘alu mo ha taha ‘o e ongo fa‘ahí ki ha founga totonu ‘o e fanongó. ‘E lava ke hanga ‘e he ongo fa‘ahi ‘o:

1. Fakafofonga‘i ‘e ha loea kuo fakamafai‘i ke ngāue lao ‘i he Siteiti ‘o Utah; pe
2. Fakafofonga‘i kinautolu, ‘oku toe ui foki ko e fakafofonga ‘o e tangata kikite (Ngaahi Lao ‘o e Pa ‘a Utah 14-102-111, 14-802(c)(8)).

FAKAMATALA MA'Á E MĀTU'Á

Kuo pau ke fakahā 'e he 'apiakó ki he mātu'á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ia 'i ha fa'ahinga totongi fakalao pe si'isi'i pea mo ha ngaahi tokoni mahu'inga kehe 'oku lava ke ma'u 'i he feitu'ú kapau 'e kole 'e he mātu'á pe fānau ako 'oku 'i ai ha taha lahi 'a e fakamatalá; pe 'oku kole 'e he mātu'a pe fānau ako ko ha taha lahi pe ko e 'apiakó ha fanongo 'i he kongá ko 'ení.

FOUNGA TOTONU 'O E LAUNGA (34 CFR § 300.508; NGAHI LAO IV.H.)

FOUNGA NGĀUE 'O E LĀUNGA 'OKU TU'UNGA TOTONU HONO FAKALŪKUFUÁ

Kuo pau ke 'i ai ha ngaahi founga ngaue 'a e 'apiako 'oku fie ma'u ki ai ha pati, pe ko e loea 'oku ne fakafofonga'i ha paati, ke 'oange ki he fa'ahi 'e taha ha launga 'i he founga totonu ('a ia kuo pau ke 'oua na'a fakahahaholo).

1. Kuo pau ke 'ave 'e he pati ha tatau 'o e founga totonu 'o e launga ki he talekita 'o e ako makehe 'a e Siteiti, 'e he meili 'a e U.S., pe fax.

KAKANO 'O E LĀUNGA

Kuo pau ke kau 'i he lāunga 'oku fie ma'ú 'a e:

1. Ko e hingoa 'o e tokotaha ako;
2. Ko e tu'asila 'o e nofo'anga 'o e tokotaha ako;
3. Ko e hingoa 'o e 'apiako 'oku ako ai e tokotaha ako;
4. Ka 'i ai ha tokotaha ako pe to'u tupu 'oku nau a'usia ha tukuhausia, 'e lava ke ma'u e fakamatala fetu'utaki ma'a e tokotaha ako pea mo e hingoa 'o e 'apiako 'oku ako ai e tokotaha ako;
5. Ko hano fakamatala'i 'o e natula 'o e palopalema 'a e tokotaha ako 'oku fekau'aki mo e tokotaha ako na'e fokotu'u pe fakafisinga'i hono kamata'i pe liliu, kau ai 'a e ngaahi mo'oni'i me'a fekau'aki mo e palopalema; pea mo
6. Ko hano fakalelei'i 'o e palopalema 'oku fokotu'u atu ki he lahi taha 'oku 'ilo'i mo lava ke ma'u 'e he pati he taimi ko ia.

FAKATOKANGA'I 'OKU FIE MA'U KIMU'A PEA TOKI FANONGO KI HA LAUNGA 'I HA FOUNGA TOTONU

Mahalo he 'ikai fanongo ha paati ia ki ha launga 'i he founga totonu kae 'oua kuo a'u ki he pati, pe ko e loea 'oku ne fakafofonga'i 'a e pati, faile ha launga 'i he founga totonu 'oku ne feau 'a e ngaahi fie ma'u 'oku hiki atu 'i 'olunga.

FAKA‘AONGA‘I LELEI ‘O E LĀUNGÁ

Kuo pau ke pehe ‘oku fe‘unga pe ‘a e launga ‘oku fie ma‘u ‘e he Ngaahi Lao IV.H. tuku kehe kapau ‘e ma‘u ‘e he pati ‘a e launga totonu ki he ‘ofisa fanongo mo e fa‘ahi ‘e taha ‘i he tohi, ‘i loto ‘i he ‘aho ‘e 15 ‘o e talitotongi ‘o e launga ‘i he founga totonu, ‘oku tui ‘a e pati ‘oku ‘ikai feau ‘e he launga totonu ‘a e ngaahi fie ma‘u.

‘I loto ‘i he ‘aho ‘e nima ‘o e talitotongi ‘o e fanongonongo, kuo pau ke fakapapau‘i ‘e he ‘ofisa fanongo ‘i he fehangahangai mo e launga ‘i he founga totonu pe ‘oku feau ‘e he launga totonu ‘a e ngaahi fie ma‘u pea kuo pau ke ne fakaha leva ki he ongo fa‘ahi ‘i hono tohi ‘o e loto fakapapau ko ia.

FAKALELEI‘I ‘O E LAUNGA

‘E toki lava pe ke liliu ‘e ha paati ‘a e founga totonu ‘o kapau:

1. ‘Oku fakangofua ‘e he fa‘ahi ‘e taha ‘a e tohi ki he Fakalelei pea ‘oku ‘oange kiate ia ‘a e faingamalie ke fakalelei‘i ‘a e launga ‘i he founga totonu ‘o fakafou ‘i ha fakataha fakalelei‘i; pe
2. ‘Oku foaki ‘e he ‘ofisa fanongo ha ngofua, tuku kehe kapau ‘e toki fakangofua pe ‘e he ‘ofisa ‘oku fanongo ke liliu ‘i ha fa‘ahinga taimi pe kimu‘a ‘i he ‘aho ‘e nima kimu‘a pea kamata ‘a e founga totonu ‘o e fanongo.

Kapau ‘e faile ‘e ha paati ha liliu ‘i he founga totonu, ko e fakahokohoko ‘o e fakataha fakalelei‘i pea mo e vaha‘ataimi ke fakalelei‘i ai ‘a e launga ‘e toe kamata ‘aki ‘a e faile ‘o e liliu ‘o e founga totonu.

LEA TALI KI HA FOUNGA TOTONU ‘O E LAUNGA

Kapau kuo te‘eki ai ‘ave ‘e he ‘apiako ha fanongonongo kuo tohi kimu‘a ki he matu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi fekau‘aki mo e kaveinga ‘oku ‘i he launga ‘a e matu‘a pe tokotaha ako, kuo pau ke ‘ave ‘a e LEA, ‘i loto ‘i he tohi mahina ‘e hongofulu ki hono ma‘u ‘o e launga ‘i he founga totonu, ki he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku hoko ko ha taha lahi ‘i ha tali ‘oku kau ai ‘a e:

1. Ha fakamatala ki he ‘uhinga na‘e fokotu‘u pe fakafisi ai ‘a e ‘apiako ke fai ‘a e ngaue na‘e ‘ohake ‘i he launga ‘i he founga totonu;
2. Ko hano fakamatala‘i ‘o ha ngaahi fili kehe na‘e fakakaukau‘i ‘e he timi IEP pea mo e ngaahi ‘uhinga na‘e ‘ikai tali ai ‘a e ngaahi fili ko ia;
3. Ha fakamatala ki he founga fakafuofua‘i takitaha, fakafuofua‘í, lekōtí, pe lipooti e ‘apiako ‘oku faka‘aonga‘í ko e makatu‘unga ia ki he ngāue ne fokotu‘u pe ‘ikai tali ke faí; pea mo

4. Ko hano fakamatala'i 'o e ngaahi me'a kehe 'oku fekau'aki mo e fokotu'u 'a e 'apiako pe fakafisi ke fai ha ngaue.

Kapau kuo te'eki ai 'ave 'e ha 'apiako ha fanongonongo kimu'a ki he matu'a pe tokotaha ako ko ha taha lahi fekau'aki mo e kaveinga fekau'aki mo e launga 'a e matu'a pe fanau ako kae 'oua kuo ma'u 'a e launga 'i he founga totonu, 'e kei fakapapau'i pe 'e he 'apiako na'e 'ikai fe'unga 'a e launga 'a e matu'a pe fanau ako, 'i he feitu'u 'oku fe'unga ai.

TALI 'A E FA'AHÍ KEHE KI HA LAUNGA 'I HE FOUNGA TOTONU

Kuo pau ke ma'u 'e he pati ha launga 'i he founga totonu, 'i loto 'i he 'aho 'e hongofulu 'o hono ma'u 'o e launga 'i he founga totonu, 'ave ki he fa'ahi 'e taha ha tali 'oku ne lea 'aki 'a e ngaahi me'a na'e 'ohake 'i he founga totonu.

FOUNGA FAKALELEI'Í (34 CFR § 300.510; NGAÁHI LAO IV.J.)

FAKATAHA TUKUPAU

'I loto 'i he 'aho 'e 15 'o hono ma'u 'o e fanongonongo 'o e matu'a pe fanau ako, 'a ia ko ha tokotaha lahi, launga 'i he founga totonu, pea kimu'a hono kamata'i 'o e founga totonu 'o e fanongó, kuo pau ke fakahoko 'e he 'apiako ha fakataha mo e matu'a pe tokotaha ako 'a ia ko ha tokotaha lahi mo e memipa pe memipa mahu'inga 'o e timi IEP 'oku nau ma'u ha 'ilo pau ki he ngaahi mo'oni'i me'a 'oku 'ilo'i 'i he founga totonu 'o e launga ko ia:

1. 'Oku kau ai ha fakafofonga 'o e 'apiako 'okú ne ma'u ha mafai ke fai tu'utu'uni ma'á e 'apiako ko iá; pea mo
2. He 'ikai lava ke kau ai ha loea 'i he 'apiakó tuku kehe kapau ko e mātu'á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi 'oku 'alu fakataha mo ha loea.

Ko e taumu'a 'o e fakataha ke fakalelei'i 'e he matu'a 'a e tokotaha ako pe tokotaha ako ko ha taha lahi ke alea'i 'a e launga totonu, pea mo e ngaahi mo'oni'i me'a 'oku ne fa'u 'a e makatu'unga 'o e launga 'i he founga totonu, koe'uhi ke ma'u 'e he 'apiako 'a e faingamalie ke fakalelei'i 'a e fakakikihi ko e fakava'e ia 'o e launga totonu.

'Oku 'ikai fie ma'u ke fai 'a e fakataha fakalelei'i kapau 'oku loto fiemalie 'a e matu'a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi pea mo e 'apiako ke tuku atu 'a e fakataha, pe ko e matu'a pe tokotaha ako 'oku lahi pea loto 'a e 'apiako ke faka'aonga'i 'a e founga alea.

'Oku fakapapau'i 'e he matu'a pe tokotaha ako 'oku lahi pea mo e 'apiako 'a e kau memipa mahu'inga 'o e timi IEP ke nau kau atu ki he fakataha.

VAHA‘ATAIMI KE FAKALELEI‘I AÍ

Kapau kuo te‘eki ai fakalelei‘i ‘e he ‘apiako ‘a e launga totonu ki he fiemalie ‘a e matu‘a pe fanau ako ‘oku hoko ko ha taha lahi ‘i loto ‘i he ‘aho ‘e 30 ‘o e talitotongi ‘o e launga ‘i he founa totonu, ‘e lava ke hoko ‘a e founa totonu ‘o e fanongo. Tuku kehe ‘o ka ‘oatu ‘i he ngaahi tu‘utu‘uni IV.J.9., ‘oku kamata ‘a e fakahokohoko ki hono foaki ‘o ha tu‘utu‘uni faka‘osi ‘i he ‘osi ‘a e vaha‘ataimi ‘aho ‘e 30 ko ‘eni.

‘E fakaha ‘e he ‘apiako ki he ‘ofisa fanongo mo e talekita ‘o e Siteiti ‘o e ako makehe (pe sīpinga) ‘o e ngaahi fakataha fakalelei‘i kotoa kuo ‘osi fakataimi-tēpile‘i mo kakató ke fakapapau‘i ‘oku talangofua ki hono fakalelei‘i ‘o e ngaahi me‘a ke faí.

Tuku kehe pe ‘a e feitu‘u kuo felotoi fakataha ai ‘a e ongo fa‘ahi ke tuku atu ‘a e founa fakalelei‘i pe faka‘aonga‘i ‘a e alea, ‘e hanga ‘e he ‘ikai ke lava ‘e he matu‘a pe fanau ako ‘oku hoko ko ha taha lahi ‘o faile ha launga ke kau ‘i he fakataha fakalelei‘i, ‘o fakatoloi ‘a e timelines ki he founa fakalelei‘i mo e founa totonu kae ‘oua kuo fakahoko ‘a e fakataha.

Kapau ‘oku ‘ikai lava ke ma‘u ‘e he ‘apiako ‘a e kau mai ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ‘oku hoko ko ha taha lahi ‘i he fakataha fakalelei‘i hili hano fai ha ngaahi ngaue lelei (pea tohi fakapepa ‘o faka‘aonga‘i ‘a e ngaahi founa ngaue ‘i he Ngaahi Lao III.G.3.) ‘e lava ke kole ‘e he ‘apiako, ‘i he faka‘osinga ‘o e vaha‘ataimi ‘aho ‘e 30, ke tukuange ‘e ha ‘ofisa fanongo ‘a e matu‘a pe fanau ako, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, ‘a ia ko ha launga ‘i he founa totonu.

Kapau he ‘ikai fakahoko ‘e he ‘apiako ‘a e fakataha fakalelei‘i ‘i loto ‘i he ‘aho ‘e 15 mei hono ma‘u ha fanongonongo ‘a ha matu‘a pe tokotaha ako, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, ‘a e launga pe ‘ikai lava ke kau ‘i he fakataha fakalelei‘i, ‘e lava ke feinga ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ke tokoni‘i ha ‘ofisa fanongo ke kamata ‘a e founa totonu ‘o e fanongo.

‘Oku kamata ‘a e fakahokohoko ‘o e ‘aho ‘e 45 ki he founa totonu ‘o e fanongo ‘i he ‘aho hili ha taha ‘o e ngaahi me‘a ko ‘eni:

1. ‘Oku fakatou loto fiemalie ‘a e ongo fa‘ahi ni ‘i he faitohi ke tuku atu ‘a e fakataha tukupau;
2. Hili e kamata ‘a e fakataha alea pe fakalelei‘i, ka kimu‘a ‘i he faka‘osinga ‘o e vaha‘ataimi ‘aho ‘e 30, ‘oku loto fiemalie ‘a e ongo fa‘ahi ke tohi ‘oku ‘ikai lava ha aleapau;
3. Kapau ‘oku fakatou loto fiemalie ‘a e ongo fa‘ahi fakatou‘osi ke hoko atu ‘a e alea ‘i he faka‘osinga ‘o e vaha‘ataimi fakalelei‘i ‘aho ‘e 30, ka ‘amui ange ‘oku mavahe ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi pe ako mei he founa alea.

ALEAPAU NE HIKI AI E FAKAMA‘OPO‘OPO

Kapau ‘oku a‘u ha tukupa ki he fakakikihi ‘i he fakataha, kuo pau ke fai ‘e he ongo fa‘ahi ha aleapau fakalao ‘oku fakamo‘oni hingoa ki ai ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ‘oku hoko ko ha tokotaha lahi mo ha fakafofonga ‘o e ‘apiako ‘oku ne ma‘u ‘a e mafai ke ha‘i ‘a e ‘apiako pea ‘oku fakamalohi‘i ia ‘i ha fa‘ahinga mala‘e fakasiteiti pe ‘i ha mala‘e fakavahe ‘o e ‘lunaiteti Siteiti.

VAHA‘ATAIMI VAKAI‘I ‘O E ALEAPAU

Kapau ‘e fai ‘e he ongo fa‘ahi ha aleapau, ‘e lava ke fakata‘e‘aonga‘i ‘e ha paati ‘a e aleapau ‘i loto ‘i ha ‘aho pisinisi ‘e tolu mei hono fakahoko ‘o e aleapau.

NGAAHI HOPO ‘I HE FOUNGA TOTONU LAUNGA

TAUKAPO‘I ‘O E FOUNGA TOTONU KE FANONGO KI AI (34 CFR § 300.511; NGAARI LAO IV.K.)

Ko e taimi pe ‘oku faile ai ha launga, kuo pau ke ma‘u ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi pe ‘apiako ‘oku kau ‘i he fakakikihi ha faingamalie ki ha founga taukapo‘i fakamatoato totonu ke fanongo ki ai.

‘E tatakai ‘a e founga taukapo‘i fakamatoato totonu ke fanongo ki ai ‘a e USBE. ‘E vakai‘i ‘e he talekita ‘o e ako makehe ‘a e ngaahi founga kotoa pe ‘oku fie ma‘u ke fakapapau‘i ‘oku talangofua ki he ngaahi founga ngaue ‘oku fie ma‘u.

TAUKAPO‘I FAKAMATOATO FANONGO KI HE ‘OFISA

‘E vahe ‘e he talekita ‘o e Siteiti ‘o e ako makehe pe kau fa‘ufa‘u ha impartial fanongo ki ha ‘ofisa ‘i ha fakava‘e noa‘ia (vilo), pea fakatatau mo e ngaahi founga ngaue USBE.

Ko e si‘isi‘i taha, kuo pau ke hanga ‘e ha ‘ofisa fanongo ‘o:

1. ‘Oua na‘a ke hoko ko ha tokotaha ngaue ‘i he USBE pe ko e ‘apiako ‘oku kau ‘i he ako pe tokanga‘i ‘o e tokotaha ako; pe
2. ‘Oku ‘ikai ko ha taha ‘oku tokanga fakatāutaha pe fakapalofesinale ‘oku fepaki mo e ongonoa ‘a e tokotaha ‘i he fanongó;
3. Ma‘u ‘a e ‘ilo ki he, pea mo e malava ko ia ke mahino, ‘a e ngaahi naunau ‘o e IDEA mo e Ngaahi Lao, ngaahi tu‘utu‘uni ‘a e fetulolo mo e Siteiti fekau‘aki mo e IDEA, mo e ngaahi faka‘uhinga fakalao ‘o e IDEA na‘e fai ‘e he fakamaau‘anga ‘o e fetulolo mo e Siteiti;
4. Ma‘u ‘a e ‘ilo mo e malava ko ia ke fakahoko ‘a e ngaahi fanongo ‘o fakatatau mo e founga fakalao totonu mo totonu; pea mo
5. Ma‘u ‘a e ‘ilo mo e malava ke fakahoko mo tohi ‘a e ngaahi tu‘utu‘uni ‘o fakatatau mo e founga fakalao totonu mo totonu.

Ko e tokotaha ko ia ‘okú ne fakafe‘unga‘i ia ke fai ha fanongó ‘oku ‘ikai ko ha tokotaha ngāue ia ‘i he tau‘atāina ke filí koe‘uhí pē he ‘oku totongi ‘a e tokotaha ‘e he tau‘atāina ke filí ke hoko ko ha ‘ōfisa fanongo.

ME‘A FEKAU‘AKI MO E FOUNGA TOTONU ‘O E FANONGO

He ‘ikai lava ‘e he pati ‘oku ne kole ‘a e founga totonu ke fanongo ki ai ‘o hiki ha ngaahi me‘a ‘i he founga totonu ke fanongo ki ai na‘e ‘ikai ohi hake ‘i he launga ‘i he founga totonu, tuku kehe kapau ‘oku ‘ikai loto ki ai ‘a e fa‘ahi ‘e taha.

FAKAHOKOHOKO ‘O E KOLE KE FANONGÓ

Kuo pau ke kole ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku hoko ko ha kakai lalahi pe ‘apiako ha taukapo‘i fakamatoato fanongo ki he‘enau launga ‘i loto ‘i he ta‘u ‘e ua mei he ‘aho na‘e ‘ilo‘i ai ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi pe ako pe na‘e totonu ke ne ‘ilo fekau‘aki mo e ngaue fakamahamahalo ‘oku ne fokotu‘u ‘a e makatu‘unga ‘o e launga ‘i he founa totonu.

NGAAHI FEHĀLAAKI NE MA‘U ‘I HE FAKAHOKOHOKO ‘O E NGAAHI ME‘

Ko e fakahokohoko ‘oku fakamatala‘i ‘i he Ngaahi Lao IV.G.4. ‘ikai kaunga ia ki he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi kapau na‘e ta‘ofi ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi mei hono faile ha launga ‘i he founa totonu koe‘uhi ko e:

1. Na‘e ‘i ai ha ngaahi fakamatala pau na‘e fai ‘e he ‘apiakó na‘á ne fakalelei‘i ‘a e palopalema na‘á ne fa‘u ‘a e makatu‘unga ‘o e lāunga ‘oku totonu ke faí; pe
2. Ko hono ta‘ofi ‘e he ‘apiako ‘a e fakamatala mei he matu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi na‘e fie ma‘u ke ‘oange ki he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi.

NGAAHI TOTONU KI HE FANONGÓ (34 CFR § 300.512; NGAAHI LAO IV.L.)

NGAAHI TOTONU KI HE FANONGÓ FAKALŪKUFUÁ

‘Oku ma‘u ‘e he matu‘a pe fanau ako ‘oku lalahi ‘a e totonu ke fakafofonga‘i kinautolu ‘i ha founa totonu ke fanongo ki ai. ‘Ikai ngata ai, ka ‘i ai ha fa‘ahi ki ha fanongo pe kole (kau ai ha fanongo fekau‘aki mo e ngaahi founa fakatonutonu) ‘oku ne ma‘u ‘a e totonu ke:

1. ‘Alu fakataha mo ha fale‘i pea mo ha ni‘ihi fakafo‘ituitui ‘oku ‘i ai ha‘anau ‘ilo pe ako makehe fekau‘aki mo e ngaahi palopalema ‘a e fānau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesinó;
2. Fakafofonga‘i koe ‘i he founa totonu ke fanongo ki ai ha loea kuo fakamafai‘i ke ngāue lao ‘i he Siteiti ‘o Utah;
3. Fakamo‘oni mo fakafepaki‘i, vakai‘i fakalelei, mo fakamālohi‘i ‘a e ma‘u ‘o e kau fakamo‘oní;
4. Ta‘ofi hano fakafe‘iloaki ‘o ha fa‘ahinga fakamo‘oni ‘i he fanongo kuo te‘eki fakaha ki he fa‘ahi ko ia ‘i ha ‘aho ngaue ‘e nima kimu‘a pea toki fanongo;
5. Ma‘u ha tohi pe, ‘i he tafa‘aki ‘a e mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi, faka‘ilekitulōnika, lekooti lea faka‘ilekitulōnika ‘o e fanongó; pea mo

6. Ma'u ha tohi pe, 'i he tafa'aki 'a e mātu'á pe fānau ako ko ha taha lahi, ngaahi me'a faka'ilekitulōnika 'oku ma'u mei ai 'a e ngaahi mo'oní mo e ngaahi filí.

FAKAHĀ MAKEHE 'O E FAKAMATALÁ

Kuo pau ke fakaha 'e he fa'ahi takitaha ki he ngaahi fa'ahi kehe kotoa pe 'a e ngaahi fakafuofua kotoa pe kuo fakakakato 'i he 'aho ko ia mo e ngaahi fokotu'u 'o makatu'unga 'i he ngaahi fakafuofua 'i 'a e pati 'oku fakataumu'a 'a e pati ke faka'aonga 'i 'i he fanongo.

'E lava ke fakamau 'i 'e ha 'ofisa fanongo ha fa'ahinga fa'ahi pe mei hono fakafe'iloaki 'o e fakafuofua 'i mahu'inga pe fakaongoongolelei 'oku 'ikai fakaha 'i ha 'aho pisinisi 'e nima kimu'a pea toki fanongo ta'e fakangofua 'e he fa'ahi 'e taha.

NGAAHI TOTONU 'A E MĀTU'Á 'I HE FAKAMĀLOHIS

Kuo pau ke 'oange ki he mātu'á pe fānau ako 'oku nau lalahi 'i he ngaahi me'a 'oku faí 'a e totonu ke:

1. 'Ai ke 'i ai 'a e tokotaha ako ko ia 'a e kaveinga 'o e fanongo;
2. Fakaava 'a e fanongo ki he kakaí; pea mo
3. 'Ai 'a e lekooti 'o e fanongó mo e ngaahi me'a na'e ma'u mei ai 'a e mo'oní mo e ngaahi fili 'oku 'ikai totongi ki he mātu'á pe fānau ako 'oku fu'u lahi.

NGAAHI FILI KE FANONGO KI AÍ (34 CFR § 300.513; NGAahi LAO IV.M.)

FILI 'A E 'OFISA FANONGO

Ko e loto fakapapau 'a ha 'ofisa ke fanongo pe na'e ma'u 'e he tokotaha ako ha FAPE kuo pau ke makatu'unga ia 'i he kelekele mahu'inga.

'I he ngaahi me'a 'oku nau launga 'i hono maumau 'i 'o e ngaahi founa ngaue, 'e lava ke 'ilo 'e ha 'ofisa fanongo na'e 'ikai ma'u 'e ha tokotaha ako ha FAPE 'o kapau 'e toki ta'efe'unga pe 'a e ngaahi founa ngaue:

1. Fakafe'atungia 'i e totonu 'a e tokotaha ako ki ha FAPE;
2. Na'á ne fakafe'atungia 'i e faingamālie 'o e mātu'á pe fānau akó, 'a ia ko ha taha lahi, ke kau 'i he founa fai tu'utu'uní fekau'aki mo hono 'omi 'o ha FAPE ki he tokotaha akó; pe
3. Fakatupu ha ongo 'i li'ekina 'i he ako.

‘Ikai ha me‘a ‘i he Ngaahi Lao IV.M.2. ‘e pehe ke ta‘ofi ha ‘ofisa fanongo mei hono ‘ota ha ‘apiako ke talangofua ki he ngaahi fie ma‘u ki he ngaahi founa ngaue.

KOLE MAVAHE KI HA FOUNGA TOTONU KE FANONGO KI AI

‘Oku ma‘u ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi ‘a e totonu ke faile ha launga mavahe ‘i ha me‘a ‘oku mavahe mei ha launga ‘i he founa totonu kuo ‘osi faile.

NGAAHI ME‘A NA‘A NAU MA‘U MO E TU‘UTU‘UNI ‘OKU ‘OATU KI HE PENOLO FALE‘I MO E KAKAI FAKALUKUFUA

Kuo pau ke hanga ‘e he Talēkita ‘o e Siteiti ‘o e Ako Makehé pe tokotaha na‘á ne fa‘ufa‘ú, hili hono tāmate‘i ha fa‘ahinga fakamatala fakatāutaha ‘oku lava ke ‘ilo‘i, kuo pau ke:

1. Vahevahe ‘a e ngaahi me‘a na‘a nau ma‘u mo e ngaahi tu‘utu‘uni ‘i he founa totonu ki he penolo fale‘i ki he ako makehe ‘a Utah (USEAP); pea mo
2. ‘Ai ke ‘ata ‘a e ngaahi me‘a ko ia mo e ngaahi fili ko ia ki he kakai ‘i he ‘Initaneti.

FAKA‘OSI ‘O E FILÍ (34 CFR § 300.514; NGAHI LAO IV.N.)

Ko ha fili ‘oku fai ‘i ha fanongo ‘oku fakahoko faka‘osi tuku kehe kapau ‘e fai ha paati ki ha fanongo ki he tu‘utu‘uni ki ha ngaue fakapule‘anga ‘i he 34 CFR § 300.516 mo e Ngaahi Lao IV.Q.

KAU POLISI ‘O E SITEITI NGAHI ME‘A KEHE (34 CFR § 300.537; NGAHI LAO IV.O.)

Neongo na‘e a‘u e ngaahi naunau ki he kau polisi ‘o e fakamaau‘anga ki ha aleapau tohi ko e ola ‘o e alea pe ko ha fakataha fakalelei‘i, ‘oku ‘ikai ha me‘a te ne ta‘ofi ‘a e USBE mei hono faka‘aonga‘i ‘o e ngaahi me‘a kehe ke fekumi ki hono fakamalohi‘i ‘o e aleapau ko ia, kapau ‘oku ‘ikai ko ha me‘a pau hono faka‘aonga‘i ‘o e ngaahi me‘a kehe ko ia pea ‘oku ‘ikai fakatoloi pe faka‘ikai‘i ha paati ‘a e totonu ke fekumi ki ha kau polisi ‘o e aleapau kuo tohi ‘i ha mala‘e ‘o ha pule‘anga taukei pe ‘i ha mala‘e fakavahe ‘o e ‘lunaiteti Siteiti.

FAKAHOKOHOKO MO E FAINGAMALIE ‘O E NGAHI HOPO (34 CFR § 300.515; NGAHI LAO IV.P.)

Kuo pau ke fakapapau‘i ‘e he Talēkita ‘o e Siteiti ‘o e Ako Makehé pe tokotaha kuo fokotu‘utu‘ú, ‘oku te‘eki ‘osi ha ‘aho ‘e 45 mei he ‘osi ‘a e vaha‘ataimi fakalelei‘i ‘o

e tohi māhina ‘e 30, pe ko e ngaahi vaha‘ataimi kuo liliu ‘o tupu mei hono fakalelei‘i:

1. ‘Oku fai ha tu‘utu‘uni aofangatuku ‘i he fanongo; pea mo
2. ‘Oku meili atu ha tatau ‘o e tu‘utu‘uni ki he ongo tafa‘aki takitaha.

‘E lava ke foaki ‘e ha ‘ofisa fanongo ha fakaloloa‘i pau ‘o e taimi ‘i ha kole ‘a ha fa‘ahi ‘e taha.

Ko e fanongo mo e vakai‘i kotoa pe ‘oku kau ai ‘a e ngaahi fakakikihi ‘oku ‘ikai tohi, kuo pau ke fakahoko ia ‘i ha taimi mo ha feitu‘u ‘oku faingamalie fe‘unga ki he matu‘a mo e fanau ako ‘oku kau ki ai.

VAVE ‘A E NGAahi ME‘A KE FAI KI AI E TOTONÚ

‘E lava pē ke kole ‘e he mātu‘á pe fānau ako ‘oku lahi pe ‘i ha ‘apiako ‘i he ngaahi me‘a ko ‘ení ‘a e founa vave hono totonú (34 CFR § 300.532):

1. ‘Oku ‘ikai felotoi ‘a e mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ia ki ha fa‘ahinga tu‘utu‘uni fakatonutonu ‘e fai ‘i ha tu‘utu‘uni ki ha feitu‘u (kau ai ‘a e tu‘utu‘uni fakaako fakataimi ‘e tahá [IAES]), pe ko e loto fakapapau ke hā maí; pe
2. ‘Oku tui ‘a e ‘apiako ko hono tauhi ko ia ‘o e tu‘unga lolotonga ‘o e tokotaha ako hili ha founa fakatonutonu ‘i he 34 CFR §§ 300.530 mo e 300.531 ‘oku ngalingali ‘e iku lavea ia ki he tokotaha ako pe ni‘ihi kehe.

Kuo pau ke hoko ‘a e ngaahi hopo vave ‘i loto ‘i he ‘aho ‘e 20 mei he ‘aho ‘oku faile ai ‘a e launga ‘i he founa totonu (‘o fakatatau mo e ngaahi fie ma‘u ki he founa totonu ‘o e Ngaahi Lao IV.J.). Kuo pau ke fai ‘e he ‘ofisa fanongo ha loto fakapapau ‘i loto ‘i he ‘aho ako ‘e Hongofulu hili ‘a e fanongo.

Kapau he ‘ikai loto fiemalie ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi mo ako ‘i he tohi ke tuku atu ‘a e fakataha fakalelei‘i pe loto fiemalie ke faka‘aonga‘i ‘a e founa alea ‘oku fakamatala‘i ‘i he 34 CFR § 300.506, kuo pau ke hoko ha fakataha fakalelei‘i ‘i loto ‘i ha ‘aho ‘e fitu mei hono ma‘u ‘o e launga, pea ‘e lava ke hoko atu ‘a e founa totonu ‘o e fanongo kae ‘oua kuo fakalelei‘i ‘a e me‘a ni ki he fiemalie ‘a e ongo fa‘ahi fakatou‘osi ‘i loto he ‘aho ‘e 15 mei hono talitotongi ‘o e founa totonu.

NGĀUE FAKAPULE‘ANGÁ (34 CFR § 300.516; NGAHI LAO IV.Q.)

NGAAHI FOUNA NGĀUE FAKAPULE‘ANGA FAKALŪKUFUÁ

Ka ‘i ai ha fa‘ahi aggrieved ‘i he ngaahi me‘a ‘oku nau ma‘u mo e fili ‘oku ‘ikai ke ne ma‘u ‘a e totonu ki ha kole, pea ‘oku ‘i ai ha fa‘ahi aggrieved ‘i he ngaahi me‘a na‘a nau ma‘u mo fili, ‘oku ne ma‘u ‘a e totonu ke ‘omi ha ngaue fakapule‘anga ‘o

faka‘apa‘apa‘i ‘a e fakatokanga ki he launga ‘o kole ha founa totonu ke fanongo ki ai. ‘E lava ke ‘omi ‘a e ngaue ‘i ha fa‘ahinga mala‘e fakasiteiti pe ‘i ha mala‘e fakavahe ‘o e ‘lunaiteti Siteiti ‘o ‘ikai tokanga ki he lahi ‘o e fakakikihi.

‘E lava ke faile ha ngāue fakapule‘anga ‘i he mala‘e ‘o e Siteiti pe pule‘angá; kapau ‘e tangi ki he fakamaau‘anga ‘o e Siteiti, kuo pau ke faile ‘a e kole ‘i loto ‘i he ‘aho ‘e 30 ‘o e ‘aho ‘o e founa totonu ‘o e fanongo ki he tu‘utu‘uni. ‘E lava ke faka‘aonga‘i ‘e ha fakamaau‘anga fakapule‘anga ha taimi tatau (UCA 53E-7-208(4)(a)).

NGAAHI FOUNGA NGĀUE FAKAPULE‘ANGA KEHE

‘I ha fa‘ahinga ngaue fakapule‘anga pe, ko e fakamaau‘anga:

1. Ma‘u e ngaahi lekooti ‘o e ngaahi ngāue fakapulé;
2. Fanongo ki ha toe fakamo‘oni ‘i ha kole ‘a ha paati; pea,
3. ‘Oku hanga ‘e hono fakatefito ‘ene fili ‘i he preponderance ‘o e fakamo‘oni, ‘o foaki ‘a e fakafiemalie ‘oku fakapapau‘i ‘e he fakamaau‘anga ‘oku taau.

MAFAI ‘O E NGAARI FAKAMAUI‘ANGA FAKAVAHEFONUÁ

‘Oku ma‘u ‘e he ngaahi fakamaui‘anga fakavahefonua ‘o e ‘lunaiteti Siteiti ha ngaahi ngaue ‘oku ‘omi ‘i he malumalu ‘o e ngaahi founa malu‘i ‘o e IDEA ‘o ‘ikai tokanga ki he lahi ‘o e fakakikihi.

LAO ‘O E LANGÁ

‘Oku ‘ikai ha me‘a ‘i he Ngaahi Lao ‘oku ne ta‘ofi pe fakangatangata ‘a e ngaahi totonu, founa ngaue, mo e fulifulihi ‘oku ma‘u ‘i he Konisitutone, ko e kau ‘Amelika ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ngaue ‘i he 1990, Title V ‘o e fakaakeake ngaue ‘o e 1973, pe Ngaahi Lao kehe ‘a e fetulolo ‘oku ne malu‘i ‘a e ngaahi totonu ‘a e fanau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino, tuku kehe pe kimu‘a pea faile ha ngaue fakapule‘anga ‘i he Ngaahi Lao ko ‘eni ‘o feinga ke ma‘u ha fakafiemalie ‘a ia ‘oku toe ma‘u foki ‘i he malumalu ‘o e ngaahi founa malu‘i ‘o e IDEA, kuo pau ke ongosia ‘a e ngaahi founa ngaue ‘i he tu‘unga tatau ‘e fie ma‘u kapau na‘e fai ‘a e ngaue ‘i he ngaahi founa malu‘i ‘o e IDEA.

NGAAHI TOTONGI ‘A E KAU LOEA (34 CFR § 300.517; UCA 53E-7-208(4)(B); NGAahi LAO IV.R.)

NGAAHI FOUNGA NGĀUE ‘A E KAU LOEA LAHÍ

‘I ha fa‘ahinga ngaue pe hoko atu ‘i he ngaahi founga malu‘i ‘o e IDEA, ko e fakamaau‘anga, ‘i hono fakakaukau‘i lelei, te ne lava ‘o foaki ha ngaahi totongi lelei ‘a e kau loea ko ha konga ‘o e fakamole ki he:

1. Ko e paati tefito ‘oku hoko ko e mātu‘a ‘a ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino pe ko ha tokotaha ako ‘oku fu‘u lahi;
2. Ko ha paati tefito ‘oku USBE pe ako ki he loea ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi ‘oku ne faile ha launga pe tupu‘anga kimui ange ‘o e ngaue ‘oku laulaunoa, ta‘efakapotopoto, pe ‘ikai ha fakava‘e, pe fakafepaki ki he loea ‘a e matu‘a pe fanau ako ‘a ia ko ha taha lahi na‘e hokohoko atu ‘ene litigate hili e hoko ‘a e litigation ko ha me‘a laulaunoa, ta‘efakapotopoto, pe ‘ikai ha fakava‘e; pe
3. Ke ma‘u ‘a e USBE pe ako ki he loea ‘a e mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi, pe ki he mātu‘á pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi, kapau ko e mātu‘á pe fānau akó, ‘a ia ko ha tokotaha lahi, kole ki ha founga totonu ke fanongo ki ai pe ko e tupu‘anga ‘o e ngaue na‘e fai ‘i ha fa‘ahinga taumu‘a ta‘etotonu, hange ko e fakahoha‘asi, fakatupu ha fakatoloi ta‘e‘aonga, pe fakalahi ‘a e fakamole ki he ngaue fakalao.

He ‘ikai lava ke faka‘aonga‘i ‘a e pa‘anga ‘i lalo ‘i he IDEA ke totongi ‘aki e totongi ‘a e kau loea pe fakamole ‘o ha paati ‘oku fekau‘aki mo ha fa‘ahinga ngaue pe hoko atu ‘i he ngaahi founga malu‘i ‘o e IDEA. ‘E lava ke faka‘aonga‘i ‘e ha ‘apiako ha pa‘anga ‘i he IDEA ki hono fakahoko ha ngaue pe hoko atu ‘i he ngaahi founga malu‘i ‘o e IDEA.

PALE ‘O E NGAahi TOTONGI

‘Oku ‘i ai ha ngaahi pale ‘i he fakamaau‘anga ‘oku fe‘unga mo e ngaahi totongi ‘a e kau loea ‘i he malumalu ‘o e ngaahi founga malu‘i ‘o e IDEA ‘oku fenapasi mo e ngaahi me‘a ni:

1. Kuo pau ke makatu‘unga ‘a e ngaahi totongi na‘e foaki ‘i he lahi ‘o e ngaahi me‘a ‘oku hoko ‘i he kolo ‘a ia ‘oku tu‘u hake ai ‘a e ngaue pe hoko atu ki he fa‘ahinga ngaue mo e tu‘unga lelei ‘o e ngaahi ngaue kuo fakakakato.
2. He ‘ikai faka‘aonga‘i ha ponasi pe multiplier ‘i hono fika‘i ‘o e ngaahi totongi na‘e foaki.
3. He ‘ikai lava ke foaki ‘a e ngaahi totongi ‘a e kau loea, pea he ‘ikai lava ke totongi fakafoki ‘a e ngaahi fakamole fekau‘aki mo ia, ‘i ha fa‘ahinga ngaue

pe hoko atu ki ha ngaahi ngaue na'e fai 'o a'u ki he taimi 'o ha tohi fakama'opo'opo ki he matu'a pe tokotaha ako lalahi kapau:

- a. 'Oku fai 'a e foaki 'i he taimi 'oku tu'utu'uni 'e he Lao 68 'o e Ngaahi Lao fakapule'anga 'o e founa fakapule'anga pe, 'i ha fa'ahinga taimi pe, 'i ha fa'ahinga taimi pe 'oku laka hake 'i he 'aho 'e hongofulu kimu'a pea kamata 'a e polokalama;
 - b. 'Oku 'ikai tali 'a e fokotu'u ko 'eni 'i loto 'i ha 'aho māhina 'e hongofulu; pea mo
 - c. 'Oku 'ilo 'e he 'ofisa 'o e fakamaau'anga pe 'ofisa pule 'oku faifai pea ma'u 'a e fakafiemalie 'oku ma'u 'e he matu'a pe fanau ako 'oku hoko ko ha tokotaha lahi, 'oku 'ikai ke lelei ange ia ki he matu'a pe tokotaha ako 'oku lahi ange 'i hono 'oatu 'o e nofo'anga.
4. He 'ikai lava ke foaki 'a e totongi 'a e kau loea fekau'aki mo ha fa'ahinga fakataha 'a e timi IEP tuku kehe kapau 'oku fakahoko 'a e fakataha koe'uhi ko ha ngaue fakataki pe fakamaau'anga, pe 'i he fakakaukau lelei 'a e Siteiti, ki ha alea 'i lalo he 34 CFR § 300.506.
 5. He 'ikai lau 'a e fakataha fakalelei' i ko ha fakataha 'oku fakahoko koe'uhi ko ha fanongo fakapule pe ngaue 'a e fakamaau'anga pea 'oku 'ikai lau foki ia ko ha fanongo fakataki pe ngaue 'a e fakamaau'anga ki he ngaahi taumu'a 'o e totongi 'a e kau loea 'i he kongā ko 'eni.
 6. 'E lava ke fai ha fakalangilangi 'o e totongi 'a e kau loea mo e ngaahi fakamole fekau'aki mo ia ki he matu'a pe fanau ako ko ha taha lahi 'oku hoko ko e paati tefito pea na'e fakatonuhia' i lahi 'i hono fakafisinga' i e nofo'anga.

'Oku fakasi'isi' i 'e he fakamaau'anga, 'a e lahi 'o e totongi 'a e kau loea na'e foaki, kapau 'e 'ilo 'e he fakamaau'anga:

1. Ko e mātu'a pe fānau ako ko ha tokotaha lahi, pe ko e loea 'a e mātu'á pe fānau akó, lolotonga e ngāué pe hoko atú, na'e fakautuutu ai hono fakalelei' i faka'osi 'o e fakakikihí;
2. Ko e lahi 'o e ngaahi totongi 'a e kau loea kuo fakamafai' i ke foaki ta'efakapotopoto 'oku laka hake ia 'i he vave 'o e ngaue 'i he kolo ki ha ngaahi ngaue tatau pe 'a e kau loea 'oku nau poto' i ngaue, ongoongo, mo taukei fe'unga;
3. Na'e fu'u tōtu'a hono fakakakato 'o e taimí mo e ngaahi tokoni fakalaó ki he natula 'o e ngāué pe hoko atu pē; pe
4. Na'e 'ikai ke 'omi 'e he loea 'oku ne fakafofonga' i 'a e matu'a pe tokotaha ako 'a ia ko ha taha lahi, 'a e fakamatala totonu 'i he founa totonu 'o fakatatau mo e 34 CFR § 300.508.

Kapau he 'ikai ke a'u e ongo fa'ahi ki he aleapau pe totongi 'o e totongi 'a e kau loea, pea 'e faile leva 'e ha paati 'a e fakaakeake mei he totongi 'o e kau loea ki ha ngaue fakataki makehe 'i he 20 USC § 1415(i) te ne faile ha fakamaau'anga 'i loto 'i ha 'aho 'e 30 hili issuance ha tu'utu'uni ki he founa totonu (UCA 53E-7-208(4)(b)).

'Oku 'ikai faka'aonga'i 'a e ngaahi tu'utu'uni 'i 'olunga fekau'aki mo e totongi 'a e loea 'i ha fa'ahinga ngaue pe hoko atu kapau 'e 'ilo 'e he fakamaau'anga 'oku 'ikai fakapotopoto 'a e Siteiti pe 'apiako protracted hono fakalelei'i faka'osi 'o e ngaue pe hoko atu pe na'e maumau'i 'a e ngaahi founa malu'i 'o e IDEA.

TU'UNGA 'O E FĀNAU AKÓ LOLOTONGA E NGAHI NGĀUÉ (34 CFR § 300.518; NGAHI LAO IV.S.)

Lolotonga e pendency 'o ha fa'ahinga pule pe fakamaau'anga fekau'aki mo ha kole ki ha founa totonu ke fanongo ki ai, tuku kehe kapau 'oku tui 'a e 'apiako mo e matu'a 'a e fanau ako pe fanau ako lalahi, kuo pau ke nofo 'a e tokotaha ako 'oku kau 'i he launga 'i he tu'unga fakaako lolotonga 'o e tokotaha ako.

Kapau 'oku kau 'i he launga ha tohi kole ki he 'uluaki hu ki he ako fakapule'anga, kuo pau ke fokotu'u 'a e tokotaha ako, fakataha mo e fakangofua 'a e matu'a pe fanau ako 'oku fu'u lahi, 'i he ako fakapule'anga kae 'oua kuo 'osi kotoa e ngaahi me'a 'oku fai.

Kapau ko e tu'utu'uni 'a ha 'ofisa fanongo 'i ha founa totonu ke fanongo ki ai 'a e USBE 'oku tui tatau mo e matu'a 'a e tokotaha ako pe tokotaha ako 'oku hoko ko ha taha lahi 'oku fe'unga 'a e liliu 'o e feitu'u ko ia, kuo pau ke fai 'a e feitu'u ko ia ko ha aleapau 'i he vaha'a 'o e ako mo e matu'a pe tokotaha ako 'oku lahi.

NGAAHI FOUNGA NGĀUE ‘I HE TAIMI ‘OKU FAKATONUTONU AI E FĀNAU AKO ‘OKU FAINGATA‘A‘IA FAKAESIN

MA‘U MAFAI ‘O E KAU NGĀUE ‘I HE AKÓ (34 CFR § 300.530; NGAACHI LAO V.A. – C.)

Fakatatau mo e ngaahi fie ma‘u ‘a e IDEA mo e Ngaahi Laó, ‘e fokotu‘u, tauhi, mo fakahoko ‘e he ‘apiako takitaha ‘a e ngaahi tu‘utu‘uni mo e founga ngāue ki hono fakatonutonu ‘o e fānau ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesinó.

"Mapule‘i" ‘o hangē ko hono faka‘aonga‘i ‘i he Ngaahi Laó, ki he ngaahi nunu‘a ‘oku imposes ‘e ha ‘apiako ki ha tokotaha ako ‘oku ne maumau‘i ‘a e lao ‘o e ‘ulungaanga pe lao ‘a e tokotaha ako ‘o fakatatau mo e tu‘utu‘uni ‘a e kau ngaue fakaako. Ko e fo‘i lea ko e "mapule‘i" ‘o hangē ko hono faka‘aonga‘i ‘i he Ngaahi Lao ko ‘ení ‘a hono faka‘aonga‘i ‘o e tautea kopila ‘a ia ‘oku ‘ikai ngofua ke fai ‘e he UCA 53G-8-302. Ngaahi Lao I.E.12.

TU‘UNGA ‘I HE LOTO FAKAPAPAU

‘E lava ke fakakaukau‘i ‘e he kau ngaue ‘o e ako ha ngaahi tukunga makehe ‘i ha tu‘unga ‘oku hoko ‘i he taimi ‘oku fakapapau‘i ai pe ‘oku fe‘unga ha liliu ‘i he tu‘unga ‘oku ‘i ai, ‘o fenapasi mo e ngaahi lao V.B., ki ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ‘oku ne maumau‘i ha lao ‘o e ‘ulungaanga ‘o e tokotaha ako.

NGAAHI FOUNGA NGĀUE FAKALŪKUFUA KI HE LOTO FAKAPAPAU

‘E lava ke to‘o ‘e he kau ngāue he akó ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ‘okú ne maumau‘i ha lao ‘o e fānau akó mei he feitu‘u lolotonga ‘o e fānau akó ki ha IAES ‘oku fe‘ungá, ‘i ha toe feitu‘u ‘e taha, pe fakamavahe‘i, he ‘oku ‘ikai laka hake he ‘aho ako hokohoko ‘e hongofulu (ki he lahi ‘o e ngaahi founga ko ia ‘oku faka‘aonga‘i ki he fanau ako ‘oku ‘ikai faingata‘a‘ia fakaesino), pea ki ha toe ngaahi to‘o ‘o ‘ikai laka hake he ‘aho ako hokohoko ‘e hongofulu ‘i he ta‘u fakaako tatau pē ki ha ngaahi me‘a kehekehe na‘e hoko ‘i he faihala, kapau ‘oku ‘ikai hoko ‘a e ngaahi to‘o ko ia ko ha liliu ‘o e tu‘unga koe‘uhi ko hono to‘o ‘o e fakatonutonu ‘o hange ko hono fakamatala‘i ‘i he 34 CFR § 300.536 mo e Ngaahi Lao V.D.

Hili hano to‘o ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino mei he feitu‘u lolotonga ‘o e ako ‘a e fanau ako ‘i he ‘aho ako ‘e Hongofulu ‘i he ta‘u fakaako tatau pe, kuo pau ke fai ‘e ha fa‘ahinga ‘aho pe ‘o hono to‘o ‘o e ‘apiako ha ngaahi tokoni ki he lahi ‘oku fie ma‘u ‘i he 34 CFR § 300.530(d) mo e Ngaahi Lao ko ‘eni V.C.

MA'U MAFAI 'O E KAU NGĀUE 'I HE AKÓ

Ki he ngaahi liliu fakatonutonu 'i he tu'unga 'e laka hake 'i he 'aho ako hokohoko 'e hongofulu, kapau 'oku fakapapau'i 'e he 'ulungaanga na'a ne fakatupu 'a hono maumau'i 'o e kouti fakaako ke 'oua na'a hoko ko hano fakahaa'i 'o e faingata'a'ia fakaesino 'a e tokotaha ako (vakai, Fakahaa'i 'o e Loto Fakapapau 'i lalo), 'e lava ke faka'aonga'i 'e he kau ngāue he akó 'a e ngaahi founa fakatonutonu 'oku fie ma'ú ki he fānau ako 'oku faingata'a'ia fakaesinó 'i he founa tatau pea ki he taimi tatau pē mo e taimi 'e faka'aonga'i ai e ngaahi founa ngāué ki he fānau ako 'oku 'ikai ha'anau faingata'a'ia fakaesinó, tuku kehe 'a e 'aho hono hongofulu 'o hono to'o 'a ia 'oku hoko ko ha liliu 'i hono kumi, kuo pau ke fai 'e he 'apiako ha ngaahi tokoni ki he tokotaha ako 'o hange ko ia 'oku 'oatu 'i he 34 CFR § 300.530(d) mo e Ngaahi Lao ko 'eni V.C.

NGĀUE TOKONÍ

Kuo pau ke hanga 'e ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino 'oku to'o mei he tu'unga lolotonga 'o e tokotaha ako:

1. Hokohoko atu hono ma'u 'o e ngaahi tokoni fakaako koe'uhi ke lava 'a e tokotaha ako 'o hokohoko atu 'ene kau 'i he naunau fakalesoni fakalukufua ki he ako, neongo 'i ha toe faitu'u kehe, pea fakalalakaka ke a'usia 'a e ngaahi taumu'a 'oku fokotu'u 'i he IEP 'a e tokotaha ako; pea mo
2. Ma'u, 'o ka fe'unga, ha fakafuofua'i fakae'ulungāanga 'oku lele leleí (FBA), pea mo e tokoni fakae'ulungāangá mo e fanga ki'i liliu 'oku fakataumu'a ke ne fakahoko hono maumau'i 'o e 'ulungāangá koe'uhí ke 'oua na'a toe hoko.

'E lava ke fakahoko 'a e ngaahi ouau 'i ha IAES.

'Oku fie ma'u pe ha 'apiako ke fai ha tokoni lolotonga e ngaahi vaha'ataimi 'o e to'o ki ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino kuo to'o mei he tu'unga lolotonga 'o e ako 'a e tokotaha ako 'i ha 'aho ako 'e hongofulu pe si'i ange 'i he ta'u fakaako ko ia, kapau 'oku ne fai ha tokoni ki ha tokotaha ako 'oku 'ikai faingata'a'ia fakaesino kuo to'o tatau.

Hili hano to'o ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia fakaesino mei he faitu'u lolotonga 'o e ako 'a e tokotaha ako 'i he 'aho ako 'e Hongofulu 'i he ta'u fakaako tatau pe, kapau ko e to'o lolotonga 'oku 'ikai laka hake 'i he 'aho ako hokohoko 'e hongofulu pea 'oku 'ikai ko ha liliu ia 'o e fehokotaki 'i he 34 CFR § 300.536 mo e Ngaahi Lao ko 'eni V.D., kau ngāue he akó, 'i ha'anau feongoongi mo ha taha 'o e kau faiako 'a e fānau akó, fakapapau'i 'a e lahi 'o e ngaahi ngāue 'oku fie ma'ú, koe'uhi ke lava 'a e tokotaha ako 'o hokohoko atu 'ene kau 'i he naunau fakalesoni fakalukufua ki he ako, neongo 'i ha toe faitu'u kehe, pea fakalalakaka ke a'usia 'a e ngaahi taumu'a 'oku fokotu'u 'i he IEP 'a e tokotaha ako.

Kapau ko e to‘o ko iá ko ha liliu ia ‘o e feitu‘u ‘oku tu‘u aí, ‘e fakapapau‘i ‘e he timi IEP ‘a e fānau akó ‘a e ngaahi tokoni totonu ke fai lolotonga hono to‘ó.

LILIU ‘O E TU‘UNGA KE ‘I AÍ KOE‘UHÍ KO HONO TO‘O ‘O HA FAKATONUTONU (34 CFR § 300.536; NGAHI LAO V.D.)

Koe‘uhí ko e ngaahi taumu‘a hono to‘o ‘o ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino mei he feitu‘u lolotonga ‘o e ako ‘a e tokotaha akó, ‘e hoko ha liliu ‘o kapau:

1. Ko hono to‘ó ‘oku laka hake ia he ‘aho ako hokohoko ‘e hongofulú, kau ai e ngaahi ‘aho ako kuo fakanounou‘í; pe
2. Kuo mo‘ulaloa ‘a e tokotaha ako ki ha ngaahi removals hokohoko ‘oku hoko ko ha sipinga, kau ai ‘a e ngaahi ‘aho ako fakanounou:
 - a. Koe‘uhi ko e hokohoko hono to‘o ‘o e ngaahi ‘aho ako ‘oku laka hake he ‘aho ako ‘e hongofulu ‘i ha ta‘u fakaako;
 - b. Koe‘uhí he ‘oku tatau ‘aupito e ‘ulungāanga ‘o e fānau akó mo e ‘ulungāanga ‘o e fānau akó ‘i he ngaahi me‘a ne hoko kimu‘á ‘a ia na‘e iku ‘o to‘o hokohoko; pea
 - c. Koe‘uhí ko e ngaahi mo‘oni‘i me‘a kehe hangē ko e lōloa ‘o e to‘o takitaha, kuo to‘o ‘a e lahi fakakātoa ‘o e taimi kuo to‘o ai ‘a e tokotaha akó, pea mo e vāofi ‘a e to‘ó.

‘Oku fakapapau‘i ‘e he ‘apiako ‘i ha fa‘ahinga me‘a ‘e hoko pe ‘oku hoko ha sipinga ‘o hono to‘o ko ha liliu ‘o e feitu‘u ke tu‘u ai. ‘Oku mo‘ulaloa ‘a e loto fakapapau ko ‘eni ke toe vakai‘i ‘i he founa totonu mo e ngaahi ngaue ‘a e fakamaau‘anga.

‘Oku ‘uhinga ‘a e "‘aho ako kuo fakanounou‘i," ‘o hange ko hono faka‘aonga‘i ‘i he Ngaahi Lao, ki hono fakasi‘isi‘i pe ‘o e ‘aho ako ‘a e tokotaha ako ‘e he kau ngaue fakaako ko e tali ki he ‘ulungaanga ‘o e tokotaha ako ki he ngaahi taumu‘a fakatonutonu, kae ‘ikai ko e timi IEP ‘a e tokotaha ako pe timi kumi ngaue, ke ma‘u ‘e he tokotaha ako ko ia ‘a e FAPE. Ko hono fakalūkufuá, ‘e lava ke hoko hono faka‘aonga‘i ‘o e ngaahi to‘o angamahení ke fai ha fakamatala ki he ‘ulungāanga ‘o e fānau akó, kapau ‘e toutou fakahoko ‘i he lolotonga ‘o e ta‘u fakaakó, ko hano to‘o ‘o ha fakatonutonu mei he feitu‘u lolotonga. Ngaahi Lao I.E.11.d.

Hangē ko hono faka‘aonga‘i ‘i he Ngaahi Laó, ‘oku hoko e ngaahi ‘aho ako ‘oku fakanounou‘í ‘i he taimi ‘oku fakasi‘isi‘i ai e ‘aho ako ‘a e fānau akó ‘e he kau ngāue ‘a e akó ko e tali ki he ‘ulungāanga ‘o e fānau akó ki he ngaahi taumu‘a fakatonutonu, kae ‘ikai ko e timi IEP ‘a e tokotaha ako pe timi kumi ngaue ke ma‘u ‘e he tokotaha ako ko ia ha FAPE.

Ko hono fakalūkufuá, ‘e lava ke hoko hono faka‘aonga‘i ‘o e ngaahi to‘o angamahení ke fai ha fakamatala ki he ‘ulungāanga ‘o e fānau akó, kapau ‘e toutou fakahoko ‘i he lolotonga ‘o e ta‘u fakaakó, ko hano to‘o ‘o ha fakatonutonu mei he feitu‘u lolotongá. Ko ia ai, ko e ngaahi founga fakatonutonu ‘i he 34 C.F.R. §§ 300.530 ki he 300.536 mo e Ngaahi Lao ko ‘eni V. ‘e fa‘a faka‘aonga‘i kae ‘oua kuo a‘usia kotoa e ngaahi mo‘oni‘i me‘a ko ‘eni ‘e tolu:

1. ‘Oku ‘oange ki he tokotaha akó ‘a e faingamālie ke hokohoko atu ‘ene kau lelei atu ki he nāunau fakalēsoni fakalūkufuá;
2. ‘Oku kei hokohoko atu pe hono ma‘u ‘e he tokotaha ako ‘a e ngaahi ouau ‘oku fakamahino‘i ‘i he IEP ‘a e tokotaha ako; pea mo
3. ‘Oku kei hokohoko atu pē ‘a e kau mai ‘a e tokotaha akó ki he fānau ‘oku ‘ikai lava ke fakamālohisino‘i ‘o a‘u ki he lahi ‘o e me‘a te nau ma‘u ‘i honau tu‘unga lolotongá. 71 Fed. Lesisitá 46715 (‘Aokosi 14, 2006).

FAKAPAPAU ‘O E FAKAHAA (34 CFR § 300.530; NGAHI LAO V.E.)

‘I loto ‘i ha ‘aho ako ‘e hongofulu mei ha fa‘ahinga tu‘utu‘uni pe ke liliu e tu‘unga ‘o ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino koe‘uhi ko hano maumau‘i ha lao ‘o e ‘ulungaanga ‘o e fanau ako, ko e ‘apiako, kuo pau ke toe vakai‘i ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ko ha tokotaha lahi, mo e kau memipa mahu‘inga ‘o e timi IEP ‘a e tokotaha ako (‘o hange ko hono fakapapau‘i ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi mo e ‘apiako) ‘a e fakamatala mahu‘inga kotoa pe ‘i he faile ‘a e tokotaha ako, kau ai ‘a e IEP ‘a e tokotaha ako, ha fa‘ahinga me‘a pē ‘oku fakatokanga‘i ‘e he faiakó, mo ha fa‘ahinga fakamatala fekau‘aki mo ia ‘oku ‘omi ‘e he mātu‘á pe fānau ako ‘oku fu‘u lahi ke fakapapau‘i:

1. Kapau na‘e fakatupu ‘e he fehu‘i ‘a e ‘ulungaanga, pe ‘i ai ha‘ane fetu‘utaki fakahangatonu mo lahi, ‘a e faingata‘a‘ia fakaesino ‘a e tokotaha ako; pe
2. Kapau ko e ‘ulungaanga ‘i he fehu‘i ko e ola fakahangatonu ia ‘o e ‘ikai ke lava ‘e he ‘apiako ‘o fakahoko ‘a e IEP.

Kuo pau ke fakapapau‘i ‘e he ‘ulungaanga ko hano fakahaa‘i ia ‘o e faingata‘a‘ia fakaesino ‘a e tokotaha ako kapau ‘oku fakapapau‘i ‘e he ‘apiako, matu‘a pe tokotaha ako ‘oku fu‘u lahi, mo e kau memipa mahu‘inga ‘o e timi IEP ‘a e tokotaha ako:

1. ko e faihala na‘e fakatupu ia ‘e he, pe ‘i ai ha‘ane fetu‘utaki fakahangatonu mo lahi ki he faingata‘a‘ia fakaesino ‘a e tokotaha ako; pe
2. Ko e faihala ko e ola fakahangatonu ia ‘o e ‘ikai ke lava ‘e he ‘apiako ‘o fakahoko ‘a e IEP.

Kapau ‘e fakapapau‘i ‘e he ‘apiako, matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi, mo e kau memipa mahu‘inga ‘o e timi IEP ‘a e tokotaha ako ko e faihala ko ha ola

fakahangatonu ia ‘o e ‘ikai ke fakahoko ‘e he ‘apiako ‘a e IEP, kuo pau ke fai ‘e he ‘apiako ha ngaahi sitepu vave ke fakalelei‘i ‘aki e ngaahi tonounou ko ia.

KO E LOTO FAKAPAPAU KO E ‘ULUNGĀANGÁ KO HANO FAKAHAA‘I IA ‘O E FAINGATA‘A‘IA FAKAESINO ‘A E TOKOTAHA AKÓ

Kapau ‘oku fakapapau‘i ‘e he ‘apiako, matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi, mo e kau memipa mahu‘inga ‘o e timi IEP ko e ‘ulungaanga ko hano fakahaa‘i ia ‘o e faingata‘a‘ia fakaesino ‘a e tokotaha ako, kuo pau ke fai ‘e he timi IEP:

1. Tatau ai pē:
 - a. Fakahoko ha FBA, tuku kehe kapau na‘e fakahoko ‘e he ‘apiako ha FBA kimu‘a pea hoko e ‘ulungaanga na‘e tupu ai e liliu ‘o e tu‘unga, pea fakahoko ha palani tokoni fakae‘ulungaanga (BIP) ma‘a e tokotaha ako; pe
 - b. Kapau kuo ‘osi fa‘ufa‘u ha BIP, toe vakai‘i ‘a e BIP, pea fakalelei‘i ia, ‘o ka fie ma‘u, ke lea ki he ‘ulungāangá;
2. Pea, kapau he ‘ikai to ‘a e angata‘etaau ‘i he ‘uhinga ‘o e ngaahi tukunga makehe ‘o hange ko hono fakamatala‘i ‘i lalo, fakafoki ‘a e tokotaha ako ki he feitu‘u na‘e to‘o mei ai ‘a e tokotaha ako, tuku kehe kapau ‘oku loto fiemalie ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi pea ‘oku loto ‘a e ‘apiako ki ha liliu ‘o e BIP.

NGAAHI TŪKUNGA MAKEHÉ

‘E lava ke to‘o ‘e he kau ngaue ‘o e ako ha tokotaha ako ki ha IAES ‘o ‘ikai laka hake ‘i he ‘aho ako ‘e 45 ‘o ‘ikai tokanga pe ‘oku fakapapau‘i ‘e he ‘ulungaanga ko hano fakahaa‘i ia ‘o e faingata‘a‘ia fakaesino ‘a e tokotaha ako, kapau ‘oku:

1. To‘o ha me‘atau (vakai ki he faka‘uhinga ‘i lalo) pe ma‘u ha me‘atau ‘i he ako, ‘i he ngaahi makatu‘unga ‘o e ako, pe ki ha ngaue fakaako ‘i he malumalu ‘o e feitu‘u ‘oku ‘i ai e USBE pe ko ha ‘apiako;
2. ‘Oku ma‘u pe faka‘aonga‘i ‘i he ‘ilo pau ‘a e ngaahi faito‘o kona tapu (vakai ki he faka‘uhinga ‘i lalo), pe fakatau atu pe kole ke fakatau atu ha me‘a ‘oku pule‘i (vakai ki he faka‘uhinga ‘i lalo), lolotonga ‘ene ‘i he ako, ‘i he ngaahi makatu‘unga ‘o e ako, pe ‘i ha ngaue fakaako ‘i he malumalu ‘o e USBE pe ko ha ‘apiako; pe
3. Kuo ne fakahoko ha lavea lahi fakaesino (vakai ki he faka‘uhinga ‘i lalo) ki ha taha kehe lolotonga ‘ene ‘i he ako, makatu‘unga ‘i he ako, pe ‘i ha ngaue fakaako ‘i he malumalu ‘o e feitu‘u ‘oku ‘i ai e USBE pe ko ha ‘apiako.

FAKAHAA‘I ‘O E LOTO FAKAPAPAU NGAAHI FAKA‘UHINGA KI HA NGAAHI TŪKUNGA MAKEHE

‘Oku ‘uhinga ‘a e ngaahi faka‘uhinga ko ‘ení ki he ngaahi taumu‘a ‘o e kongá ko ‘ení:

‘Oku ‘uhinga *Me‘a e mapule‘í* ki ha faito‘o konatapu pe me‘a kehe he ‘ikai lava ke tufaki ta‘e ‘i ai ha faito‘o, ‘oku ‘ilo‘i ‘i he taimi-tēpile ko e I, II, III, IV, pe V ‘i he kongá 202(c) ‘o e Ngaahi Me‘a ‘Oku Pule‘í (21 USC § 812(c)).

‘Oku ‘uhinga ‘a e *Faito‘o ‘oku ta‘efakalao* ki ha me‘a ‘oku mapule‘i ka ‘oku ‘ikai ke kau ai ha faito‘o konatapu ‘oku pule‘i fakalao, ma‘u, ma‘u, pe faka‘aonga‘i ‘i he malumalu ‘o hono tokanga‘i ‘o ha tokotaha palofesinale kuo ‘osi laiseni ‘oku ne ma‘u pe faka‘aonga‘i fakalao ‘i ha toe mafai kehe ‘i he malumalu ‘o e Ngaue ki he Ngaahi Me‘a ‘Oku Pule‘i (21 USC § 812) pe ‘i ha toe founga kehe ‘o e lao fakapule‘angá.

‘Oku ‘uhinga ‘a e *Lavea lahi fakaesino* ki ha lavea fakaesino ‘oku hoko ai ha fakatu‘utamaki lahi ki he mate, mamahi fakaesino lahi ‘aupito, fakamele‘i loloa mo mahino, pe mole fuoloa pe fakavaivai‘i e ngaue ‘a ha memipa sino, ‘okani, pe kau faiako faka‘atamai (18 USC § 1365). ‘Oku ‘ikai kau ‘i he lavea lahi fakaesino ha lavea lahi ke tu‘usi, ‘auha, fakavolu, vela, fakamele‘i hono sino, mamahi fakaesino, puke, pe fakavaivai‘i e ngaue ‘a ha memipa sino, ‘okani, pe kau faiako faka‘atamai, pe ha toe lavea ki he sino, tatau ai pe ‘oku fakataimi (18 USC § 1365).

‘Oku ‘uhinga ‘a e *me‘atau* ko ha me‘atau, me‘angaue, me‘angaue, naunau, pe me‘a, fakatataa‘i pe fakatataa‘i, ‘a ia ‘oku faka‘aonga‘i pe ‘oku faingofua ke ne lava‘i, ‘o fakatupu ai ha mate pe lavea lahi fakaesino, tuku kehe kapau ‘oku ‘ikai kau ‘i he fa‘ahinga lea pehee ha hele kato ‘oku si‘i hifo he ‘inisi ‘e 2.5 (18 USC § 930).

FANONGONONGO ‘O E NGAAHI FOUNGA MALU‘Í (34 CFR § 300.530(H); NGAAHI LAO V.F.)

‘I he ‘aho ‘oku fai ai ‘a e tu‘utu‘uni ke to‘o ‘a ia ‘oku hoko ko ha liliu ‘o e tu‘unga ‘o ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino koe‘uhi ko hano maumau‘i ha lao ‘o e ‘ulungaanga ‘o e tokotaha ako, kuo pau ke fakahā ‘e he ‘apiakó ki he mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lahi ia ‘i he tu‘utu‘uni ko iá pea ‘oange ki he mātu‘á pe fānau akó ‘a ia ko ha taha lahi ia ‘a e fakatokanga ki he ngaahi founga malu‘i ‘o e ngaahi founga ngāué.

FAKAPAPAU‘I ‘O E ‘ĀTAKÁ (34 CFR § 300.531; NGAAHI LAO V.G.)

‘Oku fakapapau‘i ‘e he timi IEP ‘a e tokotaha ako ‘a e IAES ki he ngaahi ngaue kapau ‘oku ‘ikai ko hano fakahaa‘i ‘o e faingata‘a‘ia fakaesino ‘a e tokotaha ako, ‘oku hoko ‘a hono to‘o ko ha liliu ‘o e tu‘unga, pe ‘oku to ‘a e ‘ulungaanga ‘i he ngaahi tukunga makehe ‘oku fakamatala‘i ‘i he Ngaahi Lao V.E.5.

TAUTAPA KI HE MĀTU‘Á, FĀNAU AKO KO HA TOKOTAHA LAHI, PE ‘APIAKO (34 CFR § 300.532; NGAAHI LAO V.H.)

NGAAHI FOUNGA KOLE FAKALŪKUFUÁ

Ko e mātu‘a ‘a ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino pe fānau ako ‘oku ‘ikai tui ki ha fa‘ahinga tu‘utu‘uni fekau‘aki mo hono tu‘unga pe ko hono fakahaa‘i ‘o e loto fakapapaú, pe ko ha ‘apiako ‘oku tui ko hono tauhi ko ia ‘o e feitu‘u lolotonga ‘o e tokotaha ako ‘oku ngalingali ‘e hoko ai ha lavea ki he tokotaha ako pe ni‘ihi kehe, te ne lava ‘o fai ‘a e tu‘utu‘uni ‘aki hano faile ha founga totonu ke fanongo ai ki he launga mo kole ha fanongo.

MAFAI ‘O E FANONGO KI HE ‘OFISA

‘Oku fanongo ha founga totonu ki he fanongo ‘a e ‘ofisa mo fai ha loto fakapapau fekau‘aki mo ha kole. ‘I hono fai ‘o e loto fakapapau, ‘e lava ke hanga ‘e he ‘ofisa fanongo ‘o:

1. Fakafoki ‘a e tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ki he feitu‘u na‘e to‘o mei ai ‘a e tokotaha ako kapau ‘e fakapapau‘i ‘e he ‘ofisa fanongo ko e to‘o ko ia ko hano maumau‘i ia ‘o e ngaahi founga fakatonutonu ‘i he malumalu ‘o e IIDEA pe Lao pe ko e ‘ulungaanga ‘o e tokotaha ako ko hano fakahaa‘i ia ‘o e faingata‘a‘ia fakaesino ‘a e tokotaha ako; pe
2. ‘Ota ha liliu ‘o e tu‘unga ‘o e tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ki ha IAES ‘oku ‘ikai laka hake ‘i he ‘aho ako ‘e 45 kapau ‘e fakapapau‘i ‘e he ‘ofisa ‘oku ne pukepuke ‘a e feitu‘u lolotonga ‘o e tokotaha ako ‘oku ngalingali ‘e iku ia ki ha lavea ki he tokotaha ako pe ki he ni‘ihi kehe.

‘E lava ke toe fakahoko ‘a e ngaahi founga kole kapau ‘oku tui ‘a e ‘apiako ‘oku ngalingali ‘e hoko ha lavea ki he tokotaha ako pe ki he ni‘ihi kehe ‘i hono fakafoki mai ‘o e tokotaha ako ki he feitu‘u totonu.

VAVE HONO MA‘U ‘O E FANONGÓ

Ko e taimi pe ‘oku kole ai ha fanongo ‘i he ngaahi founga fakatonutonu, kuo pau ke ma‘u ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi pe ‘apiako ‘oku kau ‘i he fakakikihi ha faingamalie ki ha founga taukapo‘i fakamatoato totonu ke fanongo ki ai.

‘Oku fatongia ‘aki ‘e he ‘apiako hono fokotu‘utu‘u ‘o e founnga totonu ke fanongo ki ai mo e talekita ‘o e ako makehe ‘a e Siteiti, ‘a ia kuo pau ke hoko ‘i loto ‘i he ‘aho ako ‘e 20 mei he ‘aho ‘oku faile ai ‘a e launga ‘oku ne kole ‘a e fanongo. Kuo pau ke fai ‘e he ‘ofisa fanongo ha loto fakapapau ‘i loto ‘i he ‘aho ako ‘e Hongofulu hili ‘a e fanongo.

Tuku kehe kapau ‘oku loto fiemalie ‘a e matu‘a pe tokotaha ako ko ha taha lahi mo ako ‘i he tohi ke tuku atu ‘a e fakataha, pe loto fiemalie ke faka‘aonga‘i ‘a e alea:

1. Kuo pau ke fakahoko ha fakataha fakalelei‘i ‘i loto ‘i ha ‘aho ‘e fitu mei hono ma‘u mai ‘o e fanongonongo ‘o e founnga totonu ‘o e launga; pea mo
2. ‘E lava ke hoko atu ‘a e founnga totonu ‘o e fanongo kae ‘oua kuo fakalelei‘i ‘a e me‘a ni ki he fiemalie ‘a e ongo fa‘ahi fakatou‘osi ‘i loto ‘i ha ‘aho ‘e 15 mei he talitotongi ‘o e founnga totonu.

Mahalo he ‘ikai loto tatau ‘a e ngaahi fa‘ahi ke fakaloloa ‘a e vaha‘ataimi fakalelei‘i ke fakalelei‘i ‘aki ha launga vave. Ko ia ai, ‘i he taimi kuo kau ai ‘a e ongo fa‘ahi ‘i ha fakataha fakalelei‘i pe kau ‘i ha alea pea kuo te‘eki ai fakalelei‘i ‘a e fakakikihi ki he fiemalie ‘a e ongo fa‘ahi fakatou‘osi ‘i loto ‘i he ‘aho ‘e 15 mei he talitotongi ‘o e founnga totonu, ‘e lava ke hoko atu ‘a e vave ‘o e fanongo.

He ‘ikai lava ‘e ha ‘ofisa fanongo ‘o fakahoko ‘a e fakahokohoko ‘o e ngaahi me‘a ke fai ‘aki ha loto fakapapau ‘i ha founnga fakavavevave ke fanongo ki ai.

‘Oku aofangatuku ‘a e ngaahi tu‘utu‘uni ‘i he founnga totonu, tuku kehe kapau te ne feau e ngaahi fie ma‘u ‘a e 34 CFR § 300.514(b) pe 34 CFR § 300.516.

TU‘U‘ANGA LOLOTONGA E TAUTAPA (34 CFR § 300.533; NGAHI LAO V.I.)

‘I he taimi ‘oku fai ai ha tangi ‘i ha founnga totonu ne fai ia ‘e he matu‘a pe tokotaha ako ‘oku lahi pe ko e ‘apiako, kuo pau ke nofo ‘a e tokotaha ako ‘i he IAES kei fakatatali ‘a e tu‘utu‘uni ‘a e ‘ofisa fanongo pe kae ‘oua kuo ‘osi ‘a e vaha‘ataimi ‘oku fakamatala‘i ‘i he ‘ulu‘i tohi ‘o e kau ngaue ‘o e ako, tatau ai pē pe ko e fē ‘oku ‘uluaki hokó, tuku kehe kapau ‘oku ‘ikai loto ki ai e mātu‘á pe fānau ako ko ha tokotaha lalahí mo e akó (pe USBE kapau ‘oku fe‘unga).

NGAAHI MALU‘I MA‘Á E FĀNAU AKO ‘OKU TE‘EKI FE‘UNGA KI HE AKO MAKEHÉ MO E NGAahi TOKONI FEKAU‘AKI MO IÁ (34 CFR § 300.534; NGAahi LAO V.J.)

NGAAHI MALU‘I FAKALŪKUFUÁ

Ko ha tokotaha ako kuo te‘eki ai ke ne fakapapau‘i te ne fe‘unga ke ako makehe mo e ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia ‘i he malumalu ‘o e IDEA pea kuo ne kau ‘i he ‘ulungaanga ‘oku ne maumau‘i ha lao ‘o e ‘ulungaanga ‘o e tokotaha ako, mahalo te ne fakapapau‘i ha taha ‘o e ngaahi malu‘i ‘oku fakamatala‘i ‘i he fanongonongó ni kapau na‘e ‘ilo ‘e he ‘apiakó ko ha tokotaha ako faingata‘a‘ia fakaesino ‘a e tamasi‘i akó kimu‘a ‘i he ‘ulungāanga na‘á ne fakahoko ‘a e tu‘utu‘uni fakatonutonú.

NGAAHI FAKAVA‘E ‘O E ‘ILÓ KI HE NGAahi ME‘A FAKATONUTONÚ

Kuo pau ke pehē ‘oku ma‘u ‘e ha ‘apiako ha ‘ilo ko e tamasi‘i akó ko ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino kimu‘a ‘i he ‘ulungāanga na‘á ne fakahoko ‘a e tu‘utu‘uni fakatonutonú, kapau:

1. Na‘e fakahaa‘i ‘e he mātu‘a ‘a e fānau ako pe tamasi‘i ako ko ha taha lahi ‘a ‘ene hoha‘a ‘i he faitohi ki he kau taki pe kau ngāue fakapule ‘o e ‘apiako totonú, pe ko ha faiako ‘a e fānau akó, ‘oku fie ma‘u ‘e he tamasi‘i akó ha ako makehe mo ha ngaahi ngāue ‘oku fekau‘aki mo iá;
2. Na‘e kole ‘e he matu‘a ‘a e tokotaha ako pe tokotaha ako ‘a ia ko ha taha lahi ke fakafuofua‘i ‘a e tokotaha ako; pe
3. Na‘e fakahaa‘i ‘e he faiako ‘a e fānau akó, pe kau ngāue kehe ‘o e ‘apiakó, ha ngaahi hoha‘a pau fekau‘aki mo ha sīpinga ‘o ha ‘ulungāanga na‘e fakahaa‘i fakahangatonu ‘e he tokotaha akó ki he talēkita ‘o e ako makehé pe ki ha kau ngāue supavaisa kehe ‘o e ‘apiakó.

FAKA‘ATĀ MAKEHÉ

He ‘ikai lau ‘oku ma‘u ‘e ha ‘apiako ha ‘ilo ko e tokotaha ako ko ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino kapau:

1. Ko e mātu‘a ‘a e tokotaha akó pe tokotaha ako ‘oku lahi tahá:
 - a. Kuo te‘eki ai ke ne fakangofua hano fakafuofua‘i ‘o e tokotaha akó; pe
 - b. Na‘e ‘ikai ke ne tali ‘a e ngaahi tokoni ‘i he malumalu ‘o e IDEA; pe
2. Kuo vakai‘i mo fakapapau‘i ‘e he tokotaha ako ke ‘oua te ne hoko ko ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ‘i he IDEA.

NGAAHI TŪKUNGA ‘OKU FAKA‘AONGA‘Í KAPAU ‘OKU ‘IKAI HA MAKATU‘UNGA ‘O E ‘ILÓ

Kapau ‘oku ‘ikai ma‘u ‘e ha ‘apiako ha ‘ilo ko e tokotaha ako ko ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino kimu‘a pea ne toki fai ha ngaahi tu‘utu‘uni fakatonutonu ki he tokotaha ako, ‘e ala mo‘ulaloa ‘a e tokotaha ako ki he ngaahi founa fakatonutonu ‘oku faka‘aonga‘i ki he fanau ako ‘oku ‘ikai ha‘anau faingata‘a‘ia fakaesino ‘oku nau kau ‘i he ngaahi ‘ulungaanga tatau.

Kapau ‘oku fai ha kole ke fakafuofua‘i ha tokotaha ako lolotonga e vaha‘ataimi ‘oku mo‘ulaloa ai ‘a e tokotaha ako ki he ngaahi founa fakatonutonu, kuo pau ke fakakakato vave ‘a e fakafuofua‘i.

Kae ‘oua kuo kakato ‘a e fakafuofua‘i, ‘oku kei tu‘u pe ‘a e tokotaha ako ‘i he feitu‘u fakaako ‘oku fakapapau‘i ‘e he kau ma‘u mafai ‘o e ako, ‘a ia ‘e lava ke kau ai ‘a e fakamavahe‘i pe hono tuli ta‘e ‘i ai ha ngaahi tokoni fakaako.

Kapau ‘oku fakapapau‘i ‘e he tokotaha ako ke hoko ko ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino, fakakaukau‘i ‘a e fakamatala mei he fakafuofua‘i na‘e fai ‘e he ‘apiako mo e fakamatala ‘oku ‘omi ‘e he matu‘a pe tokotaha ako lalahi, kuo pau ke fai ‘e he ‘apiako ha ako makehe mo ha ngaahi tokoni fekau‘aki mo ia.

FAKAFETU‘UTAKI MO E NGAUE ‘A E KAU POLISI LAO MO E KAU TAKI ‘O E FAKAMAAU‘ANGA (34 CFR § 300.535; NGAahi LAO V.K.)

‘Oku ‘ikai ta‘ofi ‘e ha me‘a ‘i he IDEA ha ‘apiako mei hono lipooti ha hia na‘e fai ‘e ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ki he kau ma‘u mafai totonu pe ta‘ofi ‘a e kau polisi ‘o e Siteiti mo e kau ma‘u mafai ‘o e fakamaau‘anga mei hono faka‘aonga‘i honau ngaahi fatongia fekau‘aki mo hono faka‘aonga‘i ‘o e lao ‘a e fetulolo mo e Siteiti ki he ngaahi hia na‘e fai ‘e ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino.

FAKAHŪ ‘O E NGAHI LEKŌTÍ

Kuo pau ke fakapapau‘i ‘e ha ‘apiako ‘oku lipooti ha hia na‘e fai ‘e ha tokotaha ako ‘oku faingata‘a‘ia fakaesino ‘oku ‘ave ‘a e ngaahi tatau ‘o e ngaahi lekooti fakaako makehe mo fakatonutonu ‘o e tokotaha ako ke fakakaukau‘i ‘e he kau ma‘u mafai totonu ‘oku lipooti ki ai ‘e he ‘apiako ‘a e hia.

‘E lava ke ‘oatu ‘e ha ‘apiako ‘oku lipooti ha hia ‘i he kongā ko ‘eni ha ngaahi tatau ‘o e ako makehe mo e ngaahi lekooti fakatonutonu ‘a e tokotaha ako ‘o a‘u pe ki he tu‘unga ‘oku fakangofua ai ‘e FERPA.